הארץ

64 אג', יום א' כ"ח באדר א' תשמ"ו, 9 במרס 1986 VOL. 68/20322 MARCH 9 1986
כולל מע"מ

מחלקת פרסום ויחסי ציבור
של סאיטקס,
עברה למתחם הראשי של סאיטקס,
בניין 1
טל' 052-549222, 052-549444
סאיטקס קורפוריישן בע"מ
סאיטקס

הקונגרס אמור לאשר מחרתיים את בקשת מימשל ארה"ב כנראה ללא קשיים

פרס רמז: ישראל לא תתנגד מעשית לעסקת הנשק הסעודית

"אך פומבית יש לומר כי לא חל שינוי במדיניותנו" ★ שולץ ביקש עזרת הלובי היהודי להעביר בקונגרס את עסקת מכירת הנשק לסעודיה

צבי בר'אל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ") שר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, ביקש את עזרת הלובי היהודי (איפא"ק), כדי להעביר בקונגרס את בקשת המימשל למכור נשק לסעודיה. לדברי מקורות, זימן שולץ את המנהל האקזקוטיווי של איפא"ק, תום דיאן לשיחה, במהלכה הסביר לו את החשיבות אותה מקנה המימשל לעיסקה הסעודית. דיאן ביקש וקיבל משולץ עוד חומר רקע כתוב ונתונים על מצבה הביטחוני והאסטרטגי של סעודיה ושל האינטרסים האמריקאיים באזור.

על פי אותן הגירסאות כלל החומר מיסמכים מסווגים, אך גורמים המקורבים לאיפא"ק מסרו כי מדובר רק בחומר גלוי. דיאן הבטיח כי יבדוק מה ניתן לעשות, כדי לעזור למימשל. בהמשך התקשר דיאן עם ראש הממשלה, שמעון פרס, כדי לעמוד על עמדת ממשלת ישראל בנושא, וראש הממשלה מסר לו כי פומבית יש לומר כי לא חל שינוי בעמדת ישראל כלפי מכירת נשק למדינות ערב.

לדברי מקורות, נתן פרס להבין כי ישראל "לא תעמוד על רגליה האחוריות בהתנגדותה לעסקה הנ"ל. בעקבות שיחה זאת פנה ראש איפא"ק לחברי קונגרס, כדי לעמוד על הלך הרוחות ולהבהיר את העמדה "הגמישה" של ישראל.

ישראל לא תשנה הצהרותיה

מספר ימים לאחר מכן נפגשו נציגים ישראלים עם שר החוץ שולץ ועם עוזרו, ריצ'רד מרפי, וראש הדסק הישראלי, פיליפ ווילקוקס. שני האחרונים נפגשו עם יועץ ראש הממשלה, נמרוד נוביק, במלונו, בעת שעשה בוואשינגטון כאורח המגבית היהודית המאוחדת, ושמעו ממנו על העמדה החדשה של ממשלת ישראל.

הבקשה לאישור — מחרתיים

שר החוץ שולץ, נפגש עם השגריר רוזן, אשר הבהיר לו כי ישראל תמשיך להודיע באופן פומבי כי היא מתנגדת למכירת נשק לסעודיה. במימשל הובן המסר הדיפלומטי, על פיו ישראל לא "תילחם" מעשית - ועקרונית נגד המכירה, אך פומבית יימשכו ההצהרות הרגילות. מסר זהה נמסר לחברי קונגרס, ידידי ישראל, באמצעות נציגים ישראלים ופעילי איפא"ק.

מקורות בקונגרס מסרו כי כמה חברי קונגרס כועסים על העמדה "הבלתי יציבה" של ישראל בנושא זה, אשר אינה מאפשרת להם לקבוע קו ברור בבואם להחליט כיצד להתייחס לעיסקה הסעודית. עם זאת ציינו אחדים: "אם לישראל לא איכפת — אז גם לנו אין זה משנה". המימשל אמור להגיש לקונגרס את הבקשה לאישור העיסקה מחרתיים ,ועל פי הערכות תעבור בקשת הממשל ללא קשיים מיוחדים.

הרכב העיסקה

העיסקה כוללת 1,600 טילי

(סוף בעמוד 2, טור 1)

שרי הליכוד בפגישת פיוס בלשכתו של שמיר. (צילום: יוסי זמיר)

מאמץ אחרון להגיע לפשרה עם פתיחת ועידת חרות הערב

זעם במחנה לוי ושרון על פירסום רשימת האישים שצורפו כצירים לוועידה לא על פי הבחירה בסניפים

מאת סופר "הארץ"
לענייני מפלגות

עד רגע הפתיחה החגיגית של הוועידה ה־15 של תנועת החרות, הערב בשבע וחצי בירושלים, בנוכחות נשיא המדינה וראש הממשלה, יימשכו הנסיונות להגיע לפשרה בצמרת התנועה, כדי שניתן יהיה לקיים ועידה מוסכמת ושקטה. כל הנסיונות להגיע להסכמה בימים שישי ושבת נכשלו. עיקר המחלוקת נסבה על ראשות הוועדה המתמדת וועדת המנדאטים.

השרים דוד לוי ואריאל שרון הגיבו בסוף השבוע בזעם על פירסום רשימת האישים, שצורפו כצירים לוועידה לא על פי הבחירה שהיתה בסניפים. הזעם הופנה כלפי השר יצחק שמיר. ועדת האישים, בראשותו של ח"כ דן מרידור, נבחרה במרכז חרות לפני כחודש, בעוד הצעה מקבילה של מחנה שרון ולוי נדחתה. שרון ולוי טענו בסוף השבוע כי מתוך 191 השמות כ־160 איש מזוהים עם מחנה שמיר, 20 בלבד עם מחנה לוי ו־10 עם מחנה שרון. ח"כ מיכה רייסר, מראשי מחנה לוי, הגדיר זאת כ"שערוריה גדולה וסיום סיכוי כלשהו להגיע לפשרה עם מחנהו של יצחק שמיר".

לוי טען בסוף השבוע כי בקשה שול בזול לאישים רבים שוכנעו להיות צירים בוועידה ורק בגלל שהם עשויים לתמוך בנ.במפלה אפשרות צירופם. נודע כי במחנה שרון ולוי שוקלים להעמיד חלק מהאישים שלא צורפו לוועידה כמשמרת מחאה, מול בנייני האומה, הערב לפני הפתיחה החגיגית של הוועידה.

פגישת הפיסגה בצמרת חרות, שהתקיימה ביום שישי בלשכתו של שמיר במשרד החוץ, בניסיון הדיבור והאחרון להגיע להסכמה, לפני פתיחת הוועידה,ארכה יותר משעתיים. בסיומה טענו השרים שרון ולוי, כי כל הצעותיהם נידחו,והפגישה נסתיימה בלא כלום. שמיר אמר בתום הפגישה כי שמע מספר רעיונות והוא חייב להתייעץ עם מקורביו בטרם יתייחס להם. לסופר "הארץ" נודע כי ראשי המחנות לא הגיעו לסיכום,בנוכח סירובו החד־משמעי של יצחק שמיר לאפשר לדוד לוי להיות ראש הוועדה המתמדת ולשר שרון יו"ר ועדת המנדאטים. לוי ושרון דרשו תפקידים אלו וטענו כי הם מוכנים שמיר יכהן כיו"ר נשיאות הוועידה. במהלך הישיבה הציע השר משה קצב כי מרכז חרות הבא יורכב מ־1200 צירים־ 850 שיומלצו על ידי הסניפים ו־350 שיומלצו על ידי ועדת האישים. הצעה אחרת שהועלתה בסוף השבוע היתה כי הוועדה המתמדת תהיה ועדה פריטטית בהשתתפות כל המחנות בתנועה ותפעל ללא יו"ר קבוע. הוועדה המתמדת היא הוועדה החשובה ביותר בוועידה, ובסמכותה להרכיב את מרכז התנועה הבא, שהוא אחראי לבחירת חברי הכנסת והצירים למוסדות השונים.

סופר "הארץ" מציין כי למרות אי ההסכמה ביום שישי ואף כי ההתייעצויות בשבת לא הולידו הסכמה, "ייעשה עד הערב ניסיון נוסף להפגיש את שרון, לוי ושמיר. מקורביו של שמיר הדגישו אמש כי מ"מ ראש הממשלה יעשה ככל יכולתו על מנת שוועידת תנועת החרות תיפתח מתוך הסכמה בין כל המחנות. מקורבי השר לוי טענו אמש כי אם בסופו של דבר לא תהיה הסכמה עם שמיר, יפעלו שרון ולוי יחדיו במשך כל זמן הוועידה, מתוך החלטה נחושה למנוע את בחירתו של שמיר כיו"ר התנועה, בלי לפגוע בסיכוייו להיות ראש הממשלה, עם ביצוע הרוטציה באמצע אוקטובר.

פרס: סוריה לעולם לא תשיג עליונות עלינו

אסד: אנו חותרים לאיזון איסטרטגי עם ישראל ככל שהדבר יתבע קרבנות

"ישראל מנהיגה צנע וצעדים כלכליים קשים, לרבות פיטורי פועלים,כדי לעמוד במעמסת רכישת נשק

מאת עודד זראי ואילן שחורי
סופרי "הארץ"

ראש הממשלה שמעון פרס אמר אמש, כי נשיא סוריה, חאפז אל אסד, יודע ודאי היטב את מחיר האיומים שלו כלפי ישראל. פרס אמר, כי נשיא סוריה לעולם לא ישיג עליונות על ישראל, ומי שרוצה לאיים, יצטרך גם לשאת בתוצאות.

הנשיא אסד קרא אמש לסוריים להתכונן למערכה הנמרצת נגד היהודים ונגד הפילוסופיה הציונית הגזענית, המבוססת על שפת הכוח, ההתפשטות והפיכת האומה הערבית לפליטים. בנאום ארוך לרגל יום השנה ה־23 להפיכת ה"בעת" בסוריה אמר אסד, כי ישראל לא תוכל להגשים את חלומות ההתפשטות שלה וכי סוריה חותרת לאיזון אסטרטגי עמה, בכל שהדבר ידרוש קרבנות.

צנע בישראל כדי לרכוש נשק

הוא סקר ארוכות את מאמציה הבלתי נלאים של ישראל לרכוש נשק, ואמר, כי העיקרון של איזון אסטראטגי איננו מבוסס על משוואה של טנק מול טנק ותותח מול תותח כי אם כולל את כל מישורי החיים־ הכלכלי, החברתי, התרבותי והצבאי גם יחד. הוא הסתייע במספרים כדי להוכיח, כי ישראל נוהגת צנע וצעדים כלכליים קשים ביותר לרבות פיטורי פועלים כדי לעמוד במעמסת רכישת הנשק, בנוסף לסיוע הגלוי מארה"ב.

אסד הקדיש לנושא זה חלק נכבד מנאומו כדי להוכיח, כי גם סוריה צריכה לעמוד בתנאי צנע ולחץ כדי להגשים את האיזון האסטרטגי "משום שכבוד האומה יקר מכל". עוד ציין כי אין פני ישראל לשלום, אחרת היתה מסכימה לנסיגה מוחשית, לאחר שמצרים יצאה ממעגל העימות עמה.

נאומו של אסד הופסק פעמים רבות בקריאות למען שחרור פלשתין לפני הגולן ולשים קץ מייד לתוקפנות הציונית.

פרס: הפתוה

בהופיעו בפני כנס פעילי מפלגת העבודה התייחס ראש הממשלה פרס להכרזותיו של אסד נגד ישראל ורצונו להשיג עליונות צבאית. פרס אמר, כי נשיא סוריה לעולם לא ישיג עליונות על ישראל, ומי שרוצה לאיים יצטרך גם לשאת בתוצאות. פרס פירש, בין היתר, את איומיו של אסד כלפי ישראל במצוקה הכלכלית הקשה בסוריה, בעיקר, בעקבות מלחמת איראן־עיראק. לדבריו, באיומים כלפי ישראל, מנסה נשיא סוריה להסיח את דעת הציבור בארצו מבעיותיו הקשות.

מובארק: המהומות לא ביטאו התנגדות עממית לקמפ־דייוויד

האשים בהסתה "גופים חתרניים בעלי כוונות שחורות" ★ הזהיר מפני החרפת הקשיים הכלכליים ★ לא יוכרז על מצב חירום מפני החרפת הקשיים הכלכליים

מאת סופר "הארץ"
לענייני ערביים

הנשיא מובארק דחה אתמול על הסף את טענת נשיא סוריה חאפז אל אסאד, כי המהומות האחרונות במצרים ביטאו "התנגדות עממית" להסכמי קמפ־דייוויד. בנאום שנשא בפני מועצת העם והמועצה המייעצת, קבע מובארק כי "רגשות העם המצרי כולו רחוקים מרחק רב מתאור מוטעה זה". הוא איחל לאסד שאללה יסייע בידו לשחרר את הגולן ולהסיג את הכוחות הסוריים מאדמת לבנון, כדי לאפשר ללבנונים להשיב את ריבונותם ועצמאות רצונם הלאומי. את התוקפנות הלובית על מצרים תיאר במילים "זעקות חלולות", ואמר כי אין זה מכבודו להגיב על "טענות ילדותיות" מצד לוב.

(ראה מאמרו של עודד זראי בעמוד 9.
מובארק האשים "גורמים חת־
(סוף בעמוד 2, טור 4)

משלחת ישראל לקהיר בנושא טאבה: התקדמות מה בשיחות

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"

הפגישה הבאה בין משלחות המגבלים של ישראל ומצרים תיערך ביום ו' בהרצליה. בסוף השבוע דיווחו ראשי המשלחת הישראלית על התקדמות מסויימת בשיחות שהתקיימו בסוף השבוע שעבר בקאהיר. עם זאת, נותרו עדיין מספר חילוקי דעות בנושא שטר הבוררות על סכסוך טאבה.

בשיחה שקיימו המגבלים עם שר החוץ המצרי, אסמת עבד אל מגיד, הועלה נושא פסק הדין בפרשת ראס בורקה. ההבטחה שוב כי הוא ימסר לישראל בימים הקרובים. המשלחת הישראלית הודיעה למצרים על הסרת כל ההגבלות על מבנה הקונסוליה בירושלים. בשיחות בוועדות המשנה לנושא הנורמליזציה סוכם עקרונית על הסרת כל ההגבלות על סחר התיירות בין שתי המדינות וקיום הסכמי הנורמליזציה.

במאמר מערכת שפורסם ביום שישי בעיתון המצרי "אל־אהראם", מאשמת ישראל בסחבת בשיחות טאבה, ובו הטעיף לדעת העורך על כך שממשלתה אינה מעוניינת בשלום. במאמר מוזכרות גם פרשת סברה ושאתילה, הפצצת הכור העיראקי ופלישת ישראל ללבנון.

נבדקת הקמת מלון דירות חדש בטאבה

בעקבות בקשה של המלונאי אלי פפושדו

מאת זהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

משרד התיירות בודק את ההיבטים הכלכליים הקשורים בהקמתו של מלון דירות חדש בטאבה. אמש נודע כי את הבקשה לבניית הפרוייקט החדש הגיש בימים אלה למשרד המלונאי אלי פפושדו, בעל מלון אוויה־סונסטה בטאבה.

פפושדו ביקש לחדש את האופציה שהיתה לו על החכרת שטח קרקע בטאבה, בסמוך למלונו הקיים, לשם הקמת מלון דירות חדש. מנכ"ל משרד התיירות, רפאל פרבר, הינחה את אנשי האגף לתכנון כלכלי של המשרד, להתחיל לבדוק את כל ההיבטים הכלכליים הקשורים לנושא, כמו בכל מקרה אחר בו מוגשת מצד יזם בקשה להקמתו של פרוייקט תיירותי, ללא כל קשר למחלוקת הפוליטית בין ישראל למצרים לגבי טאבה. בין השאר תיבדק יכולתו הפיננסית של היזם לעמוד בהקמת הפרוייקט החדש.

דוברת משרד התיירות, דבורה גנני, אישרה בתגובה כי הוגשה בקשה בהקשר זה, אולם הכחישה כי משרד התיירות נוקט פעולות אופרטיביות בנושא.

השופט סופר רכש מגיסו של מרקוס בית בוואשינגטון בשווי 650 אלף דולר

מאת צבי בר'אל

ואשינגטון. (מיוחד ל"הארץ") אחד הבתים היותר מפוארים של ואשינגטון היה שייך עד השנה האחרונה לגיסו של פרדיננד מרקוס, אחיה של אישתו אימלדה, שהיה הנספח הצבאי של הפיליפינים בוואשינגטון. הבית, הממוקם באחד הרובעים היקרים של ואשינגטון, נימכר לפני שנה ליועץ המשפטי של משרד החוץ, השופט אברהם סופר. סופר שילם עבור הבית 650 אלף דולר במזומן, לאחר שהחברה שייצגה את המוכר דרשה 750 אלף דולר. ידידו של השופט סופר סיפר אתמול לוואשינגטון־פוסט, כי סופר לא ידע למי היה הבית שייך, שכן הוא רכש אותו דרך חברת תיווך, אשר לא מסרה לו מי הבעלים.

ערכה את העמוד: עדה ארשטיין

היום נפתח המו"מ לחידוש הסכמי השכר

המעסיקים הפרטיים: לבטל תוספת היוקר

מוכנים לבדוק את עקומת השכר במועדים תכופים יותר ★ ההסתדרות: השכר במיגזר העסקי נשחק ב־1985 בכ־9־12 אחוזים לעומת אשקד ★ ב־15־20 אחוזים במגזר הציבורי

מאת יהודית וינקלר
כתבת "הארץ"

ההסתדרות והמעסיקים המאורגנים בלישכת התיאום של הארגונים הכלכליים פותחים היום במו"מ לחידוש הסכמי השכר שתוקפם יפוג בסוף החודש. בעוד ההסתדרות חותרת להשיג תחילה הסכם, המבטיח את תוספת היוקר, חותרים המעסיקים למו"מ כולל על השכר, וגורסים כי אין מקום להפריד בין שני הנושאים.

נודע כי המעסיקים הפרטיים עומדים להציע כי שיטת תוספת היוקר תבוטל כליל,ובמקום זאת הם מוכנים להתחייב לבדוק את עקומת השכר במועדים תכופים יותר, ולפרוס את התוספות עליהן יוסכם, על פני תקופת ההסכם. כן יציעו לקשור את השכר לפיריון ברמה המפעלית והענפית.

תביעות עובדי המדינה

ההסתדרות טוענת כי השכר במיגזר העסקי נשחק ב־1985, בכ־9־12 אחוזים לעומת השנה הקודמת, ובמיגזר הציבורי ב־15־20 אחוזים. ראובן ברעמי, מזכיר הסתדרות עובדי המדינה, מסר אמש ל"הארץ" כי בשל חוסר הוודאות ביחס לתמורות במשק , זקוקים השכירים למכשיר תוספת היוקר, אשר יגיב במהירות על כל תנודה אפשרית. בהגיבו על אותן הצעות שהועלו באופן בלתי רשמי מחוגי המעסיקים, לשלם תוספת יוקר פעמיים בשנה — אמר, כי פירוש הדבר שחיקת שכר של כ־15 אחוז גם באינפלציה נמוכה.

מזכירות הסתדרות עובדי המדינה תגבש השבוע באופן מפורט את תביעותיה בתחום השכר. ברעמי ציין עוד כי הצעה לשלם תוספת יוקר מלאה פעמיים בשנה , לא מותירה כל מירווח למו"מ של איגודים מקצועיים בנושאים יחודיים, והמאן גם כי הצעה זו אינה עונה על הצרכים המיוחדים של השכירים, ובמיוחד לא מתאימה לעובדי המגזר הציבורי, שאינם נהנים מתוספות מפעליות או ענפיות כמקובל במגזר העסקי.

לסופרת "הארץ" נודע כי בחוגי המעסיקים הפרטיים רווחת הדעה כי עדיף להעביר חלק ניכר מהמו"מ למפעלים ולמסגרות ענפיות, מאשר לכפות הסכמי מסגרת,אשר אינם מותירים מירווח תמרון בשטח. חילוקי הדיעות בין הצדדים מתמקדים גם ביחס לתקופת ההסכם: ההסתדרות מבקשת, מטעמי יהדות ושיקולים כלכליים ופוליטיים, לחתום על הסכם למשך שנה אחת בלבד, ואילו לשכת התיאום מבקשת להשיג שוב הסכם לשנתיים, כפי שהיה עד כה.

בוועד הפועל נשמעת הדעה כי בשל הרוטאציה בראשות הממשלה והשינויים הצפויים כתוצאה מכך — לא ניתן להתחייב על הסכם ממושך כבעבר. כן מובע בהסתדרות החשש מפני תיאום בין המעסיקים הפרטיים לשר האוצר, אשר יבקש, כך גורסים,לכרוך בשלב כלשהו את נושא השכר בסיועה של הממשלה לסולל־בונה ולקופת חולים.

נשיאות לישכת התיאום של הארגונים הכלכליים עומדת להתכנס היום לישיבה, בה יתנו הנחיות אחרונות למשלחת המו"מ עם ההסתדרות, בראשות אבי פילוסוף. גם בהסתדרות נמשכו בימים האחרונים התייעצויות, אך לנציגות העבודה שהוכנו, לא ניתן פומבי. נודע, כי המכון למחקר כלכלי וחברתי בהסתדרות, עיבד הצעות אלטרנטיביות להסכם תוספת יוקר, על יסוד הידיעות, לפיהן יציעו המעסיקים הפרטיים שיטה חדשה, שעיקרה תשלום בשני מועדים בשנה ובשיעורים הרבה יותר נמוכים ממה שהיה עד כה.

לישכת התיאום תציג, לעומת זאת, נתונים המצביעים על כך שעלות העבודה ליחידת יצור לא ירדה, למרות השחיקה שחלה בשכר.

מרפי יבקר גם בירדן מצרים וסוריה בסיור החדש במזה"ת

מאת סופרו המדיני של "הארץ"

במסגרת ביקורו באזור ייצא עוזר שר החוץ האמריקאי ריצ'רד מרפי גם לירדן, למצרים ולסוריה.

בירושלים נמסר כי אין להוציא מכלל אפשרות שמרפי ינסה לחדש את התהליך המדיני במסע דילוגים נוסף באזור. הדיפלומט האמריקאי יגיע ארצה ביום רביעי וייפגש עם ראש הממשלה שר החוץ ושר הביטחון.

הפרקליטות תבקש צו מניעה נגד השבתת השמיניות מחר

היום מתחדש המו"מ בין הסתדרות המורים לאוצר ★ יתכן שהעל־יסודיים יצטרפו ★ האוצר דוחה טענת על סחבת ושחיקה בשכר

מאת גילי מנדלר וצבי זרחיה
סופרי "הארץ"

פרקליטות המדינה תבקש היום מבית הדין האזורי לעבודה בירושלים צו, שימנע את השבתת הלימודים בשמיניות מחר בידי ארגון המורים העל־יסודיים. אפשר שארגון המורים העל־יסודיים יצטרף למו"מ, שיקיים היום האוצר עם הסתדרות המורים.

בשלב זה, טרם ברור, אם יוצא צו מניעה שיאסור השבתת הלימודים בשמיניות. לפני שבועיים, סירב נשיא גוטמן, שופט בית הדין האזורי לעבודה בירושלים, להוציא צו האוסר על הארגון להשבית את המורים.

בבקשתה טוענת הפרקליטות, כי הארגון התחייב לשקט תעשייתי בשנים 84־86'ועליו להודיע 15 יום מראש על כוונתו להכריז על סכסוך עבודה, הדבר לא נעשה. בתגובה, מסרה דוברת ארגון המורים העל־יסודיים, כי אין מדובר בהפרת הסכם המסגרת, וגם לא בערעור על מצב ההקפאה במשק. הארגון מבקש לקבל את תוספת השחיקה בתום תקופת ההקפאה, ולא קודם לכן. גם בית הדין קבע, שהארגון זכאי לנהל עתה מו"מ, כדי להגיע להסכמה בנוגע לתוספת, המגיעה למורים בתום תקופת ההקפאה.

עוד אמרה שושנה באייר, כי תוספת השחיקה איננה כלולה בהסכם המסגרת, אלא בהסכם נפרד. ולפיכך, אין מניעה, שהארגון יאבק בנושא זה.

האוצר: לא תהיה פריצת שכר

היום מתחדש המו"מ בין הסתדרות המורים לאוצר בגין תביעות, שלא מומשו במסגרת הסכמי שכר חתומים. בסוף השבוע פרש ארגון המורים העל־יסודיים מהדיונים עם האוצר בטענה של סחבת מצד האוצר, והכריז על השבתת הלימודים. יתכן, שהארגון ישוב לדיונים בעקבות מגעים, שקיימה אמש שושנה באייר, יו"ר ארגון המורים העל־יסודיים, עם שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, ששב בסוף השבוע מחו"ל. באייר ביקשה, כי נבון יהיה שותף במו"מ. סלע המחלוקת העיקרי בין האוצר לארגון המורים העל־יסודיים הוא השיעור של תוספת השחיקה שיקבלו המורים. האוצר מציע תוספת בשיעור 1.9 אחוז, הארגון דורש עשרה אחוזים, אף כי יסתפק בפחות מזה.

באוצר חזרו ודחו אמש את טענות הארגון על סחבת ועל שחיקה גבוהה יותר של שכר המורים לעומת שכר עובדי המגזר הציבורי. עוד הדגישו באוצר, כי לא תהיה פריצה של הסכמי שכר " כפי שדורש הארגון " כל עוד לא נפתחו הדיונים עם ההסתדרות על שכר העובדים במגזר הציבורי בשנה הקרובה.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: ח"כ יורם אריאלי, יו"ר מזכירות התנועה החרות
על: הצפוי בוועידת חרות שתיפתח הערב
(עמ' 2)

★

שבועון בריטי: האטר נרצח בכלא המצרי
(עמ' 2)

★

ראש מכון השואה בניו־יורק נפצע מרסיס כדור שנורה אליו בדרכו מהכותל
(עמ' 3)

★

מת הסנאטור יעקב יעבץ
(עמ' 3)

★

יתכנו מימושי רווחים במניות שעלו בתלילות
(עמ' 5)

★

היום דיון בבקשה למינוי הורביץ לנציג ציבור במינהלת מרכז ההשקעות
(עמ' 5)

★

חשש שהתכניות לפיתוח נמל יפו יפגעו באופיה של תל־אביב
(עמ' 6)

★

החל משפטו של רופא שעזב חדר ניתוח וגרם לנכות לחולה
(עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

אוויר יותר קריר יותר במשך היום. ירושלים 7—15, הגולן 7—15, נהריה 10—19, צפת 6—13, חיפה 12—19, טבריה 8—21, נצרת 8—17, עפולה 7—21, השומרון 7—17, ת"א 10—20, נתב"ג 8—21, ירדן 9—24, עזה 10—19, ב"ש 8—21, אילת 14—24.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4801	+0.0001
בוסטים	1.7592	+0.0001
שחור	1.4900	—

בגליון זה 12 עמודים

לקוחות פרטיים בבינלאומי לא משלמים דמי ניהול חשבון על הפעולות הבאות:

אתה צריך גם עו"ש משופר בבינלאומי

אולי לא שמת לב לכך אך בכל פעם שאתה עושה פעולה בחשבונך, אתה מחוייב בדמי ניהול חשבון: על קניית ומכירת תפ"ס, פק"ם, הפקדת שיקים ומזומנים, רישום פעולות במט"ח, משיכת כסף במכשיר האוטומטי, פעולות בניירות ערך ועוד ועוד. המסקנה ברורה: אתה צריך חשבון נוסף.

אתה צריך גם עו"ש משופר. פתח עו"ש משופר בבינלאומי וקבל פטור מדמי ניהול חשבון על כל הפעולות חוץ ממשיכת שיקים.

פתחתי חשבון גם בבינלאומי

הבנק הבינלאומי הראשון

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

אריק שרון משיב מלחמה שערה

"יצאנו אמנם מן הבוץ הלבנוני, אולם הכנסנו עמוק לתוך בוץ הסורי", אמר בסוף השבוע השר אריק שרון בעת פגישה עם צירי ועידת התנועה מאוחדין תושבי הצפון. בין השאר התייחס שרון לחוברת "מה אתה יודע על אריק שרון" – שאינה מגילה חוקא מידע מתמיא עליו – אשר הופצה בקרב משתתפי הוועידה. "זה עבודה שהחוברת כרוכה בכחול־לבן אינה הופכת את תוכנה מדברי כזב לדברים נבונים", אמר. שרון האשים את אנשי המערך ו"שלום עכשיו" בהפצת החוברת, "בסיוע מימי פטרים" בתוך תנועת החרות.

בנושא מצוקת הישובים אמר שרון כי בעוד שהוא פועל לצמיחת המשק, רוצים חברי המערך לשבת על בריו החולקה ולהעמיק סיוע למפעלים שהם רוצים ביקום.

נורית כהנא

3,5 מיליון מקבלי הנחות ברכבות באיטליה

במסגרת חוק התקציב החדש, החליט הפרלמנט האיטלקי לבטל את ההנחות שהיו נהוגות ברכבות במדינה. מסתבר שמן ההנחות נהנו כל עובדי המדינה (יותר ממיליון איש) ובני משפחותיהם, הצבא, אנשי הכמורה, עיתונאים, פועלים ברכבות זה נוסעים מעדי השדה לעדי התעשיה, תלמידי בית־ספר, כמורנטים וחברי פרלמנט – סך הכל 3,5 מיליון איטלקים.

כיוון שעד עתה שילמו רק תיירים זרים את מלוא מחיר הכרטיס, תהווה ההחלטה החדשה מהפיכה של ממש.

פירנצה

חולדה ליברמנס

קשה להיות דיילת

לא פחות מ־7,000 נערות בגילים 20–28 הגישו את מועמדותן לקורס דיילות של חברת התעופה הסקנדינבית S.A.S, שבו ישתתפו 60 דיילות.

נראה שבין כישוריה של הדיילת חייב להיות גם כושר גופני מעולה; לרגלה של דיילת ששמה בקו קופנהאגן–טוקיו–מוסקווה התגמד מד מרחקים. כאשר נחת המטוס במוסקווה, התברר כי הדיילת עברה מרחק של 21 קילומטרים במהלך הטיסה

קופנהאגן אליהו זהבי

משחקים של אוצרים

הילדים הגדולים שבתצלום, המשחקים במה שנראה כבית־בובות, אינם אלא יגאל צלמונה, אוצר לאמנות ישראלית במוזיאון ישראל ויהודית שפיצר, המשנה לאוצר, העוסקים בתליית תמונות מיניאטוריות בתוך דגם מוקטן – שנבנה במיוחד למטרה זו – של האולמות החדשים המיועדים לשכן את אוסף האמנות הישראלית. "כדי לקבל את המראה הכללי, הנכון, של מה שיהיה הלון הראווה של אמנות ישראל מימי 'בצלאל' ועד היום, אנו נזקקים לשיטה מקורית זו", אומרים האוצרים.

האולמות ששטחם 550 מ"ר, הוקמו בתרומתו של איש העסקים האספן והד"ר מרצבכר מציריך, וייקראו על שם הוריו שנספו בשואה. הפתיחה החגיגית תיערך בשושן פורים, במעמד התורם והד עיינו ובנוכחות שר החינוך והתרבות יצחק נבון.

ציפה מלינאק

בעריכת עירית רוזנבלום

אש"ף: חוסיין פרקליט ארה"ב

תוניס (ע"צ). אש"ף פירסם אתמול הודעה שבה נאמר כי חוסיין מלך ירדן הפך לפרקליטה של ארה"ב, כאשר הטיל על הפיקוד הפלשתיני את האחריות לכשלון המשא ומתן בעניין חידוש תהליך השלום.

ההודעה מציינת כי אש"ף דבק ביחסים ירדניים־פלשתיניים מאוזנים ומעורפים.

חוק למלחמה בטרור אושר בוועדה של הקונגרס

ואשינגטון, (ע"ד). ועדת החוץ של בית הנבחרים האמריקאי אישרה אתמול חוק מקיף למלחמה בטירור, עם תקציב בסך 4.5 מיליארד דולר. החוק נועד להגביר את הביטחון בשגרירויות האמריקאיות בחו"ל, ולהגביל את היצוא למדינות הנחשבות כתומכות בטירור.

הצעת החוק תועבר להצבעה במליאת בית הנבחרים. היא משקפת את הדאגה העמוקה בארה"ב מהטירור, ואת החלטתו הנחושה של הקונגרס לנקוט צעדים נגד הטירור. ההצעה כוללת תוכנית בנייה לתקופה של חמש שנים, ואמורה לשפר את אמצעי הביטחון ב־254 שגרירויות ונציגויות אמריקאיות אחרות בחו"ל, כדי למנוע התקפות טירור, כגון זו שגרמה למותם של 239 חיילים אמריקאים, במטה חיל הנחתים בביירות באוקטובר 1983.

כ־80% מבנייני הנציגויות האמריקאיות ייבנו מחדש להלוטין, על פי אמות מידה חדשות ותקיפות יותר.

תושבי הכפרים שברחו בשל הפגזות צד"ל שבים לבתיהם

מאת מנחם הורוביץ

בהפגזות של חיילי צבא דרום לבנון בימים האחרונים לעבר כפרים אזורים שמחוץ לאזור הביטחון, נפגעו 30 בתים וכמו כן נפגעו 2 בתי ספר. חיילי צד"ל הפגיזו את הכפרים זקרא, הרדונא חרים, טיבנין. תושבים רבים נפגעו כתוצאה מהירי שבא כנראה בעקבות התגברות ניסיונות המחבלים לפגוע בחיילי צבא דרום לבנון ובתושבים ברצועת הביטחון. בעקבות ההפגזות ברחו תושבים רבים מבתיהם ורק אתמול בעקבות הרגיעה שחלה באזור, החלו אט אט לחזור לבתיהם. בין השאר נפלו כמה פגזים בעיר צור ובסמוך לעמדות חיילי יוניפי"ל מאירלנד ובסמוך לבסיס הצלב האדום הבינלאומי בדרום לבנון.

חיילי יוניפי"ל מצאו אתמול גופתו של מחבל שנהרג בשבוע שעבר מירי בהיתקלות עם חיילי צד"ל. גופת המחבל הועברה לידי נציג הצלב האדום הבינלאומי.

תיבחן התאמתם של 3 מרכזים רפואיים להשתלות כבד

מאת ישעה נבו

מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' דן מיכאלי התבקש על ידי שר הבריאות להקים צוות אובייקטיווי שיבחר את בית החולים המתאים בו יבוצעו השתלות כבד. בצוות לא ישתתף ד"ר יגאל קם, המומחה לנושא, שמונה כיועץ השר מאחר שהוא קשור לבית החולים רמב"ם. הצוות שיוקם יבחן, למעשה, את מידת התאמתם של שלושה מרכזים רפואיים: הדסה עין כרם, בילינסון ורמב"ם. התאמתם תיבחן על פי התשתית המצויה אצלם מבחינת הרפואה הפנימית של הכבד וכירורגיה כללית, עם ידע מצטבר בניתוחי השתלות.

המלצות הצוות יוגשו למנכ"ל תוך חודש.

פרס רמז: ישראל

(סוף מעמוד 1)

אוויר־אוויר סיידווינדר, 800 טילי סטינגר, 90 טילי הרפון נגד אניות, 90 מערכות ללוחמה אלקטרונית ומערכות משופרות למטוסי F-15. שווי העיסקה הוא כ־350 מיליון דולר. הבקשה המקורית, כללה גם 12 מסוקי תקיפה מסוג בלאקהוק, אך המימשל החליט להסיר סעיף זה מן העיסקה, כדי להעביר את העיסקה כולה בקלות רבה יותר בקונגרס, כאשר משתמשים בכותרת "תחמושת" בלבד, ולא כלי נשק.

מרפי תומך בעיסקה

מקורות בקונגרס מסרו כי למרות גישתה הרשמית של ישראל, ייעשה עוד מאמץ לשכנע מן המימשל לוותר בסעיף טילי הסטינגר, אך לפי שעה אין המימשל מתכוון לוותר עוד ברכיב התחילה.

מקורות המקורבים לחילופי הדברים בין המימשל לאיפא"ק ולנציגים הישראלים, הוסיפו כי ישראל לא ביקשה מן המימשל דבר בתמורה להגמשת עמדתה. "אך ברור לכל כי עכשיו המימשל חייב לנו טובה ואיש אינו מתכחש לכך". במימשל מייחסים חשיבות מיוחדת לעיסקה זאת, לאחר שעיסקת מטוסי הקרב נפלה, וסעודיה החליטה לרכוש מטוסי טורנאדו מבריטניה.

עוזר שר החוץ, ריצ'רד מרפי, אמר בפגישה סגורה עם חברי ועדת החוץ של בית הנבחרים, כי אינטרסיה של ארה"ב במזרח התיכון חורגים מעבר לסכסוך הישראלי־ערבי, וכי על ארה"ב לנקוט מדיניות שתאפשר לה גם לשמור על אינטרסיה, כמו גם על יכולתה להשפיע על שני הצדדים – הישראלי והערבי – ולצורך כך חשובה עיסקת הנשק לסעודיה.

מרפי, אשר שיבח את תרומתה של סעודיה בפיתרון סכסוכים מקומיים במזרח התיכון, ביקש מחברי הוועדה לא לקשור את אישור העיסקה לסעודיה, בהתפתחויות חיוביות בתהליך השלום, כפי שהתנה הקונגרס בהחלטתו לעכב את עסקת הנשק הירדנית.

ידיעות שלא אושרו מסרו עוד כי במהלך ההתייעצויות בין המימשל לאיפא"ק, נעשה ניסיון לעשות "עיסקת חליפין" מסוג אחר, על פיה יוותר המימשל על העיסקה הסעודית, ובתמורה ייעשה ניסיון להשפיע על חברי קונגרס לתמוך בסיוע אותו מבקש הנשיא לתת למורדים בניקרגואה. אך המימשל לא הסכים לוותר על העיסקה הסעודית, והכותיים הבהירו ארבע ועדות בקונגרס נגד מתן סיוע צבאי למורדים.

טנקים מצריים ניצבים מחוץ לאיצטדיון בקהיר בעת פתיחת תחרות הכדורגל על גביע אפריקה. התחרות נערכה על אף העוצר בעיר (תצלום: אי־פי)

"ניו סטייטסמן": חאטר נרצח בכלאו בהוראת המטכ"ל המצרי

פרשת מותו נתנה אות לעימות בין מובארק לשר ההגנה גזאלה שהגיע לשיאו במהומות בקהיר לפני עשרה ימים

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד להארץ). סולימאן חאטר, החייל המצרי אשר רצח את שבעת התיירים הישראלים בסיני, נרצח בכלאו על־פי הוראה של הפיקוד הצבאי העליון כדי למנוע ממנו לגלות בעת משפטו כי היה במשימת מודיעין בראס בורקה. הוא היה שם אחראי על ציוד אלקטרוני מתוחכם והציוד היה מידע על מעקלות ריגול ישראליות. פרשת מותו נתנה את האות לעימות בין הנשיא מובארק לבין שר ההגנה אבו גזאלה, אשר הגיעה לשיא במהומות בקהיר לפני עשרה ימים.

על פי הגילויים המופיעים בשבועון הלונדוני "ניו סטייטסמן", הבטיח מובארק לחאטר עיסקה שבמסגרתה ישמור הרוצח על שתיקה תמורת הענקת חנינה אשר תשחרר מן הכלא בתוך 5 שנים. חאטר נשא בתפקיד רגיש שכמותו היתה הפרה גסה של הסכם השלום אשר הגדיר את אזור ד' בו שוכן ראס בורקה כאזור שרק משטרה אזרחית יכולה לשרת בו.

תנאים לשחרור מוקדם

לפני משפטו שלח מובארק שליח לתאו בכלא שלו והציע לו שחרור מוקדם, אם יסכים ל־5 תנאים: 1. האסור לא יספר בבית המשפט כי הוא שירת במודיעין הצבאי. 2. הוא לא יגלה כי היה אחראי על אבטחתו של ציוד אלקטרוני שהותקן במקום. 3. הוא לא יחזור על דבריו כי לפני הירי קרע אחד מן הישראלים דגל מצרי וירק עליו. 4. הוא לא יחשוף את תוכנו של דו"ח אותו הוא עצמו כתב זמן מה לפני הרצח עבור הממונים עליו בחיל המודיעין. בדו"ח זה האשים האסור את מפקדו הצבאי של סיני בהעברת מידע צבאי סודי לישראלים על תזוזות הצבא המצרי הפועל בחצי־האי ועל מערכות הקשר הפועלות בו. הסקירה הועברה לידיעתו של הפיקוד העליון וגם הנשיא מובארק היה מודע לתוכנה. 5. התנאי האחרון – הוא לא ירוח לאיש, גם לא לפרקליטיו, על העיסקה השאזית אשר הוצעה לו.

מכות חשמל

כאשר דן אותו השופט למאסר עולם הגיע האסור על פי גירסת עורכי־הדין שלו למסקנה כי הנשיא הפר את הבטחותיו ובגד בו. ב־7 בינואר, כאשר הם הגיעו, עם בן דודו הרופא ועם מנהיג מפלגת הליכוד הסוציאליסטית, אל הכלא הצבאי, נאמר להם כי האיש התאבד. הם דרשו לראות את הגופה וגילו עליה סימנים של מכות חשמל. היה זה ביום בו אמור היה מובארק להודיע לו על החנינה המובטחת.

מובארק: המהומות

(סוף מעמוד 1)

רבים בעלי כוונות שחורות" בהסתה למהומות האחרונות: אך נמנע מלגלות פרטים על תוצאות החקירה, במטרה לאפשר להביעה הכללית לסיים את עבודתה. הוא הודה כי על מצרים רובץ נטל כלכלי קשה הלוך ומתגבר כתוצאה מירידת ההכנסות מתמלוגי המעבר בתעלה, מחירי הנפט והתיירות – המסתכמות השנה ב־1,2 מיליארד דולר. הוא קרא להכפלת הסכומים המועברים במטבע קשה על ידי מצרים העובדים בחו"ל ולכלול מצוקת הקיץ במצרים, במקום בחו"ל, במטרה להוסיף במטבע זר. מובארק קבע כי אין בדעתו לנקוט צעדי חירום, או להביא לשינוי במדיניות הפנים המתבססת על הדמוקראטיה וטוהר השלטון. הוא צייר תמונת מצב עגומה של העולם הערבי העסוק במלחמות מלאכותיות־שבטיות ומאבד מדי יום את מקורות קיומו בין עמי העולם. נשיא מצרים העלה על נס את יחידות הצבא שבצעו את תפקידן בנאמנות, ושמו קץ למהומות, תוך שיתוף פעולה עם המוני העם, כחזות המשטרה והמוסדות השלטוניים. כמו כן הודה למנהיגים הערביים ולנשיאים רייגן ומיטראן, שהתקשרו עימו והביעו את תמיכתם במצרים.

בינתיים הוסר אתמול העוצר כליל ובתי־הספר והאוניברסיטאות נפתחו מחדש. במקביל הוטל איפול על מהלך החקירה של החשודים בארגון המהומות והחקירה הנערכת עם שר הפנים לשעבר, הגנראל אחמד רושדי. בהתאם לאומדנים האחרונים נמסר, כי לפחות 17 אלף מחיילי "הביטחון המרכזי" נטלו חלק במהומות, בנוסף לאלפים בורחים מבין האחרונים. בנוסף לשרפת בתי המלון המפוארים שהדירו כמעט כליל, נפגעו 22 מועדוני לילה ומוסדות תיירות באיזור אל־הרם, והבנייה תימשך שנתיים, בהשקעה כוללת של 150 מיליון דולר.

עם ביטול העוצר שנמשך 12 יום, באו אתמול המונים לאיזור אל־הרם, כדי לחזות בבלגנות השרופים ובמועדוני הלילה ההרוסים. מובארק פתח אמש את יריד קהיר הבינלאומי ה־19 בעיר נאצר בהליופוליס, וביקר בכמה מ־32 ביתני המדינות המשתתפות. הביתן הישראלי היה סגור מחמת השבת.

פרס: הודעה במקומה

אילן שוחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות, מוסר: אתמול שיבח ראש הממשלה, שמעון פרס, את נאומו של נשיא מצרים מובארק בפרלמנט המצרי. פרס אמר כי הוא שמח לשמוע את הכרזתו של מובארק, כי הסבה למהומות שהיו במצרים היתה הסתת גורמים מבחוץ ולא הסכם השלום עם ישראל. לדעת ראש הממשלה, היתה זאת הודעה במקומה. פרס הוסיף, כי לישראל אין שום עניין לראות את מצרים נאבקת בהפרות סדר.

אמש בקונצרט / נתן מישורי

רסיטל יוצא דופן

הפסנתרן יהלי וגמן מבצע מיצירות שוברט, סטרווינסקי ורוול במוזיאון תל אביב

התמונה הטראגית מאוד, הקודרת, הגברית המציאותית של העולם, כפי שמתאר שוברט בשני הפרקים הראשונים של הסונטה הגדולה (תרתי משמע) בסי במול מאז'ור, שהלחנה זמן קצר לפני מות המלחין ב־1828, מתאזנת בשני הפרקים האחרים. אלה האחרונים, כולם עדנים הם, כתודנה שעצם ביטויה הוא התגשמות היופי האידיאלי. הפסנתרן יהלי וגמן הדר העמיק בפרקים הראשונים. מן הנושא המהסס, הוא פיתח את מלוא תחושת היאוש ועוצמות התהרסה ולא קשה היה לבכות אתו בפרק השני, להיחשף לרגע לזוהר אור זורח ולחזור לעלטה. אך בפרקים האחרים, אפילו שכל פרט מוסיקלי הוסדר בהם היטב, כבול היה הלום בצליל שאינו ענוג דיו.

ביצועים של רב־אמן, כך לבטח אפשר לכנות את ביצועי היצירות של סטרווינסקי, שיבצר יהלי וגמן לפסנתר. המיזוג המושלם של אימפק, הרמנעות מרדמטיות יתר או רכות מגומגמת, המוסר במידה נכונה והיזיניות מלאה של המקצבים והטקסטורות רבות האנרגיה, שהתפרצה מן הצורות הצליליות הקוביסטיות – אלה שירתו בשיא האמנות את ה"שמיניה לכלי נשיפה" (1923) ואת ה"דגנסיים" ל־11 כלים (1918).

הפזיסיזיום של יהלי וגמן, הטכניקה הגדולה, ישירות הביטוי והבהירות הצלילית, שירתו יפה מתיחויות הרמוניות וקוים מלודיים של "גאספר" של רוול. אך מתוך העיקרים של גסיסת עולם שסימלו "האלס", לא שיכר דיו.

על כל פנים, רסיטל זה שיצא דופן בתוכניתו ובהשיגיו המופתיים (בשוברט ובסטרווינסקי) והתיד עוד לבסוף יופי צלילי רב, שהוזרמו ב"שעת בין הערביים" של שומאן, שבוצע כהדרן. רסיטלים שכאלה נרצה לשוב ולשמוע.

המעלות של אל על

	ממוצ' מינימום	ממוצ' מכסי'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	1	6	מ"ח	4	9
אתונה	12	17	מ"ח	10	16
בוקרשט	−3	2	מ"ח	—	—
בריסל	2	6	מ"ח	0	10
וינה	−2	3	מעונן	0	2
ז'נבה	2	7	מ"ח	2	8
לונדון	3	9	מ"ח	4	11
ליסבון	8	14	מ"ח	9	14
מדריד	3	7	גשום	5	12
ניו־יורק	−2	6	מ"ח	−6	−1
פאריס	0	5	מ"ח	−1	9
פרנקפורט	1	5	מעונן	−2	9
ציריך	−2	3	מ"ח	—	—
קהיר	15	23	מ"ח	13	26
קופנהאגן	0	3	מעונן	0	4
רומא	10	15	מ"ח	9	17
שטוקהולם	2	6	מ"ח	3	6

הנוסע המאושר
אל על ELAL

שיחת היום / גדעון אלון

עם: ח"כ יורם ארידור, יו"ר מזכירות תנועת־החרות
על: הצפוי בוועידת חרות הנפתחת הערב

אם נמשיך בטון הנוכחי, יהיו לנו 3 מועמדים לראש האופוזיציה

פתיחת הוועידה הערב בבנייני האומה, בנוכחות הנשיא וראש הממשלה תישמר בהדרת החגיגיות. מה צפוי בהמשך?

האווירה בפתיחה תהיה חגיגית. צריך לדאוג שגם בסיום תשרור אווירה חגיגית וכל דיוני הוועידה יתנהלו עפ"י המסורת המכובדת של תנועת החרות.

לאור המתיחות הרבה בירוסים בין מחנות לוי־שרון למחנה שמיר־ארנס, אפשר להאמין שהדיונים יתנהלו על מי מנוחות?

קשה לי לדעת איך תתפתח הוועידה. אבל אם זה יימשך בטון הנוכחי, אז יהיו לנו לא שלושה מועמדים לכהונת ראש הממשלה, אלא שלושה מועמדים לראש האופוזיציה. חברי תנועת החרות על כל מחנותיהם, צריכים לתת את דעתם על כך.

לך, כיו"ר המזכירות מצפה משימה קשה, ואולי בלתי אפשרית, לאחר בין הפלגים ולגשר על הפערים בין המחנות הניצים. איך תעשה זאת?

כאמת, ראיתי כחלק מתפקידי, כיו"ר המזכירות, לשכך את הניגודים בין המחנות השונים, וכרוח זו פעלתי. פעולתי האחרונה בנושא זה היתה כשהודעתי, שאינני מוכן להיות מועמד ליו"ר נשיאות הוועידה על דעת מחנה אחד ובהתנגדותו של המחנה השני. אני חושב, שאם גם אחרים ינהגו כך, זו תהיה תרומה רבה לשיכוך הניגודים.

שמעתי, שמחנה שמיר־ארנס מתנגד למינויך ליו"ר הנשיאות.

אינני נמנה על מחנה כלשהו. ברור, שאהיה מועמד ליו"ר הנשיאות רק אם אזכה לתמיכה של כל המחנות. אחרת, אינני רואה טעם במועמדות. משום שמי שממלא תפקיד זה, צריך לאחד את המחנות ולא לפלג ביניהם.

אינך חושש, שהביטויים החריפים, כגון "מאפיה" ו"דון קורליאונה" שהושמעו בשבוע שעבר במזכירות התנועה, יפגעו בתדמית של חרות בציבור?

אני חושב, שהושמעו ביטויים חריפים מדי, ואני מקווה, שלא יחזרו על ביטויים דומים בוועידה. ודאי, קיימת סכנה של נזק לתנועה מהמתיחות המוגזמת ולכן צריך לעשות הכל כדי להגיע להסכמה בין הקבוצות השונות, כדי שלא חברי מפלגת העבודה יהיו מרוצים בסוף הוועידה, אלא חברי תנועת החרות.

האם ראש הממשלה לשעבר מנחם בגין עשוי להשתתף בוועידה?

אתה צריך להפנות את השאלה הזו אליו. הוא הוזמן לוועידה כי נבחר כציר. לי אין מידע אם בכוונתו להשתתף.

מה דעתך על הצהרתו של שר האוצר יצחק מודעי, שהוא מתכוון להתמודד על ראשות הממשלה אחרי האיחוד בין חרות והליברלים?

זו בוודאי הצהרה מרחיקת־לכת ממי שרק לפני חודשים־שלושה היה מוכן להיות שר טכנוקרט בממשלה של פרס.

הממשלה תדון הבוקר בהפחתה נוספת של ריבית החובה במשק

בנק ישראל שואף להפחתה גבוהה יחסית: אחוז עד אחוז ורבע ★ חוגים בנקאיים מזהירים מפני בריחה של פקדונות שקליים

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הממשלה תדון הבוקר בהפחתה נוספת של שיעורי ריבית־החובה במשק. בכוונת בנק ישראל להביא להפחתת הריבית בשיעור גבוה יחסית למקובל לאחרונה: אחוז עד אחוז ורבע. נראה שהפחתת הריבית תיכנס לתוקף החל מיום חמישי השבוע.

בנק ישראל החליט להביא את הדיון לממשלה, עקב הביקורת המושמעת על שיעורי הריבית הגבוהים, הן מצד גורמים ממשלתיים והן מצד המיגזר העיסקי. שיעורי הריבית הקיימים נטבים על הגורמים להלק ניכר מהקשיים בהם נתון המשק, לדברי התובעים את הפחתת שיעורי הריבית.

בכוונת בנק ישראל להפחית את הריבית האפקטיבית על ידי מיכלול פעולות, בינהן הפחתת הריבית הבסיסית בכחצי אחוז, הפחתת הריבית על החריגה מקו האשראי, ויתכן שגם הקטנה נוספת בעמלת הקצאת האשראי.

בנקאים: צפויים גרעונות נזילות

חוגים בנקאיים הביעו הסתייגות מהכוונה להפחית בפעם נוספת את הריבית. הם מציינים שכיום ההכנסות מריבית הן המקור היחיד כמעט, המשפר את רווחיות מערכת הבנקאות. לדעת הבנקאים הפחתה נוספת בשיעורי הריבית הקודיטוריים תביא לבריחה של פקדונות שקליים, בגלל חוסר כדאיות להחזיק פיקדונות כאלה בריבית נמוכה מהריבית הקיימת. גם כעת, מציינים בנקאים, מורגשת נטישה של פיקדונות שקליים. במקביל לכך מציינים בנקאים כי צפויה פניה של בעלי פיקדונות שקליים לשוק השחור בדולרים.

הפחתת שיעורי הריבית עלולה גם להביא להגדלת הביקוש לאשראי. צימצום הפיקדונות השקליים יחד עם ביקוש מוגבר לאשראי – עלולים להביא להיווצרות מצב גרעונות נזילות, על כל ההשלכות הנובעות מכך, מזהירים בנקאים.

ארבעה נהרגו בפיצוץ מכונית תופת בביירות

מאת סופר "הארץ" לענייני ערבים

מכונית תופת, הרביעית במספר מאז ההפיכה הצבאית במזרח ביירות ב־15 בינואר, התפוצצה אתמול בשכונת אל־ג'עיתאוי וגרמה ל־4 הרוגים ול־35 פצועים. המכונית, שנשאה כ־100 ק"ג חומר נפץ, התפוצצה סמוך למטה מפלגת אל־כתאיב (הפלנגות). בסוף השבוע נמשכו חילופי האש לאורך הקו הירוק המפריד בין שני חלקי ביירות.

המנהיג הרוחני של תנועת "חזב אללה", השייח' פאדללה, אמר אתמול כי ההסכם המשולש שנחתם בחסות סוריה "נולד מת" וכי כל פתרון בזירה הלבנונית חייב לקחת בחשבון את מאזן "הכוחות הנוכחי". בראיון לשבועון הביירותי "אל־נהאר אל־ערבי ואל־דוואלי". אמר פאדללה כי העיקרון של העזר מצוה ומצוה בלבנון עבר זמנו. הוא נמנע מלהביע דעה על הוצאתם להורג של 11 אזרחים שנאשמו באחריות לפיצוץ בפרוור הדרומי של ביירות אשתקד.

בינתיים הגישה אלמנת אחד המוצאים להורג, נדא מחמוד, איגרת לראשי השיעים במערב ביירות, ובה היא מוכיחה כי בעלה חף מפשע. היא דורשת להחזיר את מקבלי פסק הדין ומבצעיו. איגרתה של האלמנה שהופנתה גם לשייח' פאדללה פורסמה אתמול בעיתון המערב ביירותי "אל־ספיר".

מכוניות הרוסות במזרח ביירות במקום שבו התפוצצה אתמול מכונית תופת (תצלום אי־פי)

4 מושבים בצפון ממשיכים לשבות

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ"

ארבעת המושבים נטועה, אבן־מנחם, שומרה, ואלקוש ממשיכים הבוקר את השביתה כששעריהם סגורים על בריח. גם הילדים בישובים אלה ישבתו למרות בקשתם של גורמים שונים. זאת לאחר כישלון בירורים שנערכו עם שר החקלאות, אריה נחמקין וראשי המחלקה להתיישבות בסוכנות ביום ו'.

הבוקר ייפגשו נציגי הישובים עם ראש הסוכנות היהודית אריה דולצ'ין לדיון בעניינם. ראשי הישובים מסרו כי הם מקווים שייענו לתביעותיהם ושיוכלו לסיים את השביתה.

בידי ישראל מחבל שניסה להשתתף בפיגוע־מיקוח

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

בידי ישראל מחבל אשר ניסה לחדור בסוף השבוע שעבר, עם עוד שני מחבלים, לפיגוע מיקוח בישובי גבול הצפון.

המחבל נתפס לאחר שזרק רימון יד לעבר סיור צה"ל שנע בין זרעית לשומרה שבגבול לבנון.

גורם חדש על המפה הפוליטית בישראל

המרכז הליברלי

אנו שמחים להענות לפניות שהגיעו אלינו בכתב ובעל־פה, ומקיימים פגישות הכרות ברחבי הארץ — כדי להציג את עמדותינו ולהסביר את דרכנו הפוליטית. לתאום פגישות נוספות נא לפנות למשרדנו.

פגישות הכרות

12.3.86. רחובות
בית האיכר, הרצל 143, 8 בערב.
משתתפים: שלמה להט, יצחק ברמן, אריה דולצין, יחזקאל פלומין, יחזקאל הרמלך, משה שגיא.

23.3.86. ירושלים
מלון מגדל אילון, אולם בקומה 23, 8 בערב.
משתתף: שלמה להט.

31.3.86. ראשון־לציון
בית האיכר, ז'ול פינת רוטשילד, 7.30 בערב.
משתתפים: שלמה להט, יצחק ברמן.

2.4.86 שלומי
מועדון לחבר, שכונת דוד, 7 בערב.
משתתף: שלמה להט.

15.4.86. ירושלים
בית העם, רחוב בצלאל, אולם ליאו, 8 בערב.
משתתפים: שלמה להט, יצחק ברמן, אריה דולצין.

המרכז הליברלי
תל־אביב, בית אל־על, בן יהודה 32 חדרים 618, 619
טלפון 280843 ת.ד. 2202, תל־אביב 61021

יקירנו

יהודה ברשאי

איננו

ההלויה תצא היום יום ראשון כ"ח אדר א' תשמ"ו 9.3.86 בשעה 2.00 אחה"צ מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים
השבעה בבית המנוח רח' אליהו בחור 3, תל־אביב

המתאבלים:
אשתו: רחל ברשאי
בתו וחתנו: ליאורה ויוסי דוברובסקי
נכדיה: עדי, אלעד, נעם ויפעת
אחותו, אחיו, גיסותיו
וכל המשפחה

אשתי אמנו וסבתנו היקרה

ז'נט ברמן

הלכה לבית־עולמה

ההלויה תצא היום יום א' כ"ח אדר א' 9.3.86 בשעה 16.00
מבית־הלויות סנהדריה להר המנוחות.

האבלים:
בעלה: אריה ברמן
בנה: יצחק וסלי ברמן
חתנה: יעקב ספיר
נכדיה: יצחק, נתן וניצה ספיר, רות ספיר, מיכאל מרק ומוניקה ברמן
אחיותיה: ציפורה פלומנבאום בלה מילמאן
ומשפחות: ברמן, ספיר, רבינוביץ, פלומנבאום ואלופי

هكذا من الأصل

מת הסנאטור יעקב יעביץ

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, (מיוחד ל"הארץ"). הסנאטור לשעבר יעקב יעביץ, שהיה במשך עשרות שנים אחד מן האישים הפוליטיים הבולטים ורבי ההשפעה בוואשינגטון, מת בליל שבת בבית חולים בפלורידה. בן 81 היה.

יעביץ, שנולד במנהטן, היה בנו של חייט יהודי מרוסיה. אמו הגיעה לניו־יורק מארץ־ישראל ויעביץ נהג לספר על סבו שחי בצפת. הוא למד משפטים ובגיל צעיר התחיל את הקריירה הפוליטית שלו שנמשכה עד 1980, כאשר הובס בגיל 76, לאחר ארבע כהונות כסנאטור מטעם מדינת ניו־יורק, על־ידי פוליטיקאי לא ידוע מרובע קווינס, אלפונס ד'אמאטו.

יעביץ היה אחד הסנאטורים המוכשרים, הנמרצים והמצליחים ביותר. הוא היה נציג האגף הליברלי של המפלגה הרפובליקאית ועמד בראש יוזמות חקיקה רבות, כשמטרתו המוצהרת היא לסייע לשכבות מצוקה. הוא היה חבר מרכזי בוועדת החוץ של הסנאט ומעורב בבעיות בינלאומיות. הוא לא הצליח להתקדם ליו"ר הוועדה. שמו הועלה מדי פעם כמועמד אפשרי לכהונת סגן הנשיא, אך למרות הכבוד הרב שרחשו לו לא הגיע לתפקיד זה, בעיקר משום שנחשב ל"זאב בודד" ונמנע מבריתות עם גורמים פוליטיים ומקשרים הדוקים עם אישים.

יעביץ היה מן התומכים הגלויים והמסורים ביותר של מדינת ישראל בוואשינגטון וקרוב למנהיגים ישראלים. היו לו יחסי ידידות מיוחדים עם גולדה מאיר. הוא הרבה להופיע באירועים יהודיים בניו־יורק ועמד בקשר הדוק עם הקהילה היהודית בעיר. הוא ביקר פעמים רבות בישראל.

ביתן ישראלי ביריד הבינ"ל ה־19 בקאהיר

קאהיר (ע"צ רע"ה). היריד הבינלאומי ה־19 של קאהיר נפתח אתמול בהשתתפות 32 מדינות המיוצגות ע"י 855 נציגים. יצוין כי הביתן הישראלי, המושך מדי שנה סקרנים רבים, היה סגור בפתיחה, בגלל קדושת יום השבת.

ששת הימים הראשונים של היריד יוקדשו לאנשי מקצוע — תעשיינים וסוחרים. הציבור הרחב יוכל לבקר ביריד מה־15 עד ה־21 במארס.

עם פתיחת היריד ביקר בו הנשיא מובארכ.

קופמן מבקש תמיכת סיעת המערך בהצעת חוק פרטית

מאת סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

יו"ר הנהלת הקואליציה חיים קופמן מהליכוד ביקש להופיע בפני סיעת המערך כדי לשכנעה לתמוך בהצעת חוק פרטית שלו הקובעת כי מפעלים ציבוריים המקבלים סיוע ממשלתי יהיו כפופים למבקר המדינה. קופמן מסר כי סיעת המערך דחתה הצעה זו לפני כמה חודשים. בן קרא להקים קואליציה אוניברסיטאית לשיווק.

סיעת שינוי תבעה אמש להתנות את העזרה הממשלתית למוסדות ולמפעלים כושלים כמו סולל בונה וקופת חולים בהסקת מסקנות אישיות של האחראים לכישלון. עליהם לתת את הדין, נאמר בהודעת שינוי.

לא תתכנס ועידה מיוחדת של השוק המשותף לדון בסכסוך הישראלי־ערבי

בעקבות נסיגה מהיוזמה הצרפתית־גרמנית שבאה לאחר ההתקפות על דלפקי אל־על בנמלי התעופה של רומא ווינה

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" באירופה

בריסל (מיוחד ל"הארץ"). השוק המשותף ויתר על יוזמה צרפתית־גרמנית לכנס ועידה מיוחדת של שרי החוץ הערבים והאירופים לדיון בסכסוך הישראלי־ערבי. לעומת זאת ימשיך השוק במאמצים לחדש את הדו־שיח האירופי־ערבי ברמה של פקידים זוטרים.

היוזמה הצרפתית־גרמנית באה לאחר ההתקפות על דלפקי "אל־על" בנמלי התעופה של רומא ווינה, והיא תוכננה כ"תשובה אירופית" ללחץ הבינלאומי לפעול נגד הטרור. בשעתו הוסבר כאן, כי הדרך הטובה ביותר לצמצם את הטרור הפלשתיני היא למצוא פתרון לסכסוך הישראלי־ערבי, ולשם כך יש לחדש את הדו־שיח האירופי־ערבי ברמה של שרי חוץ.

הסיבה לנסיגה מן היוזמה היא התנגדות של מדינות אחרות, ובעיקר בריטניה. לדברי דיפלומטים כאן, חששה לונדון מכוונות צרפתיות וגרמניות לזכות ביתרונות פוליטיים על ידי ניסיונות לפייס בין אש"ף לגורמים קיצוניים אחרים בעולם הערבי. כמו כן, נכשל מאמץ בריטי ליוזמת פיוס נפרדת כלפי אש"ף בשל המעורבות של הארגון בחטיפת האניה האיטלקית "אכילה לאורו".

הדו־שיח האירופי־ערבי היה בשנים האחרונות מוסד רדום. הוא נפתח ב־1974, לאחר משבר הנפט הראשון, במטרה לפתח שיתוף פעולה בתחומי הכלכלה והתרבות. אולם הערבים לחצו כל הזמן להעלות על סדר היום גם את נושא הסכסוך הישראלי־ערבי.

שר החוץ ההולנדי, הנס ואן דן ברוק, מנהל עתה שיחות עם נציגי הליגה הערבית כדי לשכנע אותם לתמוך בכינוס אירופי־ערבי בדרג נמוך.

נוכחות המשטרה מנעה חידוש הפרות הסדר במג'דל שאמס

לרגל מהפכת הבעת' הסורי

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

נוכחותם של עשרות רבות של שוטרים, אנשי משמר הגבול וכוחות הביטחון בעיירה הדרוזית מג'דל שאמס ברמת הגולן וסביב הכפר, מנעה אתמול חידוש הפרות הסדר של הדרוזים לרגל מהפכת הבעת' הסורי. המשטרה אשר הולה לנקוט יד קשה כנגד הקיצונים מבין התושבים הדרוזים ברמת הגולן, היקצתה כוחות מיוחדים של משטרה ומג"ב אשר "בילו" את סוף השבוע ברמת הגולן.

אלוף פיקוד הצפון אורי אור הוציא צו סגירה לאזורים הסמוכים לגבול בין ישראל וסוריה ולאזור הקרוי "גבעת הצעקות", מקום שבו מתכנסים הדרוזים ברמת הגולן בעת שהם מבקשים לשוחח עם בני עדתם מעברו השני של הגבול. מחשש שבמקום יופיעו דגלי סוריה, ישמעו שירים לאומיים כפי שהיה בעבר ומחשש להפרות סדר בכפר מג'דל שאמס, ניתנה הוראה למנוע על ידי צו סגירה כל כניסה לאזור הזה.

במג'דל שאמס הוצבו מחסומים אך החיים בכפר עצמו התנהלו בשקט יחסי. כאמור מסביב לכפר הועמדו כוחות רבים בכוננות גבוהה. המשטרה נוקטת יד קשה כנגד הדרוזים ברמת הגולן בעקבות הפרות הסדר שהיו לפני כשבוע וזאת בעת שביקר במקום ראש הממשלה שמעון פרס. עשרות רבות של דרוזים נעצרו בשבוע האחרון על ידי המשטרה כחשודים בהתפרעויות, וייתכנו מעצרים נוספים. אתמול ביקר בכפר רה"כ הדרוזי אמל נאסר אדין.

ראש מכון השואה בניו־יורק נפצע כדור שנורה לעברו בדרכו מהכותל המערבי

המשטרה סבורה כי היה זה על רקע חבלני לאומני ★ "אסור להירתע" אמר "אבוא לישראל עוד 10 פעמים"

(עז). ראש מכון השואה בניו־יורק, דוד פלוטנפלד, השוהה כתייר בישראל נשרט קל בראשו בליל שבת, בעת שחזר מן הכותל המערבי ככל הנראה מפגיעת נתז של כדור שנורה לעברו ע"י אלמונים. במשטרה סבורים כי היה זה ניסיון לרצח על רקע חבלני־לאומני. כתב עתים מוסר כי ביום ו' סמוך לשעה 18:30 עשה דוד פלוטנפלד בן 50 מכיוון הכותל־המערבי בחזרה למלון המלך דוד שם הוא מתגורר. בעת שעבר ברחוב דוד בעיר העתיקה הוא שמע קול נפץ ולאחר מכן חש במכה קלה בראשו. הוא מישש את הראש וגילה להפתעתו, כי הוא מדמם.

התייר המשיך ללכת בסימטה עד לרחבת שער יפו שם פגש באנשי שוטרי משמר הגבול שהיו בסיור. הוא סיפר להם כי נפצע והשוטרים הפנו אותו אל תחנת "הקישלה" הסמוכה שם הזמינו עבורו אמבולנס שהעבירו לבי"ח "הדסה עין־כרם". דקות מעטות לאחר מכן דיווח נער ערבי על מציאת אקדח ברחוב דוד, שם אירע ניסיון ההתנקשות. התעורר חשד, כי יש קשר בין האקדח הנטוש לפציעתו של התייר.

למקום הוזעקו מיד כוחות גדולים של משטרה ומג"ב ובפיקודו של מפקד משטרת ירושלים תת־ניצב חיים אלבלדס, אשר החל בסריקות קפדניות בכל סימטאות העיר העתיקה. תוך כדי הסריקות ברחוב דוד נתגלה כאחר מציאת האקדח גם תרמיל של כדור של אקדח בקוטר 0.22 מ"מ.

הסברה העיקרית של חוקרי משטרת ירושלים היא כי היורים התכוונו כדור פלוטנפלד שהיה חבוש כיפה, כשהוא צועד לבדו בסימטה השוממה והחליטו לירות בו מאחור. מסיבות לא ברורות הם החטיאו ואז השליכו את האקדח ונמלטו. הקליע פגע בקיר ונתז של הקליע פצע את התייר. הערכה זאת מתבססת גם על עדותו של התייר אשר אמר כי לא הבחין בשום אדם ולכן אין סבורים במשטרה כי היה זה ניסיון לשוד, אלא ניסיון לרצח על רקע חבלני.

דוד פלוטנפלד הוא ראש מכון השואה בניו־יורק והוא שוהה בארץ לרגל כינוס בנושא. זמן קצר לאחר ששוחרר מבית החולים הוא אמר: "אני אבוא לישראל עוד 10 פעמים. אסור להירתע בגלל דברים כאלה מלבוא לכאן".

מצרים לא משתתפת בכנס בינ"ל בנושאי תיירות ותעופה בירושלים

לא נענתה להזמנת ישראל על־אף שגילתה התעניינות

מאת זהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

מצרים לא נענתה להזמנת ישראל לקחת חלק בכנס הבינלאומי של משפטנים המתמחים בנושאי תיירות ותעופה, שייפתח היום בירושלים. לסופר "הארץ" נודע אמש, כי משרד התיירות, ממארגני הכנס הבינלאומי, ניהל מגעים עם נציגי מצרים אשר בשלב ראשון גילו התעניינות בכנס, אולם בהמשך התברר כי לא ישלחו בו חלק.

במרכז דיוני הכנס יעמדו נושאי ההבטים המשפטיים של פגיעות טרור בתיירות ותעופה והתמוטטותן של חברות נסיעה. נציגים משפטיים מ־15 מדינות ישתתפו בכנס לו שותפים גם ארגון התיירות העולמי, הוועדה לכספים תיירות של לשכת עורכי הדין הבינלאומית, הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית ולשכת עורכי הדין בישראל.

בין המדינות שישתתפו בכנס: יפאן, סינגפור, קפריסין, דרום אפריקה, ספרד ומכסיקו. הכנס יתנהל בשפה האנגלית ויתקיים בבית מלון רמאדה רנסאנס בבירה. הסיכומים שיתקבלו בכנס, יוגשו כהמלצות לביצוע למשלחותיהם של הנציגים שישתתפו בו. על ארגון הכנס מבחינת הביצוע, אחראית סוכנות הנסיעות פלתורס.

ערכה את העמוד: אירית גלילי

הייבוא בתחילת 1986 גדל בהשוואה למחצית שנת '85

מאת צבי זרחיה

בחודשים הראשונים של 1986 גדלה הרמה החודשית הממוצעת של הייבוא ביותר משישה אחוזים בהשוואה למחצית השנייה של 1985. בניכוי יבוא הדלק והשפעות עונתיות, גדל הייבוא ב־14 אחוזים בחודשים הראשונים של השנה לעומת הממוצע החודשי במחצית השנייה אשתקד. בחודש פברואר 1986 הסתכם יבוא הסחורות ב־720 מיליון דולר.

בחודשים הראשונים של 1986 עלה הייבוא של מוצרי צריכה ב־17 אחוזים לעומת הרמה החודשית הממוצעת במחצית השנייה של 1985.

הייבוא של נכסי השקעה (ללא אניות ומטוסים) ירד בינואר ובפברואר השנה בארבעה אחוזים בהשוואה למחצית השנייה אשתקד. יבוא הדלק לסוגיו (גולמי, תזקיקים ופחם), בלי ניכוי עונתיות, קטן ב־13 אחוזים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. יבוא היהלומים הגולמיים והמלוטשים (נטו), ללא ניכוי השפעות עונתיות, הסתכם בשני החודשים הראשונים של 1986 ב־234 מיליון דולר לעומת 149 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

חדשות חוץ

המשאלים צופים ניצחון לימין ולמרכז בבחירות לאסיפה הלאומית בצרפת

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). המשאלים האחרונים של מערכת הבחירות לאסיפה הלאומית הצרפתית שבו והצביעו ביממה האחרונה על ניצחון צפוי של מפלגות האופוזיציה של הימין המרכז: שתי מפלגות אלה — הגוליסטית והליבראלית — עתידות על־פי המשאלים להשיג כ־44 אחוזים מן הקולות ורוב מוחלט של המושבים באסיפה הלאומית. ההצבעה בבחירות לפרלמנט תיערך ביום א' הבא, ה־16 למארס. על פי המשאלים, עתידה אמנם מפלגת השלטון הסוציאליסטית לשמור על מעמדה כסיעה הגדולה בבית (כ־28 אחוזי תמיכה), אולם היא תאבד את הרוב המוחלט בו החזיקה במהלך חמש השנים האחרונות.

בחסות רוב פרלמנטארי זה "העבירה" המפלגה הסוציאליסטית בבית הנבחרים את הרפורמות הגדולות של מימשל השמאל בראשותו של הנשיא פראנסואה מיטראן. המשאלים מצביעים גם על יציבות יחסית בשיעורי התמיכה המיוחסים למפלגת הימין הקיצוני הניאו־פאשיסטי "החזית הלאומית": היא אמורה להשיג כ־8 אחוזי תמיכה אולם על פי המימצאים נראה, כי "הימין הקלאסי" בצרפת (הגוליסטים והליבראלים) יוכל להרכיב ממשלת קואליציה גם בלעדי התמיכה של הימין הקיצוני.

מימצאי המשאלים שנודעו אמש בפאריס הם האחרונים שפרסומם מותר על פי החוק; החל מהיום, במהלך השבוע שנותר עד ליום ההצבעה, מנועים כלי התקשורת המפלגות על פי החוק מפרסום מימצאים כאלה.

איטליה מכחישה מתן חופש פעולה לסוכנים לוביים בשטחה

מאת חולדה ליברמנה

פירנצה, (מיוחד ל"הארץ"). דובר לשכת ראש ממשלת איטליה הכחיש אתמול ידיעות שהופיעו לפני ימים אחדים בוואשינגטון על ידי הנשיא [illegible], לפיה קיים הסכם בין לוב לאיטליה (וצרפת), המעניק לסוכנים לוביים חופש תנועה באיטליה, תמורת הבטחה לא לבצע בה פעולות חבלה. הדובר ציטט מקורות מהימנים בממשל, המסתמכים על מסמך של סגן הנשיא בוש על הטרור הבינלאומי.

שיתוף פעולה עם יוגוסלאוויה בנושאי טרור

הסכם חילופי מידע בכל הנוגע למאבק בטרור פועל בין איטליה ליוגוסלאוויה, אמר שר ההגנה האיטלקי ספאדוליני בתום ביקור בבלגרד. היה זה ביקור ראשון של שר הגנה איטלקי ביוגוסלאוויה אחרי המלחמה.

על יחסי הידידות הקיימים בין שתי המדינות אמר שר ההגנה היוגוסלאבי מאמולה: "זהו האלמנט היחיד של יציבות בים התיכון". לדעת ספאדוליני יש לראות כסגורה, את פרשת אבו־עבאס שברח ליוגוסלאוויה לאחר שמטוס יורט לאיטליה על ידי האמריקאים באוקטובר שעבר.

ארה"ב תובעת מבריה"מ להחזיר תוך שנתיים 105 דיפלומטים שלה באו"ם

מרכז האו"ם (עצ). ארה"ב הודיעה לבריה"מ, כי עליה להחזיר תוך שנתיים 105 דיפלומטים שלה המשרתים באו"ם, מאחר שלדברי וואשינגטון הם מהווים איום על ביטחונה של אמריקה.

בתגובה על הודעה זו טוענת מוסקווה, כי מדובר במהלך עוין המכוון הן נגד בריה"מ והן נגד הארגון הבינלאומי. בהודעה שפורסמה במוסקווה נאמר בין השאר, כי הדרישה האמריקאית משקפת חשש בקרב גורמים בוואשינגטון שמא יחול שיפור ביחסים בין המזרח למערב בעקבות ועידת הפסגה בז'נווה.

סוכנות הידיעות "טאס" ציטטה את דובר האו"ם, שאמר כי המזכיר הכללי פרז דה קוייאר הורה לערוך בדיקה משפטית, שתקבע אם התביעה האמריקאית עולה בקנה אחד עם ההסכם בין האו"ם לארה"ב בדבר איתור מטה הארגון הבינלאומי.

פעיל המפלגה הסוציאליסטית נדקר בידי בריונים מ"החזית הלאומית"

מאת יואב טוקר סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). פעיל של המפלגה הסוציאליסטית בצרפת נדקר בערב שבת למוות, על־ידי קבוצת בריונים חברי מפלגת "החזית הלאומית" הניאו־פאשיסטית. התקרית, שהיא המסוכנת ביותר שנרשמה עד כה במהלך מערכת הבחירות לפרלמנט בצרפת, אירעה סמוך ללוח מודעות מקומי בעיירה קטנה סמוך לפאריס. כמה פעילים של המפלגה הסוציאליסטית שעסקו במקום הבחינו בכרזות בחירות של הימין הקיצוני הניאו־פאשיסטי, שהודבקה שלא כחוק על גבי לוח הכרזות השמור למועמד המקומי של המפלגה הסוציאליסטית. עת שהחלו להסיר את הכרזה של "החזית הלאומית" מעל גבי הלוח, הגיעו למקום כעשרה מאנשי "החזית". במהלך התגרה שהתפתחה שלפו כמה מפעילי "החזית" סכינים ואחד מהם דקר למוות את פיליפ ברוקאר, בן 36.

המשטרה שביצעה לאחר הרצח כמה עשרות מעצרים באזור, איתרה כנראה את הרוצח ואת חבריו. אמש נמסר כי צעיר בן 25, חייל בצבא הקבע ובעל כרטיס חבר של "החזית הלאומית", הודה במעשה.

עלה שיעור המובטלים בארה"ב

הופחת שיעור הריבית בניסיון להמריץ הצמיחה

וואשינגטון (ע"ר). שיעור המובטלים בארה"ב עלה בחודש פברואר ל־7.3 אחוזים, לעומת 6.7 אחוזים בינואר — נאמר בהודעה שפורסמה שלשום ע"י השלטונות. היה זה הגידול המשמעותי ביותר במספר המובטלים בארה"ב בחודש כלשהו מאז מאי 1980, נאמר בהודעה של משרד העבודה. בחודש האחרון גדל כוח העבודה בארה"ב והגיע ל־117.08 מיליון עובדים.

הופחתה הריבית

הבנק המרכזי של ארה"ב הפחית ביום שישי את שיעור הריבית העיקרי מ־7.5 ל־7 אחוזים, בניסיון להמריץ את הצמיחה הכלכלית האמריקאית, לאחר שהממשלה דיווחה על עלייה ניכרת באבטלה.

הבית הלבן שיבח את ההחלטה, ובנקים אמריקאים גדולים הודיעו מיד, כי גם הם מפחיתים את שיעור הריבית העיקרית. ההחלטה פורסמה לאחר שבנקים מרכזיים של מערב גרמניה, צרפת, יפן והולנד הקטינו גם הם את שיעורי הריבית ביומיים האחרונים.

הג'יהאד המוסלמי מאיים להרוג דיפלומט צרפתי

אם לא יוחזרו מעיראק 2 פעילים שיעים שגורשו מפאריס לבגדד

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). ה"ג'יהאד המוסלמי" איים אמש להוציא להורג דיפלומט צרפתי החטוף מזה כשנה בביירות אם לא תפעל צרפת "מייד" להחזרתם מעיראק של שני פעילים שיעים שגורשו לפני כשבוע מפאריס לבגדד. שני הנתינים העיראקיים השיעים גורשו מצרפת על רקע גל הטרור האחרון בפאריס ולאחר סדרת מעצרים בקרב מה שהוגדר בפאריס כ"קבוצות המקורבות לטרור השיעי"; אולם גירושם הכפוי לעיראק נתקל בביקורת קשה גם בצרפת, משום שהשניים היו ידועים בהתנגדותם למשטרו של הנשיא סדאם חוסיין. נראה, שהשניים נחקרים עתה בבגדד ונשקפת להם שם סכנת מוות, על פי אותן הידיעות. כבר הוצא אחד מהם להורג בכלא העיראקי.

ההסתבכות של הממשל הצרפתי בפרשת החטופים בלבנון החריפה עוד יותר ביממה האחרונה לאחר שה"ג'יהאד המוסלמי" הבהיר שאין בכוונתו לשאת ולתת עם השליחים המיוחדים ששיגרה צרפת למזרח התיכון "כדי להבהיר את ההתפתחויות האחרונות בפרשה". קודם לכן הודיע "הג'יהאד" כי אחד מבין ארבעת החטופים הצרפתיים — הסוציולוג מישל סירה — כבר הוצא להורג בלבנון; אולם בביירות או בפאריס לא התקבלה עדיין כל "הוכחה של ממש" לכך שסירה אכן נרצח.

למרות שהואשם בהשתייכות לארגונים נאציים

עלתה הפופולריות של ולדהיים בעיני הבוחרים באוסטריה

וינה (ע"ר ע"צ). הפופולריות של קורט ולדהיים, מי שהיה מזכיר האו"ם גדלה בעיני הבוחרים באוסטריה לאחר שהואשם בהשתייכות לשני ארגונים נאציים. זאת מגלים סקרי דעת קהל שפורסמו בשבת. 42 אחוז מהמשתתפים בסקר אמרו ביום ו' כי הם תומכים בולדהיים, שהציג את מועמדותו לתפקיד נשיא אוסטריה בססמאות כגון "אוסטרי שהעולם נותן בו אמון" [illegible]. לעומת זאת זכה מועמד המפלגה הסוציאליסטית קורט שטיירר בתמיכתם של 34 אחוז מהנשאלים בלבד.

יצוין כי התוצאות הקודמות של סקרי דעת הקהל היו 38 אחוז לולדהיים ו־34 אחוז למועמד הסוציאליסטי. מזכיר האו"ם לשעבר כתב ביום ו' לקונגרס היהודי העולמי ולניו יורק טיימס והכחיש מכל וכל את ההאשמות לפיהן יש לו עבר נאצי. במכתבים ששלח לעתון ולנשיא הקונגרס היהודי העולמי אדגר ברונפמן, טוען ולדהיים שהאשמות אלה קשורות במועמדותו לנשיאות אוסטריה. הבחירות לנשיאות ייערכו במאי. בינתיים הצטרף גם נשיא אוסטריה רודולף קירכשלגר למסע שמטרתו להגן על ולדהיים.

השמות הגדולים בעולם

אצלך בבית בליל הסדר

GALAXY

גלאקסי המקרר הטוב ביותר שיוצר אי פעם בישראל

המזגן מספר 1 בישראל

הזדרז, נותר מספר מצומצם של מוצרים לאספקה לליל-הסדר.

- אתה קונה את המוצרים הטובים בעולם אתה נהנה מהם כבר בליל הסדר.
- אתה משלם בתשלומים, בשקלים בלי הצמדה.
- המחיר סופי ומובטח גם אם יהיו עליות מחירים ומיסים.
- אתה קונה מתדיראן חברת האלקטרוניקה מס' 1 בישראל.

פרטים בחנויות החשמל המובחרות.

5 תשלומים שקליים שווים

היכנס לעידן תדיראן

SIEMENS	סימנס טלויזיות, וידאו, מדיחי כלים.מ. כביסה
BOSCH	בוש מכונות כביסה, מדיחי כלים.
SABA	סאבא טלויזיות, וידיאו.
ROSIERES	רוזיאר תנורים, תנורי גומחה וכיריים גז.
GALAXY LUXE	גלאקסי פור מכונות כביסה, תנורי גומחה וכיריים

תדיראן
שיווק ושרותים בע"מ

هكذا من الأصل

פשיטת הרגל של פושטי היד

מן היציע
יחיאל ארזי

ההסתערות ללא תקדים של סוף השבוע על תחנות הטוטו, שהזרימה יותר משלושה מיליון דולאר מכיסי המהמרים לקופת מועצת ההימורים, חשפה מחדש את מצבו האבסורדי של הכדורגל הישראלי: מאות אלפי מהמרים הזרו הון עתק מתגלגל בחוצות — אבל היציעים ריקים, הקבוצות שקועות בגרעונות ובצרות על סף התמוטטות כספית וספורטיבית.

הפאראדוכס הגדול נעוץ בעובדה המדהימה, כי כוח המשיכה הטמון במשחקי הליגה הסדירים בכדורגל — ה"מייצרים" מדי שבוע מיליונים באמצעות טפסי הטוטו — אינו עומד בשום יחס למה שמוצג על הדשא, מבחינה איכותית, ואינו מנוצל לשיפור תדמיתו של ספורט פופולארי המצוי בנסיגה בלתי פוסקת.

לכאורה, צריך היה הממון השופע הזה להזיל נפלאות, אבל המציאות שונה ועגומה — אם בגלל חלוקה מעוותת של השלל הגדול, אם בשל ניהול כושל או ביזבוז המשאבים על צרכים לא חיוניים. ובד חוזר על עצמו, לעתים תכופות מדי, קול הזעקה המרה של ראשי האגודות — הנופל לרוב על אוזניים אטומות.

מה שקורה בשנים האחרונות בכדורגל שלנו (ובכמה אגודות, גם בכדורסל) מזכיר מבחינות רבות את השואה הכלכלית העוברת על המשק הישראלי: קריאות-הצלה נואשות של חברות ציבוריות ופרטיות, השקועות בחובות ואינן מסוגלות לתפקד, או כאלה שכבר נעלו את שעריהן ונאלצו להכריז על פשיטת-רגל. אמנם, הכדורגלנים שלנו עדיין לא רעבים ללחם, תודה לאל, ועל כן אינם מפגינים לפני שעה מול משרד האוצר או בחוצות הערים — אבל רבים מהם מצויים בדרך המובילה לשם. במלים אחרות: אם יתמיד המצב הקיים, תימשך ההידרדרות המקצועית, יצטרפו גם כדורגלנים לא מעטים למעגל הגדל של מחוסרי עבודה ומובטלים מתוסכלים.

במשק הממלכתי, ההסתדרותי והפרטי לפחות מדברים באחדות — כאשר החגורה מתהדקת והגיעו מים עד נפש — על תכניות צמיחה והבראה. בכדורגל העלוב שלנו אפילו לא הגיעו לשלב זה. בינתיים, מוסיפים לגרש את אחרוני האוהדים בתצוגות-נפל; מבזים את הקהל בתת-רמה ומוסיפים לעורר מדי שבוע מתח מלאכותי, באמצעות מאמנים חסרי-אונים וכותרות לא רציניות בעיתונים.

ועל אף כל זה, עדיין יש לשחקנים לא מעטים החוצפה לתבוע, ולקבל, שכר הגובל בשערוריה. התמורה שהם נותנים לא רק שאינה מצדיקה את כספם ואינה מכניסה כספים — אלא מחמירה עוד יותר את המצב הבלתי נסבל. יש אומרים, כי כדורגלני צמרת לא מעטים בישראל משתכרים (נטו) יותר מ-5,000 דולאר בחודש, כלומר כ-7,500 שקלים חדשים אחרי מס — וזה הרבה יותר מאשר פי עשרה (!!) מהשכר הממוצע במשק. כמה הם באמת שווים — שפטו בעצמכם.

פועלים עצלים וכפויי טובה, שתפוקתם אפסית, מפוטרים בבושת פנים ממקום עבודתם. שחקני תיאטרון, שאינם לרוחו של הקהל, מסולקים מהבמה תחת מטר עגבניות. כמה שנים הכדורגלנים שלנו, המולולים ביסודות המישחק, אינם מתאמנים ברצינות ועושים צחוק מעיסוק הספורטיבי, מאוהדיהם ומעצמם?

היטיב לבטא זאת שלושם ותיק שחקני בני יהודה, אהוד ברסובים, בראיון לעיתון "חדשות": "אנחנו חושבים על אירופה, אבל מתנהגים יותר גרוע מאשר באפריקה". גם אם אולי לא דייק בניסוח הדברים, קל להבין את משמעותם. אפריקה, מבחינה זו, משקפת את הגישה הפרימיטיבית ואת הטיפול השטחי שגורר את הכדורגל שלנו אל עברי פי פחת: מסך של שערים ונקודות, שאין בו כדי לטשטש את הבלות, המשותפת לקבוצות המובילות ולאלו הנאבקות על עתידן בתחתית הטבלה.

החובות לשלטונות המס, לבנקים, לספקים ולשחקנים מעיקים עד כדי כך, שכמעט איש אינו נותן את הדעת — בצורה רצינית ושיטתית — לצרכים המקצועיים האמיתיים. כך זה גם נראה במיגרשים ובמשחקי הפעילות השוטפת. חלק עיקרי מהממון והמאמץ מופנה לפתרון הבעיות המעיקות, כולן בתחום הכספי, ועל כן אין פלא ששוב פנו בקריאה נואשת אל מי שהכסף מצוי באמתחתו: מועצת ההימורים. עכשיו תובעים 100 אלף דולאר לכל קבוצה לאומית ו-50 אלף דולאר לכל קבוצה בליגה הארצית, כדי לאפשר להן לפרוע חובות, לצוף מעל פני המים, להמשיך להתקיים, לנשום ולחיות.

כאשר יש הכנסה שבועית של מיליוני דולארים, אין זו לכאורה תביעה מוגזמת, בפרט כאשר מקורה בכיסיהם של חובבי כדורגל — וראוי לסייע באמצעותה למועדוני כדורגל במצוקה. אבל לוא הייתי שר האוצר, הייתי חושב פעמיים לפני כל הזרמה נוספת של כספים לאגודות. לעניות דעתי, אין הן ראויות לזה יותר מכמה מפעלים מתמוטטים וחברות כושלות, כי גם התשתית שלהן רעועה והקופה ותכנית ההבראה שלהן אינה רצינית וחסרת סיכוי.

(סוף בעמוד 5, טור 1)

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

טבלת הליגה הלאומית

	משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1. הפועל ת"א (1)	20	11	8	1	16—35	41
2. מכבי חיפה (2)	20	11	5	4	15—30	38
3. בית"ר ירושלים (3)	20	10	4	6	22—31	34
4. בני-יהודה (4)	20	9	6	5	10—12	33
5. מכבי תל-אביב (5)	20	7	9	4	20—27	30
6. הפועל באר-שבע (7)	20	8	6	6	12—17	30
7. שמשון תל-אביב (6)	20	7	8	5	24—25	29
8. מכבי פתח-תקוה (9)	20	8	4	8	27—27	28
9. הפועל פתח-תקוה (8)	20	7	6	7	25—27	27
10. מכבי נתניה (11)	20	7	4	9	24—27	25
11. מכבי יבנה (12)	20	7	4	9	22—16	25
12. הפועל כפר-סבא (10)	20	6	6	8	27—25	24
13. מכבי יפו (14)	20	4	7	9	26—16	19
14. הפועל ירושלים (13)	20	5	3	12	32—21	18
15. הפועל חיפה (15)	20	4	5	11	33—13	17
16. מכבי שעריים (16)	20	5	7	10	24—11	16

(בסוגריים — מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

חלש, משעמם, מאכזב

מאת דרור מנר

הפועל פתח תקוה — בית"ר ירושלים 0—0

* המצטיין: ניר אלון

● הפועל פתח תקוה: ג'דבי, יוסף, בודניק, פרל, אלון, סבו (זרחוביץ), לוי (מחפור), בן־שאנן, הילל, בסון, לוין. המאמן: דרור בר־נור.

● בית"ר ירושלים: מזרחי, שירזי, ח. אוזלאי, אשש, ד. אוזלאי, בן־הרוש, קדוש, מלכה (שוורץ), מלמיליאן, גולדר, י. כהן (ששון). המאמן: דרור קשטן.

שפט: יצחק רוזנברג. 3500 צופים במגרש בפתח תקוה.

חלש, משעמם, מאכזב — זה מה שהיה אתמול בפתח תקוה ומפתיע הדבר, שמיפגן חולשה כזה בא דווקא מצד בית"ר ירושלים שנדמה היה שחזר בתנופה למאבקי הצמרת. אולם אתמול היה בית"ר ללא רוח חיים וכמעט שלא סיכן את שער פתח תקוה. מלמיליאן, באחד מימיו החלשים, היה אמנם היחיד מכל שחקני הקישור במגרש שמסירותיו היו מדויקות, אך אלה נמסרו הפעם לרוחב המגרש. אבי גולדר ויוסי כהן, בחוד ההתקפה, היו חלשים ולא זכו בסיוע מצד המגינים או הקשרים. שלמה שירזי אמנם חזר להרכב לאחר היעדרות ממושכת ותפקד כמגן בתקופה שיתוקה, אולם פתח תקוה מצאה פיתרון יעיל בדמותו של ניר אלון שהוסט לעמדת מגן וכך חסם היטב גם את שירזי וגם את גולדר הקיצוני.

מישחק ההגנה של פתח תקוה היה יעיל, אולם אי אפשר לומר זאת לגבי ההתקפה החלשה. אל ניר לוין לא הגיעו די כדורים והוא לא הורגש במישחק. חיים בן־שאנן היה עושה המישחק של פתח תקוה, אולם גם הוא התעצר לרוחב המגרש ולמעשה כמעט לא סיכנה פתח תקוה את שער בית"ר. בדקה ה־42 נוצר מצב מסוכן וראשון ליד שער כלשהו, כאשר שמי מלכה בעט מקרוב, השוער ג'דבי הדף, מלכה בעט שוב וג'דבי קלט.

במחצית השניה היו רק 4—5 בעיטות של בית"ר לעבר שער פתח תקוה. לבית"ר היה יתרון קל בשדה ולמלמיליאן היתה הזדמנות למסור, אך בדקה ה־89 בעט מעמדה נוחה החוצה וגרם להחמצת הנקודות.

אהרון אשש (מימין) מבית"ר ירושלים בעימות הדוק עם בן־שאנן מהפועל פ"ת. אבל הסיום היה רק 0—0 (צילום: עוזי קרן)

רפי כהן לא חס על ירושלים

מאת רוני דיאמן

מכבי פתח תקוה — הפועל ירושלים 2—1 (1—1)

השערים לפתח־תקוה: חיים יחיאל (13), רפי כהן (71). השער לירושלים: יאיר אסייג (3).

* המצטיין: רפי כהן.

● מכבי פתח תקוה: מרקוס, אלוגל, פרסלצי, יחיאל, אלהדייל, גדי מכבם, נודיאל, שעשוע (רבינזון), עודד מכנס, רפי כהן (ישראל כהן), בן־שמעון. המאמן: משה המאירי.

● הפועל ירושלים: בורנט, תא־שמע, שפירא, גחמיאס, הדמה, אזוגה, מלכה (בסון), טורק, דיין, בונולה, אסייג (עקנין). המאמן: צבי רוזן.

שפט יאיר טילינגר. 1000 צופים במגרש ימק"א.

מסע הכישלונות והצגות הנפל של הפועל ירושלים נמשך, ואתמול היתה זו קבוצת מכבי פתח תקוה — ללא שלושה מכוכביה בגליימבר, אלישע לוי ורבינזון, ששתפו רק בשלבי הסיום — אשר הנחילה למקומיים הפסד ליגה נוסף, שהפעם שילח אותם אל מקומם הראוי מתחת לקו האדום של הטבלה.

הירושלמים שאבו עידוד כאשר הצליחו להשיג שער יתרון כבר בפתיחה. בדקה השלישית הגביה שפירא כדור עמוק לעבר מרכז רחבת היריב, לעברו של תא־שמע, אולם הכדור נהדף והגיע דווקא לאסייג החופשי שניצב מול מרקוס ומקרוב בעט בקור רוח כדור שטוח לרשת.

יתרון מוקדם זה נסך ביטחון בקרב הירושלמים והפיח תקוות מרובות אצל אוהדיהם, אחרי חודשיים ללא ניצחון. אלא שכעבור 10 דקות נופצו אשליות מקומיות אלו. בדקה ה־13 היה זה הבלם האורח חיים יחיאל שניצל רפיון ושאננות של ההגנה הירושלמית, כדי לדחוק את הכדור מקרוב פנימה תוך כדי תנועה סיבובית מלאה, וזאת לאחר ערבוביה שנוצרה ברחבה בעקבות בעיטת קרן.

המארחים המשיכו ללחוץ, אלא שלחץ עקר זה התמסמס שוב ושוב בהגבהות. כדורים רבים ומיותרים לעבר מרכז הרחבה הפתח־תקוואית, שעליהם השתלט בקור רוח ובאלגנטיות רבה הבלם המצוין ירון פרסלצי, שלאחר תקופה ארוכה חזר למיטבו.

במרכז השדה של פתח תקוה בלט משכמו ומעלה דווקא הירושלמי לשעבר רפי כהן אשר כתוצאה מהעדרו של בגלייטר הוסט לאחור, לעמדת קשר, כדי לארגן ולנווט את מישחק קבוצתו. כהן המצוין, תוך הפגנת יכולת אישית טובה, עשה במגרש ככל העולה על רוחו.

עם פתיחת המחצית השניה הפתיע המאמן רוזן, כאשר הוציא את הקשר שלומי מלכה והכניס את יואב בסון. הדבר החליש מאד את חוליית הקישור המקומית. כמעט כל התקפה מקומית, שנהדפה על ידי ההגנה האורחת, הפכה להתקפה נגדית מתפרצת שאיימה על שערו של בורנט הנוסס. לא היה זה מקרי שאת שער הניצחון השיגו הפתח־תקוואים כתוצאה מפריצה שהחלה במרכז המגרש. בדקה ה־71 היה זה רפי כהן שמצא את עצמו לבדו במרכז השדה כדי להתקדם תוך כדי כדרור, שבמהלכו חלף בקלילות על פניו של שפירא, ובעט בקור רוח פנימה והותיר את המקומיים המומים.

כעבור 6 דקות כמעט ניצלו הפתח־תקוואים את ההלם הירושלמי להגדלת התוצאה, כאשר בעיטתו האדירה של נודיאל ריעעה את משקוף שערו של בורנט.

בדקות הסיום ניסו הירושלמים להציל לפחות נקודת ליגה אחת, כשיצאו להתקפות נואשות על שערו של מרקוס. אלא ששוב הוכח כי חביביו של רוזן אינם מסוגלים לתפקד היטב בתנאי לחץ.

מכבי חיפה מחץ את כפר־סבא 1—4 וצימצם הפער ל־3 נקודות

הפועל ת"א: 0—2 בדקה ה־84 — אז מה?

הישווה נגד בני־יהודה במיבצע דרמטי של לנדאו וכהן בסיום

מאת גיא צוקר

בני יהודה תל אביב — הפועל תל אביב 2—2 (0—2).

השערים לבני יהודה: משה אייזנברג (15), דוד סלמן (19). להפועל תל אביב: גיל לנדאו (84), אלי כהן (90).

* המצטיין: משה סיני.

● בני יהודה: אסייג, חוקיה, סגל, אריב, עלה, סלמן, גיסן כהן, אייל חיים, גורדנה (לדוזה), בן טובים, אייזנברג. המאמן: יצחק שניאור.

● הפועל תל אביב: אלמר, לסרי (לוי), יעקב כהן, זאנה, שוקרון (זאבי), אקוקה, עמר, סיני, אלי כהן, לאנו, לנדאו. המאמן: דוד שוייצר.

שפט משה אשכנזי, 4500 צופים, בשכונת התקוה.

אם תוכתר קבוצת הפועל תל אביב לאלופת המדינה, בעוד 10 מחזורים — יצויין המשחק שהיה אתמול בשכונת התקוה, כאחד מאלה שסיפקו הסבר, מדוע זכה הפועל בכתר. רק קבוצה בעלת אופי וביטחון עצמי, כפי שיש להפועל תל אביב, יכולה היתה לסיים משחק כזה בתיקו 2—2, כששני השערים לזכותה מובקעים בשש הדקות האחרונות. התיקו הזה הפך, אם כן, לניצחון מורלי חשוב, העשוי להועיל להפועל תל אביב במחזורים הקרובים.

ההקדמה הזו נכתבה, מכיוון שהפועל תל אביב נראה אומלל מאד במחצית הראשונה. שחקני בני יהודה פתחו את המשחק בהתלהבות עצומה, לעומת ההלם בו היו שרויים שחקני הפועל. בכל התקפה הסתערו שניים או שלושה משחקני השכונה על הכדור, לעומת שחקן בודד של המוליך. התוצאות באו לידי ביטוי כבר בדקות הראשונות. בדקה ה־15 הגביה עלה את הכדור מן האגף השמאלי. בן טובים ואזנה התמידו את הכדור ומשה אייזנברג בעט אותו בעוצמה רבה לשער 1—0. כעבור ארבע דקות בעט דוד סלמן כדור חזק מ־25 מטרים. אריה אלמר לא היה ערני והכדור הגיע לשער 2—0. בדקות הבאות נראו שחקני הפועל שבורים. הם התקשו לעבור את קו מחצית המגרש ורק התלהבות גדולה מדי של שחקני בני יהודה מנעה מהם את הגדלת היתרון.

המחצית השניה היתה שונה לגמרי. שבתאי לוי החליף את גבי לסרי, יעקב אקוקה חזר להגנה ויעקב כהן הוסט לקישור. הפועל השתלט על מרכז השדה, בעיקר בזכות משה סיני, שנעזר לחיים הזהו לתקוף ללא הפסק. במקביל נעלמה קבוצת בני יהודה מן המגרש. שחקניה כמו חדלו לשחק וחיכו לשריקת הסיום. בדקה ה־71 נגנו זאבי (החליף את שוקרון) את הכדור לעבר של אלי כהן שנותר מול השער, אך בעט את הכדור מעל למשקוף. הלחץ של הפועל תל אביב גבר ובעוד אוהדי השכונה מתכוננים את הניגוה הסיום, נפלו עליהם המהלומות אחת לאחת: בדקה ה־84 הגביה סיני כדור קרן מימין. הכדור פגע במשקוף ונבנה לראשו של לנדאו, שנגח אותו לרשת 2—1. שלוש דקות אחר כך יכול היה משה אייזנברג להבטיח את ניצחון קבוצתו, אך פריצתו מן האגף השמאלי נבלמה באומץ על ידי אריה אלמר. בדקה ה־90 פסק אשכנזי על כדור קרן נוסף לזכות הפועל. סיני הגביה שוב ואלי כהן נגח לשער הישווה את התוצאה 2—2.

"אם הצלחנו להשיג נקודה במשחק כזה — סימן שיש לנו קבוצה טובה מאד", אמר בסיום משה סיני. אתמול, בשכונה, לא היה איש שיכול היה להתווכח עם הדברים הלה.

אלי כהן (ראשון משמאל) בתוך מפקעת מבוכה של שחקנים, אחרי שנגח ברגע האחרון את שער השוויון של הפועל ת"א (2—2) בסיום דרמטי נגד בני יהודה, שכבר הוביל 2—0 בשכונת התקוה (צילום: אריה קנפר)

כמו משחק אימון

מאת יצחק רננן

מכבי תל־אביב — מכבי יפו 1—1 (0—1)

השער לתל־אביבי: אלון נתן (36). השער ליפו: מנשה מזרחי (80).

* המצטיין: אבי כהן.

● מכבי תל־אביב: גינד בורג, קרמר, א. כהן, שמעתוב, א. לוי, קריים, א. נתן, גריאני, לולה, אוחיה, דריקס. המאמן: שמעון שנהר.

● מכבי יפו: ליברמן, סלימן, רגיאל, פרי, כתריצ'ק, בתנביקה, רמי לוי, י. לוי (ציפרוס), מזרחי, דיגמי, אמיגה. המאמן: ברוך מזרחי.

שפט יוסף דיאמנט, 500 צופים באיצטדיון רמת־גן.

אלון נתן התל־אביבי נתן לקבוצתו שלוש נקודות ליגה בדקה ה־36, ואולם עשר דקות מן הסיום לקח מנשה מזרחי היפואי שתיים מן השלוש והותיר בידי המכבים נקודה בלבד.

מכבי יפו השלימה אתמול תשעה משחקי ליגה רצופים בלי הפסד, ובעקבות תוצאת התיקו נחלצה מן המקום ה־14 ועלתה למקום ה־13 בטבלה. למכבי תל־אביב היה זה המשחק החמישי ללא הפסד והתיקו הרביעי ברציפות.

דוירי ואוסט ברמת־גן איכזב את הצופים המעטים (500) והתנהל באווירה של משחק אימון. במחצית הראשונה היו ליפואים שתי הזדמנויות טובות לשער, אולם כדור של דיגמי מ־20 מטר נהדף ממשקוף השער, ומאוחר יותר החטיא יוסי לוי היפואי מקרוב. ובדקה ה־36 נכבש השער היחיד מן העבר השני: אלון נתן שנותר בלתי מכוסה בתוך רחבת יפו שלח כדור חזק לפינה הנגדית של ליברמן וקבע 1—0 למכבי תל־אביב.

תחילת המחצית השניה הוסיפה מוזן ותנופה להתקפת היפואים, דבר שבא לידי ביטוי ממשי רק בדקה ה־80, כאשר מנשה מזרחי החליף מסירות עם דיגמי, חדר לרחבת מכבי ת"א ומול גינדבורג בעט לרשת כדי להתחלק ב־2 נקודות.

הכל בזכות סולטן

מאת יגאל פלג

הפועל באר־שבע — מכבי שעריים 1—0 (1—0)

השער: ראובן סולטן (44)

* המצטיין: ראובן סולטן

● הפועל באר שבע: זוכוביצקי, ברקוזה, דודיו, אילה, נתן, עזרן (שושני), דהן, סולטן, אבוגזיר, ויצמן, אחונה (אלמליח). המאמן: נחום סטלמך.

● שעריים: שמיר, כהן (מירושלים), קידס, כהן (מאשקלון), מרציאנו, צבי, מלכה, חיימוביץ, עידן, גג, נחמני (ויתוני). המאמן: אליהו עופר.

שפט: יוסף גרוסמן, לעיני 3500 צופים, בבאר שבע.

שתי סיבות עיקריות גרמו למישחק חלש ונרפה של שתי הקבוצות: מזג האוויר השרבי שהתיש את השחקנים ומיקומה המסוכן של שעריים בתחתית הטבלה, הגורם פסיכולוגית ומוראלית למשחק הדסני מלא החששות של השחקנים.

כדורגלני באר שבע נגררו למשחק חסר הדימיון של שעריים ותנפסו לאוירשת בלתי מובנת. שערה של שעריים כמעט לא סוכן, ואלמלא בעיטתו המפתיעה של ראובן סולטן, היה ה־0—0 נשאר עד לרגע זה.

שחקני שעריים באו להלך נקודה, אותה לא מובנת שיטת המישחק המוזרה של הקבוצה שהתרכזה בעיקרה בהגנה ובמרכז השדה. זוכוביצקי היה כמעט בטל מעבודה, ושערו סוכן באופן ממשי רק בתחילת המשחק בדקה השמינית, כאשר חיימוביץ בעט מקרוב וזוכוביצקי קלט היטב. באר שבע החזיקה בכדור יותר מאשר ירושלים, השער היחיד לזכותה נכבש דקה אחת לפני תום המחצית הראשונה. ראובן סולטן קלט כדור חוזר מהגנת שעריים בעודו ניצב כ־30 מטר מן השער. הוא עצר את הכדור בחזה, הורידו לרגלו הימנית כשלפתע הוא מעיפה ומסיים בבעיטה אדירה, שהורידה את הכדור המפתיע בין קורות השער.

לקראת סוף המשחק ניתנה לבאר שבע הזדמנות נוספת להגדיל את הפער, לאחר התקפה מתפרצת של שושני ואלמליח. שושני התקרב לשער שעריים כשאלמליח רץ לצידו וניצב בעמדת בעיטה נוחה, אך במקום למסור לעדיף, שושני לבעוט בעצמו והשוער שמיר עצר את הכדור ברגלו.

השער הראשון והיחיד של הירושלמי מאיר אסייג (מימין), לעיני ירון פרסלצי ושאמיק אלהדייל, במישחק בו הפתיע מכבי פ"ת בניצחון 2—1 בימק"א (צילום: רחמים ישראלי)

שמשון נכנע לבני לם

מאת אהרון שמולביץ

מכבי נתניה — שמשון תל אביב 1—0 (0—0).

השער: בני לם (77).

* המצטיין: חיים בר.

● מכבי נתניה: חביב, שמרון מנחם, בר, קורן, גואטה, חסן, לחוזו, רוני לוי, לם (חיים לוי), מנחם (רחון), תקוה. המאמן: זאב זלצר.

● שמשון תל אביב: לסטר, שמעטוב, אודי כהן, אלי כהן, הילל, מזרחי, הלוי, ארביב, מלכה (שלום), שוקרון (רמתי), פרץ. המאמן מיכאל קדוש.

שפט יצחק אורנר, 2000 צופים, בנתניה.

שרשרת הניצחונות של שמשון תל אביב נקטעה אתמול דווקא במגרש המשמש כמגרשו הביתי ודווקא מול קבוצה אותה אמורים השמשונים להכיר היטב מצפייה במשחקיה הביתיים מדי שבועיים — מכבי נתניה.

שתי הקבוצות התייצבו למשחק בהרכב חסר, כאשר בשמשון נעדרו אביגעם שעברה המבצע ובמכבי נתניה חסרו לביא וברדה המצועים. המשחק התנהל במרבית שלביו במרכז השדה ביחסי כוחות שקולים. הצבת ברוך חסן כשומר על ויקי פרץ, ושמעון מנחם וקורן (להילופין) על יוסי טוב שוקרון הוציאה את המוזן מהתקפת שמשון, אשר ניסתה כוחה בבעיטות מרחוק, אותן קלט היטב אריה חביב. נתניה פיתחה משחק מסירות לרוחב המגרש, במטרה לפתוח את מערכי היריב. כאשר שמעון מנחם מימין ניסה מדי פעם ליצור בהתקפה מצבי הבקעה על ידי הרמת כדורים לרחבת שמשון. אלא שניכר חסרונו של נוגח כמו לביא אשר הקל את המלאכה על לסטר שידע לקלוט היטב את כל כדורי הגובה.

במחצית הראשונה ניתנו לנתניה מספר הזדמנויות הבקעה אשר הוחמצו. האחת בדקה ה־16, כאשר גואטה הרים כדור מימין, הכדור חלף על פני מגיני שמשון ולסטר שיצא לקראתו, אך תקוה שהגיע במרוצה החמיץ ממצב נוח. בדקה ה־33 בעט בני לם מ־14 מטרים כדור חזק אך לסטר הדף בזינוק אינסטינקטיבי. ההחמצה הגדולה לפני ההפסקה היתה בדקת סיום המחצית, כאשר שמעון מנחם, בניסיון להרים את הכדור לרחבת שמשון בעט לכיוון השער ובעוד הכדור נראה עושה דרכו לפינה העליונה הצליח לסטר בזינוק לאחור להוציא אותו ממש מקו השער.

במחצית השניה נחלשו שתי הקבוצות והמאבק נהיה שבלוני. מסירות שתי הקבוצות התנהלו במרבית הזמן במרכז השדה, ומדי פעם נבעט כדור לקירבת השער אך לא היה בזה כדי לסכן את השערים.

חילופי שחקנים של שמשון לא הביאו לשיפורים בהתקפה, אשר לא ידעה לפרוץ את הגנת נתניה בה הצטיין חיים בר הוותיק. שער הניצחון לנתניה הובקע בדקה ה־77 באחת מההתקפות השיגרתיות של נתניה. סדרת מסירות בין בני לם לשלום תקוה מצאה את בני לם חופשי מול לסטר. לם בעט היטב לפינה השמאלית של השער וקבע 1—0 לנתניה. בדקה זו להוט השמשונים על שער נתניה במגמה להשוות, אך נתניה סגרה היטב את רחבתה. חילוף נבון של זאב זלצר מאמן נתניה: שחקני הגנה (לוי רחון) במקום שחקני התקפה (מנחם ולם) תיגבר את הגנת נתניה והביא לבסוף את הניצחון המיוחל.

חיוך מרובע של האלוף

מאת אברהם ציבין

מכבי חיפה — הפועל כפר־סבא 4—1 (2—0)

השערים לחיפה: ליאור רוזנטל (14), רוני רוזנטל (43, 89), משה סלקטר (74).

* המצטיין: רוני רוזנטל

● מכבי חיפה: רן אהרוני, אוסמו, קלינגר, מרילי, ל. רוזנטל, אבוקרט (ש. לוי), ארמלי, מלכה (גבעולי), סלקטר, ה. רוזנטל. המאמן: שלמה שרף.

● הפועל כפר־סבא: גרטובסקי (ששון), אינשטיין, סיימן, אוקנין, אטינגר, נדמיס, מרגון, יפה, מסיקה, מימוני, רביבו. המאמן: ניסים בכר.

שפט: יצחק יכבס לעיני 6000 צופים באיצטדיון העירוני בקרית אליעזר בחיפה.

שני שערים שכבש רוני רוזנטל, חלוצה של מכבי חיפה, העניקו אתמול שוב ניצחון לחביביו של שלמה שרף, הפעם 4—1 על הפועל כפר־סבא לאחר 2—0 במחצית.

לאחר שבועות רבים של אכזבות ואי הצלחות חייכו אתמול שוב האחים רוני וליאור רוזנטל, שכבשו 3 מ־4 השערים. גם זאהי ארמלי, משה סלקטר, ציון מרילי וחבריהם נשמעו מרוצים אחרי הניצחון המשכנע, ששיפר גם את מצבם הפינאנסי מאחר שאת עיקר משכורתם הם מקבלים עבור הצלחות.

אוהדי מכבי חיפה שבעו נחת כאשר ראו את אליליהם מבקיעים שוב 4 שערים במשחק. הפועל כפר סבא ניהל מישחק פשוט אבל חסר ללא ספק את רוח הלחימה והגנתו נותרה פרוצה מול הלחץ החיפאי. זאהי ארמלי תופקד הפעם בחוליית הקישור במקומו של ברוך ממן (פצוע) ומאחור ניסה לפרוץ קדימה. אין ספק כי שובם לכושר של המגינים איתן אהרוני וציון מרילי, שסייעו להתקפה, והכושר המבריק של רוני רוזנטל הם שהביאו את הניצחון.

בדקה ה־14 כבשה חיפה שער ראשון, כאשר ציון מרילי הגביה כדור קרן משמאל וליאור רוזנטל נגח לרשת 1—0 לחיפה. עוד לפני הבקעת השער השני בוצע חילוף בכפר־סבא (דקה 39 עופר גרטובסקי שנפצע בחוץ, השוער אבי ששון בפנים). בדקה ה־43 הבקיעה חיפה את השער השני: זאהי ארמלי בא משמאל, הגביה למרכז ורוני רוזנטל נגח מתחת לידיו של השוער אבי ששון 2—0.

עם פתיחת המחצית השניה ניתנה לכפר סבא הזדמנות כשחיים מסיקה בעט בדקה ה־50 מהאוויר אבל ציון מרילי הציל מקו השער. בדקה ה־74 הוליכו כבר החיפאים 3—0. איתן אהרוני פרץ מימין, מסר שטוח למרכז ומשה סלקטר רוזק לרשת 3—0. בדקה ה־82 צימקה כפר סבא ל־3—1 כשיצחק מימוני מסר לאיתן רביבו שבעט שטוח לרשת. בדקה ה־89 שיחזרו מרילי ורוני רוזנטל את השער השני. מרילי הגביה ורוני רוזנטל נגח בזינוק לרשת וקבע את תוצאת המשחק 4—1.

אחד משני שעריו של רוני רוזנטל (בחזית), שהבטיחו למכבי חיפה ניצחון מוחץ על כפר־סבא (צילום: מימל)

יבנה היתה זריזה יותר

מאת עמי הרמן

מכבי יבנה — הפועל חיפה 2—1 (1—0)

השערים למכבי יבנה: דוד עקנין (6), אילן אבגעים (70). להפועל חיפה: יוסף עבר (55).

* המצטיין: מאיר בן־שמעון.

● מכבי יבנה: לוי, בארה, אלקבץ, בן־שבעון, עלוואה, זגורי, חלפון, יעקב פרץ, ועקנין, אבגעים. המאמן: ליאון קונסטנטינובסקי.

● הפועל חיפה: אבטמן, קירשנר, בלום, ליפשיץ, בירה, גבאי, לוי, שטיקר, עבר, הלד (הירש), רוקבן. המאמן: פיטר לורימר.

שפט עובדיה צבי, 800 צופים, ביבנה.

בטרם השמיע השופט עובדיה צבי את השריקה הראשונה ניצבו שחקני מכבי יבנה בפני פרשת דרכים: ניצחון במישחק זה פירושו התקדמות לעבר מרכז הטבלה ואילו הפסד פירושו התקרבות לקו האדום והמשך מאבק נגד הירידה לליגה הארצית. היה איפוא ברור, כי לשחקני יבנה מישחק זה חשוב ביותר. שחקני הפועל חיפה הבינו גם הם התלבטות זו, כיוון שהם באיזור הירידה בעמדה שאפשר להיחלץ ממנה או לשקוע עמוק עוד יותר. עבורם היה חשוב מאוד לזכות בנקודות ולנסות לקפוץ מעל לקו האדום.

שחקני יבנה היו זריזים יותר והצליחו ע"י פתיחה מהירה לזכות בשער יתרון בדקה ה־6, כאשר דוד עקנין בעט כדור חזק. גיורא אבטמן הדף לקרן, הכדור הוגבה לעבר שער חיפה ושוב היה זה דוד עקנין שנגח חזק והצליח לשלוח את הכדור לרשת חיפה. לאחר שער זה כאילו נרדמו שחקני יבנה, הכוחות בשדה התאזנו ובדקה ה־55 הצליחו שחקני חיפה לאזן את התוצאה, כאשר רונן רוקבן פרץ, העביר כדור לראובן הלד וזה המשיך לעבר יוסי עבר, שלא התבלבל ובעט לרשת כדי לקבוע 1—1.

שחקני יבנה שהבינו, שתיקו בבית הוא עבורם כמו הפסד, החלו בהתלהבות לחזור למישחק ולתקוף את שער חיפה. בדקה ה־70 הצליחו להשיג שער יתרון בפעם השניה במישחק, כאשר כדור קרן הוגבה לעבר רחבת שער חיפה ואת הערבוביה שנוצרה ניצל אילן אבגעים שהתברג פנימה לרחבה ודחק את הכדור מקרוב פנימה.

בהמשך ניסו שחקני חיפה להשיג שער שיוויון, אך מישחק ההגנה המעולה של יבנה, בראשות מירו בן־שבעון, לא התיר לחיפאים שום סיכוי להשיג את השיוויון שכה רצו בו.

מכסיקו ניצחה את דנמרק 2—1

לוס אנג'לס (אי־פי). נבחרת מכסיקו ניצחה כאן 2—1 את דנמרק, שהופיעה ללא חמישה משחקניה הקבועים. אלן סימונסן הקנה יתרון לאורחים. שער הניצחון למכסיקו נכבש על ידי פלורס.

בבדיקה אמש:

כ־300 ניחשו 13 בטוטו

מאת סופר "ספורט הארץ"

הכנסה של כשלושה מיליון דולר היתה למועצת ההימורים ממחזור הטוטו על מישחקי השבת — מסר אמש אריה זייף יו"ר מועצת ההימורים. נשלחו קרוב ל־17 מיליון טורים, היקף שלא היה כמותו. אך מסתבר כי הפרס הראשון בסך מיליון ו־200 אלף שקלים חדשים, לא יהיה גדול: במהלך הבדיקה אמש כבר נמצאו קרוב ל־300 מנחשי 13.

סך כל הפרסים שיחולקו יהיה כשני מיליון שקלים חדשים.

הניחוש הנכון

1.	ב. יהודה — הפועל ת"א	x
2.	מכבי ת"א — מכבי יפו	x
3.	יבנה — הפועל חיפה	1
4.	הפ' ים — מכבי פ"ת	2
5.	הפ' פ"ת — בית"ר ים	x
6.	מכבי חיפה — הפועל כ"ס	1
7.	הפועל ב"ש — שעריים	1
8.	מכבי נתניה — שמשון	1
9.	חדרה — בית"ר נתניה	2
10.	ה. עמידר — הפועל לוד	x
11.	יהוד — הכח ר"ג	1
12.	עכו — בית"ר רמלה	1
13.	חולון — ה. השרון	1

במחזור הבא

בשבת הקרובה יהיו משחקי גביע. הליגה הלאומית תתחדש בשבת 22 במארס. המשחקים:

● מכ. נתניה — בני יהודה (0—1)
● שמשון — באר־שבע (1—1)
● שעריים — מכבי חיפה (0—0)
● כפר־סבא — הפ. פ"ת (1—1)
● בית"ר ים — הפו. ים (2—0)
● מכבי פ"ת — מכבי יבנה (0—1)
● הפ. חיפה — מכבי ת"א (1—1)
● מכבי יפו — הפועל ת"א (1—3)

רק לא להתרגש יותר מדי

ליגה לאומית

מאת יהושע שגיא

השליש השני של הליגה הלאומית הסתיים אתמול בדרמה אמיתית בצמרת. אבל נראה שלא צריך להתרגש ממנה יתר על המידה. מעל לכל היא מדגימה, כי בשיטת שלוש הנקודות תיקו קרוב יותר להפסד מאשר לניצחון.

המוביל הלאומי, הפועל תל־אביב, היה על סף הפסדו השני העונה, כאשר פיגר בשכונת התקוה 0—2 עד לדקה ה־84. הבקיע שער מצמצם וכאשר הכל היו בטוחים כי נחל הפסד, הצליח להשוות ל־2—2 בשניות האחרונות של הדקה ה־90, משער של אלי כהן שגרם להלם בשני המחנות. אחרי שער דרמטי זה אף לא חודש המישחק, והגיבורים ירדו להחליף הלבשה.

התפתחות זו נוצלה היטב על ידי האלוף, מכבי חיפה, שהביס במגרשו הביתי 1—4 את הפועל כפר־סבא והקטין את הפער בצמרת כדי שלוש נקודות בלבד. משמע, החיפאים רחוקים מהמובילים בניצחון אחד בלבד, כך שהכל עדיין יכול לקרות במאבק על הכתר, בעיקר כאשר החיפאים חוזרים לכושרם הטוב ואילו הפועל תל־אביב נעזר יותר מכל במאור פניה של אלילת המזל.

מי שלא ניצל את ההזדמנות הגדולה לצמצם את פיגורו בצמרת היה בית"ר ירושלים ששוב איבד מיקרתו, הפעם בפתח תקוה, כאשר סיים רק 0—0 עם הפועל המקומי, כדי להוכיח שכנראה אינו מתכונן ו/או מסוגל להיות העונה יריב רציני במירוץ האליפות.

כשם שלא חל שינוי בדירוג בחמשת המקומות הראשונים, כך לא חל שינוי גם בשני המקומות האחרונים, אחרי שמכבי שעריים נוצח 1—0 בבאר שבע ונותר במקום ה־16 והפועל חיפה נוצח 1—2 ביבנה על ידי מכבי ונותר לפני האחרון. רק במקום ה־14 חל חילוף: מכבי יפו, שכפה תיקו 1—1 על מכבי תל־אביב באיצטדיון ברמת־גן, עלה מעל לקו הירידה למקום ה־13 ואילו הפועל ירושלים שנחל בביתו כישלון 1—2 מול מכבי פתח תקוה ירד אל מתחת לקו האדום. אגב, זו היתה שבת גרועה לשתי הירושלמיות, הן בית"ר, הן הפועל, דווקא לפני מיפגש הדרבי ביניהן במחזור הבא.

שמשון תל־אביב נסוג שלב אחד בדירוג (ל־7), אחרי שישה ניצחונות רצופים, כאשר נכנע 0—1 למכבי נתניה שהמשיך בסידרת הצלחותיו וטיפס עד למקום העשירי. גם מכבי יבנה עלה שלב אחד בדירוג בזכות ניצחונו הביתי על הפועל חיפה.

למרות השבת היפה שבה נערכו מישחקי הכדורגל ללא קהל צופים מאסיבי, וניכר שהמהמרים מעדיפים את הימורי הכדורגל על צפיה במישחקים שאינם גורמים להם נחת.

הליגה הלאומית יוצאת עתה לפגרה של שבועיים. בשבת הקרובה יהיו משחקי גביע המדינה.

מלך השערים

1. דורון רביבו (מכבי פ"ת) 11
2. ניר לוין (הפועל פ"ת) 9
–. זאהי ארמלי (מכבי חיפה) 9
–. מוטי איוניר (מכבי ת"א) 9
–. א. מלמיליאן (בית"ר ים) 9

هكذا من الاصل

בסיום השליש השני בליגת המישנה

הבית"ריות בורחות

הליגה הארצית

נתניה ניצחה 1—0 את הפועל בחדרה ותל־אביב הביסה 4—1 את בית"ר חיפה

מאת משה הר־געש

מאומה לא השתנה בדירוג שלושת הראשונים בטבלת הליגה הארצית, לאחר מישחקי המחזור ה־20. המוליך בית"ר נתניה והמדורג שני בית"ר תל־אביב הגדילו את הפער בפיסגה, לאחר שקבוצות הצמרת האחרות איבדו נקודות. בית"ר נתניה ניצחה בחוץ 1—0 את הפועל חדרה ובית"ר תל־אביב הביסה בבית 4—1 את בית"ר חיפה. בית"ר רמלה נוצחה בעכו 0—2, מכבי רמת־עמידר והפועל לוד נפרדו בתיקו 1—1.

19 שערים הובקעו אתמול, שש קבוצות ניצחו בבית, רק המוליך ניצח בחוץ. מישחק אחד הסתיים בתיקו. חמש קבוצות לא הבקיעו. שלושה שחקנים (עמוס מימון, יהודה דוגאץ' ויוסף שמריה) הבקיעו צמדים.

במחזור הבא

- בית־שמש — הפ. חדרה
- הפ. ר"ג — הפ. חולון
- רמת־השרון — עכו
- בית"ר רמלה — הפ. יהוד
- הכח ר"ג — רמת־עמידר
- הפועל לוד — מרמורק
- הפ. טבריה — בית"ר ת"א
- בית"ר חיפה — בית"ר נתניה

טבלת הליגה הארצית

.1	בית"ר נתניה	20	17—36	41
.2	בית"ר ת"א	20	19—34	38
.3	הפועל לוד	20	17—25	34
.4	ר. עמידר	20	15—19	32
.5	בית"ר רמלה	20	12—18	32
.6	הפ. חולון	20	18—22	32
.7	הפ. טבריה	20	23—21	29
.8	הפ. עכו	20	15—20	26
.9	הפ. חדרה	20	20—21	26
.10	הפועל ר"ג	20	21—28	25
.11	רמת־השרון	20	26—23	25
.12	הכח ר"ג	20	26—16	24
.13	הפ. מרמורק	20	28—20	21
.14	הפ. יהוד	20	18—13	17
.15	בית־שמש	20	27—14	15
.16	ב. חיפה	20	31—12	9

בית"ר נתניה — הפועל חדרה 1—0 (0—0)

השער: אשר מאסי (89).

★ המצטיין: עופר בן־שמואל.

המוליך בית"ר נתניה נזקק בחדרה למנה גדושה של מזל, כדי לזכות בניצחון הזעיר על הפועל חדרה. המקומיים שלטו ברוב שלבי המישחק, אך לא הצליחו לנצל את יתרונם להבקעה. רק בגלל החמצות הן בוזבזו יכולת טובה של שוער האורחים שהתייצב גם בנקודת שער. כאשר היה נדמה שהמישחק הסתיים ללא שערים, נקבעה בעיטת קרן לזכות בית"ר, יוסי תשובה הגביה לרחבה ומאסי נגח לרשת מטווח קצר. שחקני חדרה ירדו מהמגרש הומים, בעוד הבית"רים עשו דרכם לחדר ההלבשה בפנים צוהלות, כאשר מאמנם יהושע פייגנבוים בכה משמחה. שפט יהושע לויה, 2,500 צופים, בחדרה.

דוד רוזנבלום

בית"ר תל־אביב — בית"ר חיפה 4—1 (3—1)

השערים לת"א: יוסף שמריה (6, 16), יוסי מזרחי (44), רחמים עמרן (70). השער לחיפה: הרצל פיטוסי (34).

★ המצטיין: מאיר יחזקאל.

יכולת בינונית הספיקה לבית"ר תל־אביב, כדי להביס 4—1 את סוגר הטבלה בית"ר חיפה. המנצחים הוכיחו, כי הם בדרך הנכונה לליגה הלאומית. מדי שבוע מספיקה הבינונית של שניים או שלושה שחקנים, כדי להשיג את הניצחון הדרוש. הפעם היו אלה הקשרים מאיר יחזקאל ויוסף שמריה. הם הפגינו שליטה גבוהה בכדור והילכו בסידרות מדויקות להתקפות. שמריה גם הבקיע שניים מהשערים. שפט יעקב מכמן, 250 צופים, בהרצליה.

שמואל קליגר

מכבי רמת־עמידר — הפועל לוד 1—1 (1—0)

השער לעמידר: רחמים שלום (69). השער ללוד: רפי שמואל (3).

★ המצטיין: עופר מזרחי.

שני מבצעים נאים של רפי שמואל ורחמים שלום גרמו לחלוקת נקודות. בדקה הג' הלך רפי שמואל מלוד על פני כל הגנת עמידר ומקרוב הבקיע את השער. בדקה ה־69 הכשיל אלי תגר מעמידר ב־20 מ' משער לוד ורחמים שלום בעט את כדור העונשין לרשת. שפט אריה פרוסט, 500 צופים, ברמת עמידר.

יוסף חבס

הפועל עכו — בית"ר רמלה 2—0 (1—0)

השערים: אלי בראמו (3), דוד גנון (61).

★ המצטיין: אלי בראמו.

הפועל עכו המדורג בתחתית הפתיע אתמול את קבוצת הצמרת בית"ר רמלה. אלי בראמו החלוץ הרכש מהפועל חיפה העלה ליתרון ראשון כבר בדקות הפתיחה, דוד גנון ביסס את הניצחון במחצית השנייה. שפט בני כהן, 2,000 צופים, בעכו.

הפועל בית־שמש — הפועל רמת־גן 2—0 (1—0)

השערים: עמוס מימון (43, 63).

★ המצטיין: עמוס מימון.

הפועל בית־שמש הוכיח אתמול, כי לא איבד את התקווה להישאר בליגה הארצית. הוא הביס במישחק ודיוס את הפועל רמת־גן 2—0. גיבור הניצחון היה החלוץ הותיק עמוס מימון שהבקיע את שני השערים. שפט דוד יוסף, 300 צופים, באור־יהודה.

הפועל חולון — הפועל רמת־השרון 1—2 (0—9)

השערים לחולון: יוסי עמרני (47), ארז שקרוקה (81). השער לרמת־השרון: מוטי הרוש (86, מ־11 מ').

★ המצטיין: משה מליאס.

לאחר מחצית דלה השתפרה רמת המישחק לאחר ההפסקה, והובקעו שלושה שערים. בדקה ה־47 ניצל עמרני הדיפה בלתי מוצלחת של שוער האורחים ונגח לרשת. בדקה ה־81 הבקיע שקרוקה לאחר מבצע אישי כו חלף על פני השוער ומגיניו. ארבע דקות מסיום הכשל שלמה וייצמן ברחבת חולון ומוטי הרוש הבקיע מהנקודה הלבנה. החולונים זכו בניצחון צודק, משום שהיו פחות גרועים מאורחיהם. שפט יעקב אלימלך, 250 צופים, בחולון.

מנחם בוק

הפועל יהוד — הכח רמת־גן 2—0 (1—0)

השערים: יהודה דוגאץ' (18, 85).

★ המצטיין: יהודה דוגאץ'.

החלוץ הותיק יהודה דוגאץ' מצוי באחרונה במשר מצוין. אתמול הוביל את קבוצתו הפועל יהוד לניצחון חשוב על הכח רמת־גן, כאשר הבקיע שני שערים. שחקני יהוד שלטו במגרש בכל שלבי המישחק וזכו בניצחון צודק. שפט יצחק ברק, 250 צופים, ביהוד.

הפועל מרמורק — הפועל טבריה 2—0 (0—0)

השערים: דוד שעובי (66), צבי אבידוב (74).

★ המצטיין: דורון רוזנטל.

לשחקני מרמורק היתה עדיפות בכל שלבי המישחק, אך רק במחצית השנייה הצליחו להשיג את הניצחון. שפט גבי לוי, 100 צופים, ברחובות.

סנגל — מצרים 0—1

קהיר (איפ"י). סנגאל הפתיעה כאן את מצרים 1—0 בפתיחת מישחקי גביע אפריקה לאומות. בין 40 אלף הצופים היו 5,000 חיילים ואנשי ביטחון שפיקחו על הסדר. שער הניצחון הובקע בדקה ה־66 על ידי פיירו יום.

במישחק אחר בטורניר זה, שהיה באלכסנדריה, ניצחה קאמרון את זאמביה 3—2, תוך ניצול שתי בעיטות 11 מטר. אלג'יריה ומרוקו, אשר ייצגו את אפריקה בגמר העולמי במכסיקו, נפרדו ב־0—0.

במישחק בו נוחלה כישלון ביתי 0—3:

"אלה שגיאות של חובב", אמר מאמן קלן והוציא את פיונטי

בונדסליגה

מאת זיגמונד שפיגלר

דיסבורג (מיוחד ל"ספורט הארץ"). דוד פיונטי איבד, כנראה, שוב את מקומו בהרכב הראשון של קבוצת פ.צ. קלן, והפעם כנראה לתקופה ארוכה, בעיקבות מישחק ההפסד הביתי (3—0) של קבוצתו לשאלקה 04. פיונטי ביצע שתי טעויות גסות, בגללן הוחלף על ידי מאמנו והוצא מן המישחק.

בדקה ה־17 החזיר פיונטי כדור לשוער טוני שומאכר, אלא שעשה זאת בצורה שלומיאלית. אלף תורן, חלוץ שאלקה, חטף את הכדור ולמזלו הגדול של פיונטי בעט אותו החוצה מעמדת מבקיע. בדקה ה־23 חזר פיונטי על אותה שגיאה. אלא שהפעם עט על הכדור ברנד דיר, אשר הוכשל על ידי הישראלי ושוער. בניסיון נואש לתקן את השגיאה שעשה פיונטי. את כדור העונשין מ־11 מטרים בעט תורן לרשתה של קלן. מיד אחר כך הוחלף פיונטי והמאמן, ג'ורג' קסלר, אמר בתום המישחק: "פיונטי החולף מביצוע שהשגיאות שביצע לא היו שגיאות רגילות. אלה היו שגיאות של שחקן חובב".

במהלך המשחק נפגע אחד הבינלאומי של קלן, פייר ליטברסקי, שכנראה סיים את העונה. עדיין לא ברור אם יוכל לשחק בטורניר הגביע העולמי.

התוצאה הבולטת במישחקי המחזור ה־26 הושגה במינכן. במשחק בו נוצחה באיירן על ידי פורטונה דיסלדורף 2—3. באיירן, אלופת הבונדסליגה, איבדה בנוסף לשתי נקודות גם את בלמה הבינלאומי, קלאוס אוגנטהאלר ואת השוער ריימונד אאומאן. הודר ברמן, שסיימה את המשחק הביתי מול בוכום בתיקו 0—0, הגדילה את יתרונה בראש הטבלה ל־4 נקודות. שטוטגארט גברה על נירנברג 3—1 וביום שישי ניצחה בורוסיה דורטמונד את קייזרסלאוטרן 4—1. שאר המשחקים, ארבעה במספר, נידחו בגלל מזג האוויר הקשה.

צמרת הטבלה

.1	ברמן	26	36—71	40
.2	מינכן	26	28—56	38
.3	מנשנגלדבך	24	[illegible]	[illegible]

כמה שווה בראד ליף? 25 או 100 אלף דולר?

בדורסל

מאת גיא צוקר

סופר "ספורט הארץ"

מאבק משפטי יכריע, ככל הנראה, היכן ישחק בראד ליף בעונה הבאה. ליף, ששיחק בהפועל גליל עליון, חתם על חוזה עם אליצור נתניה, למרות שלא קיבל שיחרור מקבוצתו. ראשי גליל עליון דורשים תמורתו 100,000 דולרים, אך אנשי אליצור נתניה הסכימו לשלם רק 25,000 דולרים. לאחר שפרצו המשא ומתן, חתם ליף על חוזה עם נתניה, שראשיה סבורים, כי יוכלו להשיג את שיחרורו באמצעות בית משפט. בגליל לא מודאגים ויו"ר הקבוצה, רב ישה, אמר: "נשארו לליף שלוש אפשרויות: לשחק בגליל עליון, לשלם את הסכום שדרשנו, או לשוב לארצות הברית."

● אריל וויליאמס חזר אתמול לאימוני הפועל תל אביב, לאחר שהחמיץ את האימון ביום שישי, בגלל פציעה בכתפו. וויליאמס נפצע במהלך הדרבי מול מכבי ביום חמישי, לאחר שנפל על מייק לארגי. "הכתף עדיין כואבת מאד, אך אני בטוח שאוכל לשחק בדרבי מחר", אמר וויליאמס.

● במכבי תל אביב מנסים לשכוח את תוצאת הדרבי של יום חמישי (140—96) כדי לשמור שאפנות לפני המשחק השני, מחר. דווקו התאמן אתמול דקות ספורות בלבד, בגלל פציעה ברגלו, אך ישחק מחר.

● ביקורת חריפה נמתחה נגד השופטים על המשחק, שכתאי שכריקס, בעקבות שיבוצו של עוד

עמית במשחק בין אליצור נתניה לבין הפועל חולון. עמית, שלא שפט תקופה ארוכה, שרק כמה שריקות שעוררו את תמיהתם של כמה מעמיתיו באיגוד.

אן.בי.איי

עוד ניצחון לסלטיקס

ניו־יורק (איפ"י). קבוצת בוסטון סלטיקס ממשיכה לנצח במשחקי ליגת האן.בי.איי. אתמול גברה על ניו־יורק ניקס 115—108. קווין מקהייל קלע 20 נקודות ודניס ג'ונסון הוסיף 19 לזכות בוסטון. השנייה בבית האטלנטי, פילדלפיה 76, הובסה על ידי מילווקי באקס 95—125. סידני מונקריף וריקי פירס קלעו כל אחד 19 נקודות לזכות מילווקי. דומיניק וילקינס, כוכב אטלנטה הוקס, קלע 42 נקודות, בניצחון על שיקגו 112—108. מלך הסלים של הליגה, אלכס אינגליש, קלע 34 נקודות וקבוצתו, דנוור נאגטס גברה על אינדיאנה פייסרס 134—117.

שאר התוצאות: דטרויט — ניו ג'רזי 104—102, סאן אנטוניו — לוס אנג'לס קליפרס 142—126, יוטה — פיניקס 105—103, פורטלנד — דאלאס 125—114, סיאטל — קליבלנד 120—106.

● ב־100 מנישאי שלוחן צעירים מאגודות מכבי השתתפו בשבת בטורניר מכבים צעירים שהיה בקרית מלאכי. בגיל 18 ניצח מיקי זיכל מתל־אביב שגבר על דן עובד מתי הכרמל 2—0.

● תחרויות סמינר הקיבוצים בתל־אביב זכו בשבת באליפות הפועל בתחרויות בכסיות מרוצה. האליפות היתה בחיבות הרצים בקיבוץ מעגן מיכאל. בין הנוער זכה שדות ים ובין הנשים הפועל מעגן מיכאל.

בעיטה חופשית

המהפך של אוורטון: 2—2 בלוטון אחרי 0—2 ומישחק חוזר בגביע

ליוורפול למקום השני בדירוג בניצחון 4—1 על ק.פ.ר.

אנגליה

לונדון (איפ"י). אוורטון, אלופת הליגה והפינאליסטית של אשתקד בגביע, נחלצה אתמול ממיגור בן שני שערים בלוטון כדי לכפות על יריבתה תיקו 2—2 ומישחק ביתי חוזר בשלב רבע גמר הגביע, ביום רביעי. היה זה שיאו של יום מרתק, בו נערכו מישחקי גביע וליגה גם יחד.

מיק הארפורד ומארק סטין הקנו יתרון 2—0 ללוטון, על מישטח הדשא המלאכותי של קנילוורת' רואד. אבל מוליכת הליגה השיבה מלחמה במחצית השנייה. תחילה צימצמה את הפער בשער־עצמי של מאל דונאגי, המגן הבינלאומי של צפון אירלנד; ואחרי כן השיגה שוויון על ידי השחקן המוליך אדריאן הית. זו העונה השנייה ברציפות שלוטון מזימה להדיח את אוורטון מהגביע, לאחר שאשתקד הובילה אך נוצחה 2—1 בהארכה בחצי הגמר.

סאות'המפטון היתה לקבוצה הראשונה, שהבטיחה מקומה בחצי הגמר, כאשר ניצחה 2—0 במיגרשה של קבוצת הליגה השנייה ברייטון. סטיב מוראן וגלן קוקריל הבקיעו את השערים במחצית הראשונה. חלומה של ברי מהליגה השלישית לשחק בווימבלי נגוז, כאשר הובסה 3—0 על ידי ווטפורד במישחק חוזר בסיבוב החמישי. השערים: ג'ון בארנס, קלין ווסט וראל סטירלינג.

היום יהיה באולד טראפורד המישחק החוזר בשמינית הגמר בין מנצ'סטר יונייטד לווסטהאם, שנפרדו בלונדון ב־1—1. הוא נידחה כדי לאפשר העברתו בשידור חי בטלוויזיה.

הגמול של ליוורפול

ליוורפול ניצלה אתמול את יום השבתון של מנצ'סטר יונייטד, כדי לתפוס את מקומה השני בטבלת הליגה בניצחון ביתי 4—1 על קווינס פארק ריינג'רס. היה זה גמול מתוק לליוורפול, שהודחה כזכור בשבוע שעבר על ידי יריבתה מחצי גמר גביע הליגה. לידי רונייה הצעיד את ק.פ.ר. ליתרון מפתיע, אבל ליוורפול הגיבה על ידי סטיב מקמהון (2), איאן ראש וג'ון ווק. צ'לסי, שלא שיחקה הרבה בשל מזג האוויר הקשה, ביצרה את מקומה הרביעי כאשר גברה במיגרשה 1—0 על מנצ'סטר סיטי (שער עצמי של ניקי ריד).

מצבן של שלוש האחרונות בדירוג התמיד אתמול: ברומיץ' (16 נקודות) הובסה בלונדון 0—5 על ידי טוטנהאם, שהיה זה ניצחונה הביתי הראשון אחרי חמישה הפסדים; ברמינגהאם (25 נק') הובסה 1—5 על ידי שפילד וונסדיי; אסטון וילה (25 נק') הובילה במיגרשה נגד ארסנל, אך הובסה 1—4.

תוצאות אחרות: איפסוויץ' — נוטינגהאם 1—0, לסטר — קובנטרי 2—1.

מוליכת הליגה השנייה, נוריץ', נוצחה 1—2 בווימבלדון אבל מוליכה ביתרון 5 נקודות על פורטסמות (1—1 עם ברנסלי).

מחזיקת הגביע הסקוטי סלטיק נוצחה באדינבורו 3—4 על ידי היברניאן, אשר עלתה לחצי הגמר בשער בדקה ה־88. האלופה אברדין כפתה תיקו 2—2 ומישחק חוזר נגד דאנדי, בעוד שדאנדי יונייטד עלתה לחצי הגמר בניצחון 1—0 על מאת'רוול.

הצמרת האנגלית

.1	אוורטון	31	35—71	65
.2	ליוורפול	32	35—65	60
.3	מנ' יונייטד	30	24—52	59
.4	צ'לסי	28	29—46	57

שוודיה ובריטניה כבר ברבע הגמר

רק 1—1 לארה"ב באקוואדור ולגרמניה במכסיקו

גביע דיוויס

לונדון (איפ"י). שוודיה (מחזיקת הגביע) ובריטניה השיגו אתמול יתרון 3—0, על דנמרק וספרד, כדי להבטיח את עלייתן לשלב רבע הגמר של מישחקי גביע דייויס. ביתר מישחקי הבית העליון תיפול ההכרעה היום או מחר.

בקופנהאגן ניצחו אתמול מאטס וילאנדר ואנדרס יאריד את הדנים פטר בסטיאנסן ומיכאל מורטנסן 6—3, 6—3, 6—4 והבטיחו את הניצחון השוודי. ביום שישי גבר וילאנדר על בסטיאנסן 6—8, 6—2, 10—8 וניסטרום הביס את מורטנסן 6—2, 6—2, 6—1.

בריטניה (שניצחה בגמר האירופי האזורי את ישראל ועלתה לבית העליון) השיגה עמדת ניצחון על ספרד על המישטח המלאכותי באולם של סלפורד. ג'ון לויד בן ה־31 וקולין דאודזוול בן ה־30 גברו על סרג'יו קאסאל ואמיליו סאנצ'ז 6—4, 6—3, 6—3.

ניצחון לקריקסטיין

ארה"ב השיגה שוויון 1—1 נגד אקוואדור בגוואיאקיל, אחרי שאהרון קריקסטיין ניצח את ראול ויוויאר 8—6, 6—2, 6—3 (מערכה זו הופסקה בליל שבת בגלל חשכה והסתיימה בשבת), ועל כן הזול באיזור מישחק ההוגנות. לפני כן ניצח אנדרס גומז את ג'ימי אריאס 5—7, 6—4, 6—4, 7—9, 6—4.

בבלגראד מובילה בריה"מ 2—1 נגד יוגוסלאביה אחרי שאלכסנדר זברב וסרגיי לאונזיק ניצחו את סלובודאן ז'יבוייניביץ' וגוראן פרפיץ' 6—3, 6—2, 6—4. ביום שישי ניצח צ'סנוקוב את אדרשאר בחמש מערכות, בעוד ז'יבוייניביץ' הביס את זברב 6—3, 6—8, 6—3, 6—4, 6—0.

בבואנוס איירס מובילה ארגנטינה 2—1 על אורוגוואי, לאחר ניצחונם של הורסיו דה לה פניה ואדוארדו בנגואצ'ה על דייגו פרז וחוסה רמאני 9—7, 7—9, 6—3.

בכלכתה מובילה צ'כיה 2—1 על הודו, לאחר שתומאס שמיד ופאבל שלוחיל הביסו את האחים אמריטראג' 6—2, 9—11, 6—4, 6—4. ביום שישי ניצח ראמש קרישנאן את שמיד 6—4, 6—2, 7—5 ומילוסלאב מצ'יר גבר על ויג'יי אמריטראג' 6—0, 7—5, 6—4.

בפאלרמו, סיציליה, מובילה איטליה 1—0 על פאראגוואי. גשם גרם בשבת להפסקת המישחק בין קלאודיו פאנאטה (איטליה) לויקטור פצ'י במצב 4—6, 6—4, 11—9, 7—9, 5—5.

אוסטרליה מובילה 2—1 נגד ניו זילנד באוקלנד (הניו זילנדי אוהרבן גבר ביום שישי על מקנמי בחמש מערכות), בעוד שמערב גרמניה ומכסיקו נפרדו ב־1—1 בתום היום הראשון במכסיקו סיטי. בוריס בקר ניצח את ליאנדרו לאוואל 6—3, 6—2, 6—4.

היום אמורים להסתיים גם המישחקים האירופיים.

בטורניר הנשים בבית ג'די ניצחה מרטינה נבראטילובה את פאם שרייבר 6—4, 6—4 והתמודדה בגמר עם הצ'כיה הלנה סוקובה, שהדיחה בחצי הגמר את בת ארצה ואלופת אשתקד, האנה מנדליקובה 6—2, 2—6, 6—3.

הפתעות בטניס

שלוש הפתעות היו בשבת בתחרויות שמינית הגמר בסבב סגאוראי־סבבה בטניס שהיו בספורטון בפתח תקוה. תומר צימרמן גבר על יאיר ורטהיימר 6—3, 7—5. אמיר בן מרדכי גבר על שי שני 6—3, 3—6, 6—3, יורם בראון גבר על אורן מוטוסל 6—2, 6—1. יתר העולים לרבע הגמר: משה צור, חיים ציון, בועז מרנשטיין, דביר ויינפלד.

בין הנשים הפתיעה חגית אחרון מנהריה בניצחון על דנה כרמי 6—2, 6—1. יתר העולות לרבע הגמר: אילנה ברגר, דליה קוריאט, יעל שביט, שגית דורון, ענת ורוה, קרין מאיר ושרית שלו.

ליגה א'

● מחוז הצפון: הפועל קרית־שמונה — הפועל "עליה" כפר־סבא 1—0 (1—0), מכבי אחי נצרת — בית"ר נהריה 1—0 (0—0), הפועל בית־שאן — מכבי אור־עקיבא 1—2 (0—2), הפועל נצרת־עלית — מכבי טמרה 1—1 (0—0), הפועל רעננה — מכבי חדרה 0—0, מכבי שפרעם — הפועל קרית־אתא 1—1 (1—1), הפועל טירת־הכרמל — מכבי עפולה 2—0 (ניצחון בגלל הפסקת פעילות מכבי עפולה).

● מחוז הדרום: הפועל דימונה — מכבי קרית־גת 2—0 (1—0), הפועל אשקלון — מכבי "הסקמה" רמת־גן 1—0 (0—0), הפועל אור־יהודה — הפועל קרית־מלאכי 1—0 (1—0), הפועל קרית־אונו — בית"ר באר־שבע 0—0, הפועל ירוחם — הפועל בתים 0—0, הפועל ראשון לציון — מכבי "לורוס" חולון 0—0.

שומאכר בשער נגד בראזיל

פרנקפורט (איפ"י). מנהל נבחרת מערב גרמניה פראנץ בקנבאואר אמר כאן, כי טוני שומאכר יגן על שער הנבחרת במישחקה נגד בראזיל שיהיה ביום רביעי בערב באיצטדיון המקומי.

שומאכר בן ה־32 הורחק מכבר ממישחק הליגה לפני שבועיים בין קבוצתו קלן לבאיירן מינכן, והושעה לארבעה שבועות. אבל ביה"ד המשמעתי של ההתאחדות הגרמנית המתיק את עונשו, בנימוק שהעבירה אשר יוחסה לשוער לא בוצעה על ידו.

בקנבאואר גילה, כי שומאכר ישחק בכל 90 הדקות נגד בראזיל, ואילו שוער המילואים של הנבחרת, אולי שטיין מהמבורג, ישחק נגד שווייץ ב־9 באפריל בבאזל.

45 אלף מכלל 61 אלף הכרטיסים כבר נמכרו למיפגש עם בראזיל, אשר יסוקר על ידי יותר מ־300 אנשי תקשורת.

כדוריד

בריה"מ — עשירית באליפות העולם

באזל (איפ"י). מזרח גרמניה, האלופה האולימפית מ־1980, נטלה את מדליית הארד באליפות העולם בכדוריד, כאשר ניצחה במאבק מרתק את שוודיה 24—23 בשלב הגמר. הולגר וינסלמאן כבש את שער הניצחון 70 שניות מהסיום, אחרי ששוודיה נחלצה מפיגור בן חמישה שערים.

האלופה היוצאת בריה"מ סיימה בצורה מאכזבת, דורגה במקום העשירי בלבד, כאשר נכנעה 21—25 לרומניה שסיימה תשיעית. ספרד, אחת מהפתעות הטורניר, זכתה במקום החמישי אחרי ניצחון 22—24 על איסלנד. מערב גרמניה גברה על דנמרק 18—25 כדי לזכות במקום השביעי.

יוגוסלאביה והונגריה עמדו להתמודד הלילה במישחק על הבכורה באליפות העולם לשנת 1986.

אתלטיקה

שיא עולמי באולם

טוקיו (איפ"י). הקנדי מארק מקוי שבר כאן שיא עולמי נוסף באולם, כאשר רץ 60 מטרים במשוכות תוך 7.47 שניות ושיפר את שיאו של המזרח גרמני תומאס מונקלט מ־1983 (7.48).

בשבוע שעבר קבע מקוי שיא עולמי באולם בריצת 50 מטר במשוכות בזמן 6.25 שניות.

● מול שלום מבאר שבע זכתה בשבת באליפות ישראל בריצה למרחק 5000 מטר, לאחר שעברה את המרחק בזמן של 18:25.1 דקות. שנייה סיימה עטל עבדאללה מסלום צור עם 20:18.0 דקות. שלישית סמדר שפיר מאילת 20:29.1 דקות.

● יאיר קליני מהפועל עמק חפר זכה בשבת באליפות ישראל במירוץ ל־20 ק"מ ובריצת שעה. הוא עבר 20 ק"מ בזמן של 1:05:37.5 שעה ובריצת שעה הוא עבר 18.316 ק"מ. שני היה חברו לאגודה שלום לוי בזמן של 1:07:34.3 שעה ובריצת שעה עבר 17.795 ק"מ. האליפות שהיתה באיצטדיון הלאומי בתל יוסף נושאת את שמו של אלו כץ ז"ל, מי שהיה ספורטאי יהודי מצטיין וזכה במדליות אולימפיות ב־1924 בפאריס שם ייצג את פינלנד.

סבסטיאן קו ניצח בריצת 3,000 מטר

קוספורד, אנגליה (איפ"י). מיפגש האתלטיקה הבינלאומי האנגלו־אמריקני, שנערך בפעם החמישית, הסתיים כאן בניצחון ארה"ב על בריטניה 83—67.

אולם 5,000 הצופים קידמו בהתלהבות הרבה ביותר את הבריטי סבסטיאן קו, האלוף האולימפי, אשר שם קץ לסידרת אכזבות וניצח בריצת 3,000 מטרים בזמן 7:54.32 דקות.

חדשות המשק

יוזמה לשינוי חוק החברות: מינוי מנהל מיוחד לחברה לפני פשיטת רגל

ועדה בראשות שופט ביהמ"ש העליון תבדוק, אם ניתן ליישם השיטה האמריקאית "פרק 11"

מאת יהודה שרוני

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משרד המשפטים יזום שינוי בחוק החברות, בפרק העוסק בפירוק חברות וכינוס נכסים. ועדה בראשות שופט בית המשפט העליון שלמה לוין, שמונתה בשבוע שעבר, תבחן את הדרכים להצלת חברה שנקלעה לקשיים כלכליים, עוד לפני ההחלטה על פירוקה.

הוועדה בודקת אם ניתן ליישם את השיטה האמריקאית, לפיה מוציא בית המשפט צו לניהול של חברות העומדות לפני פשיטת רגל על ידי מנהל מיוחד. צו זה, המכונה בעגה המשפטית "פרק 11", נועד לאפשר להמשיך לנסות ולנהל את החברה, עד להעלאתה על פסי הבראה כלכלית. באותו פרק זמן פטורים מנהלי החברה מפירעון חובות לנושים ולהנהלה החדשה מוקנות סמכויות נרחבות.

עד כה השתרש בארץ הנוהג של מינוי מפרק זמני או קדם מפרק, לחברה העומדת בפני פשיטת רגל ויש עניין להצילה. לנוהג זה אין תקפות משפטית והוא מבוסס על נסיבות מקריים. יוזמת משרד המשפטים נעשתה על רקע הגידול במקרי פשיטות הרגל. מנכ"ל משרד המשפטים, ד"ר מאיר גבאי, אמר ל"הארץ" כי הנהלת המשרד הציגה השבוע בפני ועדת השרים לענייני כלכלה את עקרונותיו של "פרק 11" ואת הדרכים ליישומו בארץ.

בסקירת סוף השבוע של אחד הבנקים הגדולים:

יתכנו מימושי רווחים במניות ששעריהן עלו בצורה חדה

אזהרה, כי יש לבסס ההשקעה במניות על בסיס כלכלי, בלי להיגרר אחר אלמנטים בעלי השפעה קצרת טווח

מאת יהודה שרוני

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

יש לבסס ההשקעה במניות על בסיס כלכלי, מבלי להיגרר אחר אלמנטים בעלי השפעה קצרת טווח — כך נמסר בסקירת סוף השבוע על שוק ההון של אחד הבנקים הגדולים. כותבי הסקירה מציינים, כי המסחר במניות עלול להיות מושפע השבוע מהמוטו אטרקטיביות ההשקעה בפיקדונות שקליים. יחד עם זאת ייתכנו מימושי רווחים במניות, ששעריהן עלו באחרונה בצורה חדה.

מניות חברות חיפושי הנפט עלו בשבוע שעבר ב־17.34 אחוז בממוצע. מניות המסחר והשירותים, הנדל"ן והחקלאות עלו בלמעלה מ־8 אחוזים בממוצע.

גורמים בשוק ההון מעריכים, כי התחדשות הביקושים למניות הבכורות בסוף השבוע קשורה לנזילות הגבוהה בה נמצאות קרנות הנאמנות, אשר מאלצת אותם לרכוש מניות, כדי לשמור על פרופורציות סבירות. אותם גורמים מוסיפים, כי בשוק המניות נוצר באחרונה עיוות, כשמחיר עלו שערי המניות הספקולטיביות (דוגמת אברהם גינר, דרדקר והמודרנייר) בעשרות אחוזים, אך שערי המניות הבכורות נותרו ללא שינוי. עליית סוף השבוע הבכורות תיקנו עיוות זה.

שערי איגרות החוב נטו לעלות בשבוע שעבר. עם זאת, רמת התשואה לפידיון הגבוהה באיגרות הצמודות, מונעת מבנק ישראל לגייס הון במקור. בסוף השבוע גייס הבנק המרכזי 10 מיליון ש"ח באמצעות איגרות גליל.

הדולר האמריקאי נחלש בעקבות הפחתת הריבית הבסיסית בכ־0.5%

ד"ר בועז ברק: פעילות הבנקים המרכזיים להורדת הריבית — חלק מתוכנית מגובשת לשיתוף פעולה

מאת אריה לביא

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הדולר האמריקאי נחלש בסוף השבוע, לאחר התחזקות דראמטית בשבוע הקודם, לאחר שהודיעו הבנקים המרכזיים בגרמניה וביפאן על הפחתת הריבית הבסיסית, בשיעור של כחצי אחוז.

בתום השבוע נחלשו המארק הגרמני והפראנק השוויצרי לעומת הדולר האמריקאי בשיעור של כחצי אחוז, והליש"ט והין היפאני התחזקו בשיעור דומה.

הפעילות של בנקים מרכזיים ברוב המדינות המתועשות להורדת הריבית במקביל היא חלק מתוכנית מגובשת לשיתוף פעולה, שסוכמה בין חמשת השרים של המדינות המתועשות — כך סבור הכלכלן, ד"ר בועז ברק. הפעילות בשוקי הכספים בימים חמישי ושישי מצביעה כעת על תגובה דומה של הבנק הפדראלי של ארה"ב.

הפעילות של המדינות המתועשות נועדה לייצב את התנודות בשערי המטבע. האמריקאים ובעלי־בריתם באירופה מצפים, כי הדולר ימשיך לרדת באופן מתון יותר. על פי שמועות שרווחו בשוקי הכספים, הקדימו הבנקים המרכזיים את מועד הורדת הריבית נוכח הוראות קנייה מאסיביות לדולרים, שהגיעו, כנראה, מהמזרח התיכון, וגרמו לתנודה בשוקי הכספים במשך זמן קצר.

נתונים כלכליים בארה"ב העידו גם השבוע, כי המשק האמריקאי נמצא עדיין במיתון יחסי. המדד המשוקלל של המדדים הכלכליים החשובים הצביע על ירידה בשיעור של 0.6 אחוזים בינואר, וההוצאות על הבנייה בארה"ב עלו בשיעור של 0.9 אחוזים בינואר. ביום שישי אחר הצהריים הגיע מחיר הזהב בלונדון ל־342.5 דולר לאונקיה.

הממשלה אמורה לדון בבקשת שר האנרגיה

היום דיון בבקשה למינוי הורביץ לנציג ציבור במנהלת מרכז ההשקעות

במשרד התעשייה ★ בתגובה להצעת שרי האוצר והמסחר למנות את דוד כהן לתפקיד

מאת צבי זרחיה

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הממשלה אמורה לדון היום בבקשת שר האנרגיה, למנות את נשיא התאחדות התעשיינים, אלי הורביץ, כנציג ציבור במנהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה והמסחר, בתגובה להצעה של שרי האוצר והמסחר, למנות את דוד כהן, חבר מרכז חירות לתפקיד.

מקורבים לאלי הורביץ אמרו אמש, כי הם מופתעים מן ההצעה, ואינם יודעים עליה. יתר־על־כן, לא ידוע להם אם מעוניין הורביץ בתפקיד. הורביץ שוהה כעת בחו"ל, ולא ניתן היה לקבל את תגובתו. לדברי אותם גורמים, אין צורך, שדווקא נשיא התאחדות התעשיינים ייצג את התעשיינים במנהלת מרכז ההשקעות, מפני שיש לו התחייבויות ותפקידים רבים. לדבריהם, הצעת השר שחל לא תואמה כלל עם אלי הורביץ, וייתכן שהוגשה לממשלה ללא ידיעתו.

לפני כמה שבועות החליטו שר האוצר ושר התעשייה והמסחר על מינויו של דוד כהן, חבר מרכז חירות, כנציג ציבור נוסף במנהלת מרכז ההשקעות. השר מודעי המליץ למנות את כהן בטענה, שבמנהלת מרכז ההשקעות יש צורך בכלכלן הבקיא בניתוח תוכניות. דוד כהן שימש כיו"ר חברת מגן, הנסחרת בבורסה כספים לחברת הנפט הלאומית. הוא מכהן כיו"ר של מועצת מנהלים בחברות ממשלתיות, וחבר מליאת הרשות לניירות ערך וחבר הוועדה המייעצת לרשות החברות הממשלתיות. בעקבות זאת ביקש שר האנרגיה, כי הוא מתנגד למינוי, ודורש שנציג הציבור במרכז ההשקעות יהיה נשיא התאחדות התעשיינים.

ערכה את המדור: רחל דבה

אוסטרוביץ לבתי הזיקוק: להחליף מניות הפטרו־כימים בחיפה כימיקאלים

דירקטוריון בתי הזיקוק ידון ביום ג' בהצעה

מאת יהודה שרוני

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

יו"ר דירקטוריון המפעלים הפטרוכימיים, יואל אוסטרוביץ, מציע להנהלת בתי הזיקוק להחליף 25 אחוז ממניות המפעלים הפטרוכימיים, הנמצאות בידיה, תמורת 29 אחוז ממניות חברת חיפה כימיקאלים, הנמצאות בידי בתי הזיקוק. יחס ההחלפה ייקבע על־פי הערכה כלכלית מוסכמת.

בתי הזיקוק רכשו באמצעות המסחר בבורסה, 12 אחוז ממניות המפעלים הפטרו־כימיים, ואם תצא הצעת אוסטרוביץ לפועל, הם ישיגו שליטה אפקטיווית בחברה. הצעת יו"ר דירקטוריון המפעלים הפטרו־כימיים תואמת את כוונות משרד האנרגיה, על־פיהן יש להגיע לאינטגרציה בתעשייה הפטרוכימית. במסגרתה ישולבו גם בתי הזיקוק.

דירקטוריון בתי הזיקוק יתכנס ביום ג' לדון בהצעת אוסטרוביץ. לא מן הנמנע, כי בישיבה תועלה גם הצעת רכישת המניות על ידי איש העסקים, אריה גנגר. גנגר התלונן בפני ראש הממשלה, כי הנהלת בתי הזיקוק מערימה קשיים בניסיונותיו לרכוש את מניות חיפה כימיקאלים.

המראות ונחיתות

ע. להלן המראות והנחיתות הצפויות בנמל התעופה בן־גוריון ביום ראשון 9.3.86:

המראות:

ב־0545 פאן אמריקן (115) לפריס ניו־יורק וסן־פרנסיסקו, ב־0645 סי־וראי (803) לפריס ניו־יורק וסן־פרנסיסקו, ב־0645 סי־וראי (825) לפריס ובוסטון, ב־0705 אל־על (337) לאמסטרדאם, ב־0720 לופטהאנזה (607) למינכן, ב־0725 בריטיש אייר וייס (577) ללונדון, ב־0730 אל־על (353) למינכן, ב־0750 סוויס אייר (333) לציריך, ב־0800 אל־על (323) לפריס, ב־0805 אייר פרנס (139) לפריס, ב־0830 אל־על (015) ללונדון וניו־יורק, ב־0850 אולימפיק (302) לאתונה, ב־0900 אל־על (385) לרומא, ב־0905 אייר סיני (055) לקהיר, ב־0930 אל־על (347) לציריך, ב־1010 ארקיע (741) לפריס, ב־1020 סי־וראי (885) לניו־יורק, ב־1030 אל־על (377) לקופנהגן, ב־1100 אל־על (363) לוינה, ב־1135 אל־על (357) לפרנקפורט, ב־1145 אל־על (315) ללונדון, ב־1205 אל־על (331) לבריסל, ב־1215 אל־על (5051) לקזבלנקה, ב־1300 קונדור (3195) למינכן, ב־1405 אל־על (321) לבריסל, ב־1420 אוסטריין אייר ליינס (712) לוינה, ב־1435 אוסטריין אייר ליינס (1714) לוינה, ב־1520 האפאג לויד (866) למינכן, ב־1545 אייר פרנס צ'רטר (7951) לפריס, ב־1555 קלים (532) לאמסטרדאם, ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט, ב־1705 איבריה (889) לברצלונה ומדריד, ב־1725 סבנה (204) לבריסל, ב־1825 אליטליה (747) לרומא, ב־1905 סיפרוס איירויס (429) ללרנקה, ב־1945 אל־על (443) לקהיר, ב־2145 פין אייר (3150) להלסינקי, ב־2255 דן אייר (1813) ללונדון.

נחיתות:

ב־0040 אל־על (358) מפרנקפורט, ב־0405 אל־על (324) מפריס, ב־0415 בריטיש אייר וייס (576) מלונדון, ב־0435 אל־על (318) מלונדון, ב־0820 אייר סיני (854) מקהיר, ב־0850 אל־על (512) מיוהנסבורג ונירובי, ב־1140 קונדור (3194) ממינכן, ב־1230 אל־על (1340) מציריך, ב־1330 אוסטריין אייר ליינס (711) מוינה, ב־1345 אוסטריין אייר ליינס (1713) מוינה, ב־1400 קלים (531) מאמסטרדאם, ב־1410 האפאג לויד (865) ממינכן, ב־1425 אייר פרנס צ'רטר (7950) מפריס, ב־1455 אל־על (008) מניו־יורק, ב־1515 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט, ב־1525 סי־וראי (800) מסן־פרנסיסקו ניו־יורק ופריס, ב־1525 סי־וראי (812) מבוסטון ופריס, ב־1600 פאן אמריקן (114) מסן־פרנסיסקו ניו־יורק ופריס, ב־1605 איבריה (888) ממדריד וברצלונה, ב־1615 סבנה (203) מבריסל, ב־1710 אליטליה (746) מרומא, ב־1730 אל־על (386) מרומא, ב־1745 אל־על (354) ממינכן, ב־1820 סיפרוס איירויס (428) מלרנקה, ב־1845 אל־על (324) מפריס, ב־1905 סוויס אייר (532) מציריך, ב־1910 אל־על (348) מציריך, ב־1915 אל־על (364) מוינה, ב־1920 אייר פרנס (136) מפריס, ב־2010 אולימפיק (301) מאתונה, ב־2020 ארקיע (742) מפריס, ב־2045 פין אייר (3149) מהלסינקי, ב־2130 אל־על (5052) מקזבלנקה, ב־2145 אל־על (358) מפרנקפורט, ב־2155 דן אייר (1812) מלונדון, ב־2200 אל־על (338) מאמסטרדאם, ב־2200 אל־על (378) מקופנהגן, ב־2245 אל־על (334) מבריסל, ב־2315 אל־על (316) מלונדון, ב־2515 אל־על (444) מקהיר, ב־2530 אל־על (322) מפריס.

כל ההמראות והנחיתות וזמנן אינו סופי. את המועד המדויק יש לוודא כשעתיים לפני המועד המצוין לעיל, בטלפון 03־381111.

مكان الأصل

חשש שהתוכניות לפיתוח נמל יפו יפגעו באופיה של תל־אביב

ראש האגף לאיכות הסביבה בעת"א: אין לפגוע בנכסים הטבעיים של העיר

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

התוכניות לפיתוח נמל יפו עלולות לפגוע בקו החוף המערבי, המחבר את תל־אביב ואת יפו, וכך תאבד העיר חוף רחצה נאה ביותר — חשש זה העלו גורמים, הקשורים לתכנון.

במסגרת התוכניות לפתח את נמל יפו, מתכננים לייבש כקילומטר בקטע החוף בין נמל יפו לבין מוזיאון האצ"ל, כדי להקים מעגן יכטות, סביבו יקומו מבנים שונים, וביניהם בתי מלון. הקטע מתחת ליפו נחשב לאחד מהנופים היפים של העיר, וכעת אינו מפותח.

פרופ' אפרים שרגנביק, ראש האגף לאיכות הסביבה בעיריית תל־אביב, קרא למוסדות העירייה לבחון את התוכניות לפיתוח, ולפתוח לדיון ציבורי. לדבריו אסור לפגוע בנכסים הטבעיים של העיר, ויש לשמר את האופי הים תיכוני הקלאסי של החוף.

גורמים בעיריית תל־אביב אמרו בתגובה, כי עדיין לא סוכם דבר בעניין התוכניות הללו, והן נתונות לבדיקות ולביקורות. בשלב זה מתכוונים לתסקיר על השפעת הפיתוח על הסביבה. עם זאת, נמסר, כי העירייה לא תאפשר לפגוע בחוף רחצה כלשהו, ותשמור את המפרץ של יפו. לדבריהם, הקטע המתוכנן לייבוש אינו מתאים לשמש חוף רחצה.

החל משפט רופא שעזב חדר ניתוח וגרם לנכות לחולה

מוריס פרידמן מואשם, כי לאחר שהרדים חולה, עזב את חדר הניתוח כדי לשוחח עם אשתו ★ בעת שלא נמצא בחדר, אירעה תקלה והופסקה ההנשמה לחולה

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח תקווה

בבית משפט השלום בפתח תקווה החל להתברר בסוף השבוע משפטו של רופא, שעזב חדר ניתוח בעת עבודה, וגרם לחולה נכות מאה אחוז נכות.

מכתב האישום, אותו הגיש עורך הדין גבריאל ברעמי, מפרקליטות מחוז המרכז, עולה כי ד"ר מוריס פרידמן (71) שימש רופא מרדים בבית החולים השרון בפתח תקווה. באוקטובר 1977 אושפזה בבית החולים פנינה גיבורי, לצורך ניתוח פוליפ בלתי ממאיר במעי הגס, בהרדמה מלאה.

הנאשם הרדים את החולה ובמהלך הניתוח, שעה שהיתה בהרדמה מלאה, עזב ד"ר פרידמן את חדר הניתוח, כדי לשוחח עם אשתו, ובאותה עת חלה למשך מספר דקות הפסקה נשימתית כתוצאה מתקלה. בפרק הזמן שחלף מרגע עזיבת הנאשם את חדר הניתוח ועד לשובו לשם, ואיתור התקלה והנשמתה המחודשת של גיבורי, נגרם לה נזק מוחי קשה, כתוצאה מהעדר הספקת חמצן למוח.

כתוצאה מהאירועים שתוארו, נטען בכתב האישום, ניקבעו לפנינה גיבורי מאה אחוז נכות.

אנשי "כך" השליכו ביצים לעבר ח"כ אלוני בכניסה ל"שבתרבות" בפתח־תקווה

המפריעים הוצאו מאולם "שרת" לאחר תלונות מהקהל

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח תקוה

ביצים הושלכו אתמול בידי אנשי "כך" לעבר חברת הכנסת שולמית אלוני, שהגיעה להופיע ב"שבתרבות" באולם "שרת" בפתח־תקווה.

אלוני שלוותה בידי שוטרים הוכנסה לאולם, אך אנשי "כך" גידפו אותה, הניפו כלפיה אגרופים וקראו לעברה קריאות בוז. רק לאחר זמן מה הוצאו כמה מהם בידי אנשי המשטרה ולאחר האירוע עצמו ליוו שוטרים את אלוני לרכבה. "אני חושבת שאפשר היה לעצור אותם עוד ברגע שהחלו ללכלך ברשות הרבים" אמרה אלוני לאחר האירוע.

מפקד תחנת משטרת פתח תקוה, סגן ניצב יעקב שבל, אמר בתגובה, כי המשטרה פעלה על־פי החוק. "הביצים הושלכו על המדרכה, בסמוך לאלוני וזריקה על הארץ מוגדרת ככל השלכת פסולת אותה ברשות הרבים". שבל הוסיף כי מדובר בראיונות הכוללים שאלות ותשובות, ולכן מותר לכל אחד לשאול שאלות במסגרת הסדר הטוב. לדבריו, אין המשטרה מתערבת בנעשה כל עוד אין תלונות מצד אנשים. כאשר החלו צופים באולם להתלונן באוזני השוטרים על הפרעות מצד אנשי כך, הוצאו המפריעים מן האולם וראש סניף פתח תקוה, פרוש, נעצר ולאחר חקירה שוחרר בערבות.

בראיון דיברה אלוני על נושאים קשורים בכפיה הדתית והרגישה כי חבל שהשלטון, הליכוד ומפלגת העבודה, דלגו על הכיפה הסרוגה של הציונות הדתית הממלכתית, וקרעו דווקא את הכיפה השחורה האליטה.

צעיר מקריית־שמונה חשוד בניסיון לרצוח ילדה בה ביצע מעשה מגונה

קשר את פי הילדה בגרביה ודקר אותה בבטנה ★ הילדה, בת 10, התחזתה למתה ★ החשוד אותר על־פי עדותה של הילדה

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

מעצרו של תושב קריית־שמונה בן 20, החשוד בניסיון לרצוח ילדה בת 10 לאחר שעשה בה מעשה מגונה, הוארך ביום ו' ב־15 יום בבית משפט השלום בצפת.

הדבר אירע כשהילדה חזרה בערב לביתה מחוג למחשבים. על פי החשד, עצר ליד הילדה תושב העיר שהוביל סחורה מחנות ירקות לבתי לקוחות. הוא שאל את הילדה היכן מתגוררת אחת המשפחות, וביקש ממנה שתיסע אתו אל מגורי אותה משפחה. במקום לנסוע לשם, הוא הוביל אותה לבנין המבודד שמחוץ לעיר ושם ביצע בה מעשה מגונה.

מחשש שהילדה תזהה אותו, קשר הצעיר את פיה בגרביה ודקר אותה בבטנה ובגבה. הילדה התחזתה למתה והצעיר עזב את המקום במהירות. הילדה הצליחה להגיע לאחד הבניינים הקיצוניים בעיר והמשטרה העבירה לחדר המיון בקריית־שמונה ולבית החולים בצפת.

רב־פקד יוסף פארס אמר, מפקד משטרת קריית־שמונה, ציין לשבח ביום שישי את אנשי המשטרה אשר הצליחו לגלות את החשוד תוך 24 שעות. החוקרים נעזרו בעדותה של הילדה, אשר לצורך מצבה הנפשי הצליחה לספר פרטים שסייעו ללכוד את האיש.

225 ש"ח ותכשיטים נשדדו מישישה בפ"ת

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"
בפתח תקווה

225 שקלים חדשים ותכשיטים, שערכם עדיין לא נאמד, נשדדו בסוף השבוע מישישה, תושבת פתח תקווה. שלושה צעירים התדפקו על דלת ביתה, ברחוב אוסישקין בעיר. כאשר פתחה האשה את הדלת, סתם אחד הצעירים את פיה בידו והשניים האחרים ערכו חיפוש בבית.

מחקירה ראשונית מתברר, כי האשה לא נפגעה.

4000 ש"ח נשדדו מבעל תחנת ספורטוטו ברחוב וולפסון בעיר

4000 ש"ח נשדדו מתחנת ספורטוטו

ביום חמישי בלילה נשדדו ארבעת אלפים ש"ח מתחנת ספורטוטו בפתח תקווה. שני רעולי פנים הגיעו לתחנה ברחוב וולפסון. אחד מהם קפץ מעל ארון המונה, וחברו חיפה עליו באקדח. בעל התחנה מלכה זאהר (47), סיפר לחוקרי המשטרה, כי השניים קראו "שוה, לא לזוז, תביאו את הכסף". לאחר שנתן להם את הכסף, נמלטו השניים לחצר אחורית, שם המתין להם רכב.

תיירת מגרמניה נאנסה באילת בידי 3 צעירים

אחד מהם חזר לחדר הרחצה בעת שהתקלחה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

תיירת מגרמניה, השוהה במלון מפרץ השמש באילת, נאנסה אתמול באכזריות על ידי שלושה צעירים. כאשר היא התקלחה בחדרה, נכנס בחור שהחזיק מכשיר קשר, סגר את הברז, תפס את התיירת בידה והחל לדחוף אותה לכיוון המיטה.

היא החלה לצעוק, אך הבחור המשיך לדחוף אותה ולהשתמש בכוח. תוך כדי ההתגוששות הזעיק האנס, בעזרת מכשיר הקשר, שני בחורים נוספים אשר הגיעו לחדר והחלו לאנוס אותה אף הם. לאחר מעשה נמו השלושה מן המלון.

התיירת הזעיקה את המשטרה, ומסרה תיאור מפורט של החשודים, ובתוך כמה שעות נעצרו שלושה חשודים, שני בני מיעוטים ויהודי אחד. מפקד משטרת אילת, רב פקד ירוחם קיים, מסר אמש כי שניים מהם חזרו במעשה. זה האונס השני לישי המתבצע באילת בחודש האחרון.

נערים החשודים בפיצוץ חומר נפץ בבאר־שבע

מלאו צינור בחומר כמעשה קונדס

מאת איתן רבין

שלושה נערים נעצרו ביום ו' בבאר־שבע כחשודים בפיצוץ מטען חומר נפץ. ביום ו' אחר הצהריים נשמע קול נפץ עז באחד מרחובות העיר וכוחות משטרה יצאו למקום. התברר כי שלושה נערים חתכו צינור לשניים, מלאו אותו בחומר נפץ ופוצצו את המטען כמעשה קונדס. אחד מהנערים הודה במעשה.

במשטרת מחוז הנגב נמסר כי שלושת הנערים יובאו הבוקר בפני שופט, בחשד של הנחת חומר נפץ, סיכון הציבור ורשלנות פושעת.

ילד נפצע בנפלו מצוק בחוף זבולון

מאת נורית אמיתי

ילד בן שמונה וחצי מנתניה נפצע אתמול באופן בינוני עד קשה, לאחר שנפל מצוק בחוף זבולון בנתניה. הילד טייל על המצוקים בחוף הים ונפל. הילד הועבר לבית החולים הלל יפה בחדרה.

יוסף טחן ערער על גזר דינו במצרים

נידון ביום ה' למוות בתליה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

יוסף טחן, שנידון למוות בתלייה בבית משפט בקהיר, הגיש מיד לאחר השמעת גזר הדין ביום חמישי ערעור. על כך מסר אתמול עו"ד צבי לידסקי, סניגורו של יוסף טחן, ששב ביום ה' בלילה מקהיר.

עו"ד לידסקי מסר, כי הערעור בתיקו של טחן יישמע רק בעוד כשמונה חודשים. הערעור נקבע לשמיעה בפני שלושה שופטים. עתה מתנהל מו"מ בין שני עורכי דין מצריים, שייצגו את טחן. לדבריו לא רק בית המשפט לערעורים בסמכות שהועלו במשפט. קו ההגנה שינקט בשמיעת הערעור הוא אי מתן הגנה נאותה לנאשם ומינוי סנגורים שפגשו לטחן כמה דקות לפני המשפט, מבלי ששוחחו עימו. לדברי לידסקי, אין בשלב זה למדינת ישראל אפשרות להתערב בסידורי המשפט המצרי.

שלוש נשים בדואיות חדרו לארץ באזור ראס־אל־נקב

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

שלוש נשים בדואיות, שחדרו לשטח ישראל באזור ראס אל־נקב (שרה עציון), נעצרו אתמול בידי משטרת אילת.

נודע, כי הנשים מוחזקות בתא מעצר במשטרת אילת וכנראה ישוחררו הבוקר או מחר ויוחזרו לשלטונות מצרים. יחידת הקישור המצרית בטאבה דיווחה ליחידת הקישור הישראלית על החדירה.

רבקה זוהר לאסירים במרכז גמילה מסמים:
"אפשר להיגמל מסמים; פתאום מריחים את האוויר, את הבוקר"

"אני כל הזמן רוצה להמשיך לפחד מההירואין; אנחנו, שהיינו מכורים לסמים קשים, יודעים כמה העניין קשה, אבל אנחנו גם חזקים מאוד"

הזמרת רבקה זוהר עם אסירים בכלא רמלה: באנו לגמילה מסמים

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

"אפשר להיגמל מהתמכרות לסמים. זה קשה, כרוך בהרבה סבל, אבל זה בהחלט אפשרי. צריך להחליט וזהו. החיים נהדרים בלי סמים. פתאום מריחים את האוויר הנקי, את הבוקר, את הים. מרגישים שמחת חיים. אני עברתי את כל זה ואני יודעת בדיוק מה אתם מרגישים", אלו היו כמה מהדברים שאמרה ביום שישי הזמרת רבקה זוהר, שנגמלה לפני כשנה מהתמכרות רבת שנים להירואין, ל־53 אסירים־נרקומנים, הנמצאים בתהליך גמילה במרכז לגמילה מסמים של בית המעצר המרכזי של שרות בתי הסוהר ברמלה. כל הנרקומנים במרכז הגמילה הפסיקו להשתמש בסמים מזה כמה חודשים.

בואה של הזמרת דקת הגזרה לביקור במחלקה הטיפולית לגמילה בסמים עורר התרגשות רבה בקרב האסירים, שרבים מהם היו מכורים במשך שנים רבות לסמים קשים ועושים עתה ניסיון להיחלץ מההירואין. במשך כשעתיים ישבה רבקה זוהר, לבושה מכנסי ספורט וחולצה שחורים ובטוחה כחול עם הנרקומנים הנגמלים שהקיפו אותה. היא הרגישה כמו אחת מהם, חלקה אתם חוויות ושיתפה אותם בהרגשות ובמחשבות שהיו לה בתקופת ההתמכרות להירואין בארה"ב, כאשר צרכה לעתים 12 מנות הירואין ביום ומתקופת הגמילה הקשה. ועודדה אותם. רבקה זוהר השיבה לאסירים על שאלות קשות, אישיות ונבוכות שהופנו אליה והתכוונה להם במילים חמות בגילוי לב ובהתרגשות, כי הדבר ניתן. "חזור אלי" החיוך והשמחה לעשות דברים. היותר ממש פתוח לעבר בתקופת ההתמכרות. ועכשיו אני כבר שנה נקיה מסמים. זו הרגשה נפלאה", סיפרה.

רבקה זוהר דיברה בשפה שלהם, בסלנג המשמשים המוכרים היטב לנרקומנים. מרבית הזמן דיברה בלשון רבים ומצאה בקרבה משותפות רבות עם הנרקומנים הנגמלים.

היא דיברה על התופעה, בעיות המכורים ובולטות האבילה בתקופת הגמילה, ועל הפחד מהמוות. "אני כל הזמן רוצה להמשיך ולפחד מההירואין, לא רוצה להיות בטוחה שניצלתי מהסם הקשה. אנחנו, שהיינו מכורים לסמים קשים יודעים כמה כל העניין קשה. אבל אנחנו גם חזקים מאוד, כי עברנו דברים נוראים. אנחנו לא יודעים כמה אנחנו חזקים ויכולים להיגמל. יש צ'אנס" אמרה הזמרת.

נעצרו שלושה חשודים ברצח נהג המונית משה אמסלם

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

שלושה חשודים, בני מיעוטים, נעצרו בידי צוות חקירה מיוחד, כחשודים ברציחת נהג המונית משה אמסלם ביום חמישי בלילה. שניים מהחשודים נעצרו ביום שישי ובית משפט השלום בבאר־שבע הורה לעצרם לחמישה ימים. החשוד השלישי נעצר אתמול בשעות הצהריים, וכנראה יובא הבוקר בפני שופט.

נודע, כי כיוון החקירה העיקרי בפרשה הוא שהרצח בוצע על רקע כלכלי. כן נודע, כי כמה נהגי מוניות בבאר־שבע שוקלים לפנות למשטרת ישראל בבקשה לקבל מכשירי גז מדמיע, כדי לאפשר להם להגן על עצמם בדרכים.

מבית החולים סורוקה, בו מאושפז נהג המונית נמסר, כי הוא נמצא בהכרה מלאה ומצבו יציב.

ב־7 באפריל יערכו הבחירות למעלה אדומים

פרקליטות המדינה הודיעה על כך לביה"ד הגבוה לצדק

(עו). הבחירות למועצה המקומית מעלה אדומים ייערכו בשבעה באפריל. כך הודיעה שלשום פרקליטות המדינה לבית הדין הגבוה לצדק, בעקבות עתירה בעניין דחיית הבחירות ביישוב.

ביום ה' עתרה המועצה המקומית לבג"ץ, בטענה שהממונה על יהודה ושומרון במשרד הפנים הודיע לה על דחיית הבחירות. לדעת המועצה, הדחייה נבעה משיקולים פוליטיים פסולים. שופט בית המשפט העליון הורה בצו־ביניים להמשיך בהכנות לבחירות.

בהודעתה לבג"ץ ציינה הפרקליטות, כי בעקבות צו הביניים שהוציא שופט בית המשפט העליון, הודיע שלשום הממונה על אזור יהודה ושומרון במשרד הפנים למועצה המקומית, כי הבחירות יהיו בשבעה באפריל.

ערכה את העמוד: רחל רבה

כבד פטס
בשקית ½ ק"ג.
עכשיו במבצע מיוחד!
20%
מחיר מומלץ לצרכן 3.54 ש"ח 4.42 לשקית ½ ק"ג
הוזלה
מוצר איכות של תנובה

אורטופדי Samuel SHOES Sicini נעלי
יצרן נעליים אורטופדיות לנשים

* קבקבים
* מגפיים
* נעלי קפר
* סנדלי גברים (קליפורניה)
* סנדלי אצבע
להשיג במיטב החנויות בארץ.
המפעל: בני ברק 20 ת"א טל 371515 374631

מדרין א.ס.א
ללימודים בארה"ב

איך חמישה פילים נכנסים למטרו אחת?

שניים קדימה — שלושה אחורה
אוסטין מטרו — המכונית הנמכרת ביותר בבריטניה — אידיאלית למשפחה: שפע מקום ומרחב (עד 5 נוסעים), שפע אביזרים המסופקים כסטנדרט. רמת גימור L ו־HL, 3 או 5 דלתות 1300.
אוסטין מטרו: עיצוב יפיפה, יציבות מקסימלית,
חסכון בדלק (91 אוקטן — 18 ק"מ לליטר בתנאי ניסוי בית החרושת) ועוד ועוד.
אוסטין מטרו — עכשיו במחיר משגע פילים (ואספקה מהירה.

AUSTIN ROVER
מטרו
1275 סמ"ק
החל מ־14,284 ש"ח
כולל מע"מ לא כולל הפקדה.
במחיר של מכונית קטנה אתה יכול לקנות מטרו גדולה.
חברת המזרח לשיווק מכוניות (1984) בע"מ
תל־אביב, דרך פתח תקוה 76, טל. 03-335235 חיפה: הנאמנים 2, טל. 04-523086
ירושלים, יפו 70 טל. 02-222093. סוכני משנה: בית לחם: איברהים קטן, דרך חברון ליד קבר רחל. ירושלים: אליעזר שייקביץ אזור התעשייה תלפיות, טל. 02-719404

הארץ

יום א', כ"ח באדר א', תשמ"ו
9 במרס 1986

ירושלים: רח' ההבצלת 2 טל' 224245-02, ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב נורדוי 20 טל' 661146-04, ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

תל-אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261, ת.ד. 233, מיקוד תל-אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. המנהל: מוטי גולן.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי-יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel 824261

חרות החדשה היא גם חרות הישנה

ועידתה הארצית של תנועת חרות מתכנסת היום, לראשונה אחרי שמונה שנים, בלי שמנחם בגין ינצח עליה ביד רמה: על רקע היעדרו של המנהיג, עומדת הוועידה בסימן מריבה בין שלושה אישים, אשר כל אחד מהם מציג את מועמדותו בשמו של "מחנה" המתקבץ מסביבו.

אמנם יש רגליים לסברה, כי תוצאות זאת אינה מתייחסת לעתיד הנראה לעין, מאחר שההסכם הקואליציוני עם המערך קובע שיצחק שמיר יחליף בעוד שבעה חודשים את שמעון פרס. ואולם רוחות הקרב, שהשאלה מי יבקע כראש המפלגה אחרי גמר הכהונה של הכנסת ה-11 תוכרע בוועידה הנוכחית — והצהרתו של מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שלפיה לא הוליס לרדת מהבימה כעבור שנתיים וחצי, אין בה כדי לפרשנות את המתח בין המחנות.

האם משקפים הניגודים בין הריבים חילוקי-דעות אידיאולוגיים ופוליטיים? קשה להשיב על שאלה זו בחיוב. קהל צירי הוועידה, קרוב לאלפיים איש, משקף המוני חברים שהצטרפו בעשור האחרון לתוך תנועת חרות, והם מאוחדים ברוח של תודעה יהודית-לאומנית תקיפה.

אך בעוד שמוחית ראייה זו קיימת המשכיות מחרות שלפני 1967 עד לחרות של ימינו אלה, הכניסו המוני החברים מבני עדות המזרח גוון נוסף משלהם. תמיד ראו בחרות, כיורשי הרוויזיוניסטים, את תנועת העבודה כיריב; אבל כאשר ביקשו להלביש את התנגדותם לציונות הסוציאליסטית בלבוש של דוקטרינה חברתית-כלכלית, אימצו לעצמם את הרעיון של "יוזמה חופשית".

היום השתנתה התמונה. המוני חברי חרות מתייחסים אל המערך בערך שפי שמפלגת המפעלים התייחסו בעבר הרחוק אל הציונים הכלליים: לא עוד פרדסנים במושבות ובעליבתים בערים מייצגים בעיניהם את "בעלי הישי", אלא הקיבוצים ומפעלי חברת העובדים מעוררים את קנאתם.

מכאן, שחרות מופיעה יותר ויותר כמפלגה שרוגלת — מהשפה אל החוץ — בליבראליזם הכלכלי, אבל למעשה מתנגדת במרץ לכל ניסיון לגרוע מאופיה של מדינת ישראל כמדינת-סעד.

דוד לוי מתייצב כנציג המגמה הזאת, בעוד שמשה ארנס רחוק יותר ממנה, ואריק שרון, שעיניו נשואות להרפתקה הצבאית הבאה, מוכן להיות גם האפוטרופוס של בעלי הנכסים וגם להתחבר עם דוד לוי, כדי להצר את צעדיו של משה ארנס. עובדה היא, שדוד לוי "העז" לשאול שאלות על מהלכי המלחמה בימי מלחמת לבנון, אבל הוא מתפאר בהישגי משרד השיכון בשטחים המוחזקים והוא תומך באופן גלוב בהגדלת הישוב היהודי בחברון.

נכון אמר יצחק שמיר, כי הניגודים המעסיקים עתה את חירות הם "אישיים-ארגוניים" יותר מאידיאולוגיים; ולא נופתע אם כל אחד מאנשי הצמרת יתעוה בדיעה בהשמעת דברים נגד כל פשרה שהיא עם מצרים, ירדן והפלשתינים (לא רק אש"ף). המוני צירי הוועידה עשויים למחוא כפיים לכל נאום כזה; את הדאגה כיצד לנהל מדיניות חוץ ומדיניות כלכלית ריאליסטית ישאירו בידי קבוצת המנהיגים, אשר בהיותם חברי הממשלה ייתבעו לנצל על-פי הערכה מפוכחת יותר את כל המשאבים העומדים לרשות המדינה.

מובארק משיב לאסד

נשיא מצרים שם מבטחו בבגרות העם ובנאמנות הצבא למניעת הישנות המהומות ★ בראש סדר עדיפויותיו: הטיפול במצוקה הכלכלית

מאת עודד זראי

הנבחרת הלאומית המצרית בכדורגל, העוברת באחרונה משבר קשה, הפסידה ביום שישי בביתה לנבחרת סנגאל. היה זה המשחק הפותח של תחרויות הגביע על גביע העמים האפריקאיים, שנערך באיצטדיון המרכזי בקהיר, המכיל בדרך-כלל 120 אלף צופים. בימים כתיקונם מהווה משחק כזה מעמסה ביטחונית מדרגה ראשונה לכוחות הביטחון, בעיקר כאשר הוא נערך ביום החופשה, וזמן קצר אחרי יציאת המגונים — ובכלל זה הצעירים — מתפילת יום השישי, במסגדים.

לפיכך אפשר היה לצפות, כי השלטונות ידחו את פתיחת משחקי הגביע האפריקאיים ביום השישי הראשון שלאחר המהומות האחרונות, במיוחד כאשר הנבחרת הלאומית המצרית מתמודדת במשחק הראשון, וביום שהעוצר הלילי עדיין פועל.

ואולם המשחקים התקיימו במועדם תחת עינם הפקוחה של חיילי היחידות המיוחדות בצבא המצרי, שאיפשרו את כניסתם — המבוקרת — של 45 אלף צופים בלבד. למחרת היום (אתמול) הוסר העוצר כליל, ובתי-הספר והאוניברסיטאות פתחו את שעריהם מחדש.

חזרה למסלול

תמונת-מצב זו צריכה לבטא את ביטחונו העצמי של המימשל המצרי ואת חזרת החיים בקהיר רבתי למסלולם הטבעי, שעות ספורות לפני נאומו של הנשיא מובארק לשאת את דבריו בפני מושב מיוחד של מועצת העם והמועצה המייעצת. היה זה נאום ארוך ובלתי-שיגרתי בהשוואה לנאומים הרגילים של הנשיא, המסיים בעוד כשישה חודשים את השנה החמישית לשלטונו.

מובארק השמיע דברים גלויים, שלעתים נשמעו אף כווידוי עצמי, אך נמנע בשלב זה מלחשוף את הגורמים שעמדו מאחורי המהומות האחרונות. הנשיא אינו מקל ראש במה שאירע. עם זאת, הוא אינו סבור שהמצב מחייב נקיטת צעדי חירום ושינוי במדיניות הפנים של מימשלו, המתבססת על דמוקרטיה, גילוי האמת, טוהר השלטון ודבקות בעדיפות העליונה של הטיפול במצוקה הכלכלית. לדידו של מובארק, ההתנהגות הבוגרת שגילה העם במהלך המהומות — תוך כדי מבחן קשה ביותר — היא הוכחה טובה לחוסנה של מדיניות הפנים. בשל כך נחוש מובארק להמשיך ולקיים את המסגרת הדמוקרטית, כשהוא שם את מבטחו בבגרות העם ובנאמנות הצבא למניעת הישנות המהומות ולהמשך ההתמודדות עם הבעיות הכלכליות ההולכות ומחריפות.

כאמור, הנשיא הקדיש קטעים מנאומו למעין ווידויי אישי, לאישיותו ולאופייניו של המימשל שבראשו הוא עומד. "אינני מקצוען בפוליטיקה, או להוט אחר כיסא או אוהב תימרונים", הוא מעיד על עצמו. "דבר אחד מעסיק אותי יותר מכל והוא להבטיח חיי רווחה וביטחון לכל פרט מצרי, ולכך אני מקדיש את עצמי עד לטיפת דמי האחרונה", מתוודה הנשיא. הוא אינו שוכח להדגיש את מימד האמונה באללה, שאליו פנה בתפילה לפני שהכריע בדרך הטיפול במהומות האחרונות.

תגובה דו-משמעית

בניגוד למקובל בנאומיו של הנשיא, שלא להשיב או להתפלמס עם הצהרות המנהיגים או אמצעי התקשורת הערבים, בחר הפעם הנשיא מובארק להגיב לנאום שנשא הנשיא אסד בשבוע שעבר בפתיחת המושב החדש של מועצת העם בדמשק. היתה זו תשובה מאופקת, מנומסת, אך קשה ונחרצת באותה מידה.

מובארק הודה מקרב הלב למחמאות שהעתיר הנשיא אסד עליו ועל אישיותו. ואולם במקביל הוא קבע — "בכל הנאמנות והאמת לאמיתה" — כי הוא ומצרים כולה דוחים על הסף את טענת אסד, ולפיה המהומות האחרונות לא ביטאו אלא התנגדות עממית להסכמי קאמפ-דייוויד. טענה זו, מדגיש מובארק, רחוקה מרחק רב מלתאר את רגשותינו לגבי העובדה, שמצרים שיחררה את אדמתה והדגל המצרי מתנופף על אדמת סיני.

מובארק מסתפק בהערות אלה, בלי להרשות לעצמו, כבהגדרתו, לדבר על המצב הפנימי בסוריה. ואולם הוא נוקט בדרך ההשוואה המובלעת, באומרו כי במצרים אין נוהגים טוהר בחזית הפנימית, וכי מצרים מעולם לא זנחה את תפקידה להתייצב לימין מדינה ערבית כלשהי, הנחשפת לתוקפנות (עיראק), והיא אינה נוקטת עמדה נגד מדינה ערבית (לבנון) או מרשה שימוש בשטח מצרי לשפיכת דם ערבי.

מובארק ביקש גם להמחיש, כי בידיו ראיות שיש בהן כדי להפליל את סוריה של אסד, ולחשוף את מגעיה החשאיים עם "בירות מסוימות". "אינני רוצה להוסיף על כך מאומה, ולא העובדה שהנשיא אסד יודע שאנו יודעים", אמר מובארק, כמי שמבקש להזכיר לעמיתו הסורי את המשל הערבי, ולפיו "מי שביתו עשוי זכוכית, בל יזרוק אבנים על שכניו".

השטחים אחרי הרצח

האצלת הסמכויות תיבלם ותרד לרמות הנמוכות והמאמץ יתמקד בפרויקטים כלכליים

מאת זאב שיף

בשבת, בשעת בוקר מוקדמת, יום לפני שזאפר אל מצרי נרצח, התקשר מתאם הפעולות בשטחים, שמואל גורן, לביתו שבשכם. הוא היה משוכנע שאל-מצרי יימצא בביתו. רעייתו השיבה שזה מכבר יצא למשרדו. היה זה אחד מנוהגי עבודתו של ראש העירייה החדש. בשיחה הטלפונית לעירייה שאל גורן בין השאר כיצד הוא נוהג בקשר לביטחונו האישי בעקבות איומים שונים והעלה אפשרות כדבר הצמדתם של שומרי ראש. בשום פנים — הגיב זאפר. ואולי תקבל מאתנו אקדח לשימושך האישי? — שאל גורן. תשובתו השלילית והנמרצת של זאפר לא השתנתה. הרצח למחרת היום הדהים גם את גורן, שאינו בטוח עד עכשיו שידו של אש"ף אינה במעשה.

זאפר אל מצרי היה האישיות הציבורית הערבית וראש העירייה היחיד בשטחים שנמנע מלבקש לעצמו דבר משלטונות ישראל. הוא שמר על מרחק מסוים. ההתמודדות האינטלקטואלית עמו נמשכה גם כשניהלו עמו שיחות שקטות. שמר אל גורן מספר כי באחת השיחות האחרונות עם זאפר אל מצרי העלה האחרון הצעה כלכלית מעניינת: הקמת אזור סחר חפשי בנמל המערבית. ישראל לא דחתה את ההצעה על הסף כפי שהיה נהוג לא אחת בעבר. כבר בשיחה הראשונה נאמר לאל-מצרי כי הרעיון יכול להתקבל בשני תנאים: שיהיה זה סחר חפשי במצרי גלם בלבד ובתנאי שהייצוא יכוון רק מזרחה, לירדן והלאה, ולא לישראל. לא רק רעיון אזור הסחר החפשי יוקפא עם רציחתו של זאפר אל-מצרי. גורן מודה כי הרצח הזה הוא מהלומה קשה וייתכן כי יבלום את המגמה למינוי ראשי ערים בשלוש עיריות אחרות המנוהלות כיום על ידי ישראלים: חברון, רמאללה ואל בירה. "יש כמה המזוהים עם אש"ף שהגישו מועמדותם, ואתם לא נמנה. יש גם מועמדים בלא זהות פוליטית. יעמדו ראו זמן עד שיתאוששו. אם ימרבו — לא נכפה בכח. אנחנו לא נמליך מלכים. לשיטה זו אין סיכוי כל עוד נמשכת מדיניות הגשרים הפתוחים, ואני לא מציע לשנותה. אם ימרבו, ינוהלו העיריות על ידי ישראלים" — מסכם מתאם הפעולות בשטחים.

פירוש הדבר במקרה כזה שהאצלת הסמכויות, עליה מרבה ראש הממשלה לדבר, תיעשה בחצי צעדה וברמות ביניים ונמוכות. מבחינה פוליטית לא יהיה לכך אפקט ממשי ומיידי. כיום מנהלים את השטחים כ-400 ישראלים, כ-300 בגדה ומאה ברצועת עזה. אליהם כפופים 17 עד 18 אלף עובדי מדינה ערבים, מהם יותר מעשרת אלפים מורים. אם תיבלם המגמה של האצלת סמכויות לערבים לא תישאר לישראל ברירה אלא להרחיב את אחריותם המינהלית של הפקידים הערבים בשטחים תוך צמצום מספר העובדים הישראלים. יש לשים לב כי במשך השנים נוצרו אינטרסים מקומיים של הפקידות הישראלית בשטחים. הללו אינם רוצים להיות מפוטרים ואין להם תפקידים דומים בישראל שיוכלו למלאם. הם נצמדים לתפקידיהם כאל-מקום עבודה. במשך הזמן היו לקבוצת לחץ עצמאית וכבר הובטח להם כי לא ישוחררו מתפקידיהם בלא שיימצא פתרון לתעסוקתם.

בנוסף להאצלת סמכויות, מרבים לדבר על שיפור איכות החיים לתושבים הערבים בשטחים ועל ביצוע פרויקטים כלכליים שונים. ביקשתי מגורן להצביע על ההבדלים בתחום זה בין תקופתו של שר הביטחון הקודם מהליכוד, ושר הביטחון הנוכחי איש המערך (גורן עצמו מונה לתפקידו על ידי השר משה ארנס אך את רוב עבודתו עשה אצל יצחק רבין). יש שלושה הבדלים מהותיים בתקופתו של רבין, מסביר גורן. ראשית, מאז אחד במאי 1985, הוסרו לחלוטין ההגבלות להכנסת כספים פרטיים דרך גשרי הירדן. קודם לכן היה האיסור כמעט מוחלט. כיום מועברים דרך הגשרים לישראל כמיליון דולר ליום, והמדינה אינה ניזוקה מכך. הבדל שני, לדברי גורן, הוא במתן היתר לארגונים בין-לאומיים לפעול בחופשיות בשטחים ולהחזיק בישראל נציגים קבועים. בעבר ניסתה ישראל למנוע פעילות של חלק ניכר מהארגונים, כולל של ארגון פיתוח מטעם האו"ם. עתה הפתיחות רבה ולהוציא מקרה אחד של ארגון הנב"ית הפלשתינית המאוחדת, אושרו הפעילות של כל שאר הארגונים הבין-לאומיים (אחד מהם הוא ארגון הקואופרציה האמריקאי שהחל לפעול בשטחים בתחום ההכשרה המקצועית). הבדל שלישי, לדבריו, בהשוואה לתקופה קודמת היא הנכונות הרבה יותר באישור פרויקטים כלכליים שונים בשטחים. אך יש הטוענים כי קיים גם הבדל לרעה בתקופתו של רבין בנושא איחוד המשפחות, שהאוכלוסיה הערבית מגלה כלפיו רגישות רבה.

גורן מונה חלק מרשימת הפרויקטים הללו: ארגון מאות חקלאים ערבים בג'יפטליק (בבקעת הירדן) על מנת שייצאו תוצרתם באמצעות אגרסקו. וכן מתן היתר לייצא הדרים מעזה ישירות למצרים שלא דרך המועצה לשיווק פרי הדר; הקמת מערכת צינורות השקייה בוואדי פרעה במקום תעלות הפתוחות; הנהגת חיוג ישיר ברוב הערים בשטחים והתחלת הנהגת חיוג בינלאומי ישיר וכן שימוש ישיר בטלקס; אישור להקמת מוסד פיננסי (בנק) לפיתוח. יוזמה קודמת להקמת בנק בסיוע זאפר אל מצרי טורפדה על ידי ממשלת ירדן. עתה מדובר במוסד פיננסי שלא יעסוק בחשבונות עו"ש, אלא קודם כל במתן הלוואות לפיתוח; אישור להקמת בתי חולים בחברון וברמאללה; פתיחת קורס שנתי ל-25 רופאים מרדימים בעוד שקודם לכן היה בשטחים רק רופא מרדים מקצועי אחד; הקמת נמל דייג בעזה כולל מתקני קירור ושוק; אגני חימצון בקלקיליה ואיגום למניעת שטפונות בעזה. לדברי גורן כמעט ולא מסרבים כיום לפניות. התנגדות אחת היתה, למשל, להקמת בית חרושת למלט משום שהיה פוגע במפעלים למלט בישראל.

זוהי הרשימה, אך עיון במה שבוצע מגלה כי חלק מהאישורים נשאר על הנייר. הסיבות לכך הן לרוב שאין כספים לביצוע הפרויקט. מסתבר כי תושבי השטחים אינם רוצים להשקיע בעצמם ואם לא מגיעות תרומות מבחוץ, או ממשלת ישראל (שגובה מסים מתושבי השטחים ומייצוא לשטחים) אין מי שירים את הפרויקטים. גורן אומר כי כל פרויקט שאינו פוגע באינטרסים ישראלים מקבל אישור. זוהי המדיניות.

כך על גבי הנייר, אך הדברים אינם פשוטים כפי שזה יכול להיראות. לא רק בתוך ממשלת הליכוד הלאומי קיים ויכוח מה טוב לאינטרסים הישראלים בשטחים. ויכוח דומה קיים בקרב הפקידות הבכירה בממשל הצבאי והמינהל האזרחי בשטחים. חלק גורסים עדיין ברוח למתנחלים, כי הרבה מהפרויקטים הללו יסייעו להעביר את השטחים לידי אש"ף. הם מסבירים שהציבור הערבי בשטחים ימשיך להיות לחוץ בלא להתחשב בתוצאות. לעומתם אישים כשמואל גורן, או ראש המינהל האזרחי אפרים סנה, טוענים כי מפרויקטים אלה ייהנו לא רק התושבים אלא גם מדינת ישראל. הדבר יסייע לרגיעה ובעקיפין תהיה לכך גם תרומה לביטחון. כל זה נכון מבחינה טאקטית, לרגיעה ולאיכות חיים, אך לטווח ארוך אין הפרויקטים הללו, ויהיו טובים ככל שיהיו, יכולים לבוא במקום פתרון פוליטי כזה או אחר.

בסוגריים / מיכאל גרטי

יחס גורר יחס

השבחים האלה מרגיזים אותי. המחמאות המופנות בימים אלה כלפי "הציבור הישראלי", המרכיה התנהגות תרבותית ואינו פוגע ברכוש ציבורי, פוגעות בי אישית, ושום נימוק בנוסח "אתה יודע שלא התכוונו אליך" אינו מפויס מלבנו. בשל תחושת השייכות שלי לאותו ציבור שהתנהגותו "ממש הפתיעה לטובה", כאשר לא ריסק את הטלפונים הציבוריים שהותקנו לאחרונה בשנה האחרונה.

מה שמתרחש בשנה, שנתיים האחרונות בתחום היחס לרכוש הציבור הוא המחשה מצוינת לאימרה צבאית ישנה "מי שרוצה יחס צריך לתת יחס". שנים רבות העמידו הרשויות והחברות הציבוריות מתקנים מכוערים ודוחים — שלא לומר פרימיטיביים — בכל נקודות המגע של הרשויות עם הציבור. תחנות אוטובוס שנראו כמכלאות בקר, מושבים באוטובוסים שנראו כשייר הארוך של רהיטי "לכל" הידועים לשמצה, וטלפונים ציבוריים מעטים שמנגנוניהם לא עמדו בלחץ הביקוש, ואיש לא דאג לתקינותם.

הנה, עם השתנות היחס, המעבר לציוד מודרני ואסתטי, התברר כי הקביעה "אסור לתת להם ציוד טוב" לא היה לה על מה להתבסס. כל זמן שהיחס ל"ציבור הישראלי" נבע מתפיסה שרק באי היכל התרבות ראויים לעיצוב תחנות ברמה נאותה, הגיב הקהל בהחזרת את אותו יחס. מכשירי טלפון מעטים מדי, שהיו מקולקלים תקופות ממושכות מדי, פשוט קראו ליחס הרסני. מכשירים חדישים, המצויים בשפע ושהאחראים על כך דואגים לתקינותם, אינם מעוררים אנטגוניזם וממלאים את תפקידם הבאנאלי ללא בעיות. אוטובוסים מפוארים, שהיו בתחילה מקור לחשש באגד ודן, שמא יחבלו בהידורם, גילו לכל את שהיה צפוי מראש: כאשר נכנס "הקהל הברברי הזה" לאוטובוס נקי ומפואר, הוא מתאים את התנהגותו לסביבה ומשיב ביחס תרבותי לסביבה תרבותית. והמקרה "המפתיע" חוזר גם בתחנות האוטובוס המוארות, שלמרות שבריריותן, הן מחזיקות מעמד הרבה יותר מתחנות הברזל והאזבסט שבנו ללא כל חוש אסתטי — תוך ניסיון, שנועד מראש לכשלון, להפכן לחסינות מהרס.

אנחנו, כלומר הקהל הרחב, פשוט מגיבים נכון ליחס נכון. אחרי הכל זהו אותו קהל שהציל את פרחי הבר בישראל, אותו קהל הדואג לניקיון שמורות הטבע, ואותו קהל הנזעק לתרום למען הקשישים. נכון, יש גם מי שמתכלים בתחנות האוטובוס ובטלפונים הציבוריים (ולא רק באמת שוברים). אך אלה פרטים חריגים, שיש לטפל בהם, ולא "הקהל הישראלי".

מדיניות פליטות הפה

הצהרות השבוע האחרון מוכיחות כי קשה לדעת למה להאמין — לפליטות הפה או להודעות הדוברים המוסמכים

מאת צבי בראל

זה לא היה השבוע של מחלקת המדינה. הכסות הדיפלומטית השבוע, העוטפת את מדיניותה של ארה"ב נפרמה כמה פעמים ומתחתיה התגלו פגמים מכוערים. היה זה שבוע של פליטות פה. וכאשר פקידים נתפסים בפליטות פה, החורגים ממה שקרוי כאן "קווי המדיניות הנהוגה", צריך להתחיל לשאול האם לא פליטות הפה הללו הן המדיניות ואילו ההצהרות המתוזמרות הן בסך הכל גלימה דקיקה.

שלא על פי הסדר הכרונולוגי של הפליטות הללו, אפשר להתחיל במה שאמר הנשיא רייגן לראשי הארגונים היהודיים בפגישתם עמו בשבוע שעבר. הוא התחייב בפניהם שארה"ב לא תמכור נשק למדינות ערב אם מכירה כזאת תערער את היתרון "האיכותי והכמותי" הצבאי שיש לישראל. לרגע היתה ערבה לנכרים, זאת הפעם הראשונה שבה מבהיר גורם אמריקאי בכיר כי לא רק יתרונה האיכותי של ישראל יישמר, אלא גם זה הכמותי. הפירוש המעשי לכך הוא שסך כלי הנשק המצויים בידי כל מדינות ערב צריך להיות פחות מזה הנמצא בידי ישראל ורק אז תסכים ארה"ב למכור נשק למדינות ערב. אך כמובן, לא היא. מיד אחרי הנשיא, דיבר ריצ'רד מרפי והבהיר שהנשיא רייגן שגה הוא התכוון ליתרון איכותי בלבד.

יומיים לפני שגיאתו של רייגן, נפלטה טעות אחרת, שהעמידה גם את שגרירות ישראל וגם את מחלקת המדינה על רגליה. ראש משרד חצי האי ערב, גורדון בראון, אמר בראיון טלוויזיה כי "הפצצת ביירות על ידי ישראל הינה טרוריזם בדיוק כמו הפגזת קרית שמונה בקטיושות". בראון שכח שמשוואות מאוזנות לא עוברות במזרח התיכון. עגת מחלקת המדינה מבחינה בהבדל בין לוחמי חופש, קרי, המורדים בניקראגואה, או אנשיו של סאווימבי באנגולה, לבין טרוריסטים מקצועיים כמו אש"ף וארגוניו. בראון כנראה אינו אמון על מילון ההגדרות המזרח תיכוני, שכן אינו עוסק בסכסוך הישראלי ערבי, ולכן גם נכשל בלשונו.

מה שחושבים אין אומרים

הוא אף הגדיל לעשות, במקום להשתמש במילון הדיפלומטי, הוא השתמש בהגיונו, ואולי גם במה ששמע בשיחות פנימיות הוסיף "כמה מפעולותיו של אש"ף יכולות להיות מוגדרות כפעולות לגיטימיות של התנגדות בשטחים הכבושים". זה, כאן כבר התחילה הזעקה האמיתית. השגרירות שלחה מ... שיגרים לכיוון מחלקת המדינה כדי לבדוק אם לא הופתעה שנית והמימשל שינה שוב את מדיניותו. "לא" אמר דובר מחלקת המדינה התיכון "דבריו של בראון אינם משקפים את מדיניותנו". "היתה זאת טעות, פליטת פה, הכל נאמר שלא בכוונה. האיש אינו מבין בטרור". אמר הדובר אתה. אך האיש מבין בטרור, ומבין בפה, במזרח התיכון. הוא כנראה פשוט שכח, שאת מה שחושבים אין אומרים בקול רם.

יום אחרי שגיאתו הפרו ישראלית של רייגן, דיווח לנו האיש שעמד בראש הצוות ללוחמה בטרור, אדמירל ג'ון הולואי (לשעבר ראש מחלקת המבצעים של הצי) על הדו"ח שהכינו. הוא האנשים על לוחמה בטרור. ואז נזרקה לעבר שאלה תמימה כביכול. מדוע איש אינו בודק מה הן הסיבות המדיניות לקיומו של טרור, כאן שוב נתפס איש המקצוע כשהוא בלתי מוכן, ומבלי שישנן את שיעורי פלס: "טרוריזם נובע ממדיניות אמריקאית בסיסית". וכאשר הוא מצביע על כך שרוב מעשי הטרור מתבצעים או יזומים במזרח התיכון, ברורה הפרשנות המיידית של משפט כגון זה. יחסים הדוקים מדי בין ישראל לארה"ב גורמים לפגיעות באמריקאים.

הוא לא פירט זאת, וגם לא היה צורך לפרט; לקהל העיתונאים היה ברור שאפשר היה להישאר עם המשפט הזה ולהמתין להכחשה שתבוא אחרי יום יומיים. אך בכל זאת מישהו ביקש ממנו לפרט ואז הוא רק תפס מה הוא אמר ומיד נסוג בו בגמגומים כאילו הכהו ברק. "מה שאמרתי היה ניסוח עלוב של הדברים שאני באמת רוצה לומר" אמר הולואי "זאת לא היתה כוונתי ואני מודה לך על השאלה שמאפשרת לי עכשיו לומר מה שבאמת רציתי לומר".

אמריקה נשמה לרווחה

טעות? פליטת פה? או שוב התנגשות בין מה שמותר לחשוב ומה שמותר לומר? המסקנה המהירה היא לקבוע שמשרד החוץ והממשל שורצים פקידים אנטי ישראלים שרק ממתינים לרגע בו יותרו הרצועות לשונם כדי להוכח כמי שמפריע להם לבצע מדיניות אמריקאית "שונה יותר, נכונה יותר". אך המסקנה זאת מוטעה. הנשיא רייגן טעה אמנם אבל לצדנו דווקא.

ובעוד שורות אלה נכתבות, סיפק הנשיא רייגן עוד פליטת פה אחת. בלהט נסיונו לשכנע את הקונגרס להקציב כספי למורדים ("לוחמי החופש") בניקראגואה, אמר רייגן כי הקצבת הכסף באה במקום "לשלוח את בנינו להילחם שם". מאחר ששלוש ועדות בבית הנבחרים לא אישרו את ההקצבה בת 100 מיליון הדולרים, התקבלה ההצהרה של רייגן כהכנה להכרזת מלחמה. לא שהוא לא היה רוצה להראות את נחת הזרוע האמריקאית על הסנדיניסטים, אך דברים כאלה לא אומרים בציבור. ואמנם אחרי שלוש שעות, שודר התיקון הידוע: "הדברים הוצאו מהקשרם וכו'. אין בכוונתי לשלוח את בנינו להילחם בניקראגואה". אמריקה נשמה לרווחה.

אפשר עכשיו לשאול: למה להאמין? להצהרות או לפליטות הפה? התשובה טמונה במה שרוצים לדעת. על פי פרויד אפשר ללמוד על המחשבות האמיתיות דרך פליטות הפה, אך אלה אינן בהכרח רלוואנטיות כאשר מדובר בעשיית מדיניות, שהרי מעט מאד שאיפות לב זוכות ליישום מעשי. אפשר מגבר לדבוק בקווי המדיניות הרשמית ולומר שפליטות הפה אינן בעלות משקל מדיני ואין הן אלא "טעויות אנוש".

דו"ח מספרד (ב)

השגריר שיצא מהמחתרת

מאת רומן פריסטר

ארבע שנים עשה שמואל הדס לכינון יחסים דיפלומטיים עם ספרד, אך ברגע המכריע הושאר מחוץ לתמונה

ריחם המתוק של הפרחים שנשלחו לשמואל הדס ב-20 בפברואר, יום בו הגיש את כתב האמנתו כשגריר מדינת ישראל בספרד, עמד עדיין בחלל דירתו הפרטית, כשנקרא לסוד ללשכתו של תת-מזכיר במיניסטריון-החוץ כדי לצעוד את צעדו הרשמי הראשון כדיפלומט ישראלי במדריד. הפקיד השמיע באוזניו מחאה חריפה על כך שחיל הים שלנו עצר לבדיקה שתי ספינות ספרדיות שהיו בלב ים, בדרכן לנמל צידון. "אתה רואה", התבדחו חברי השגריר, "זה שכרה של יציאתך מן המחתרת".

"לאמיתו של דבר, מעולם לא הייתי בשתי שאני פועל במחתרת", אומר שמואל הדס. "אחרי כמה ביקורים קצרים יותר, 'התגלתי' במדריד בדצמבר 1981, כנציג קבוע של ישראל ליד ארגון התיירות הבינלאומי. מעולם לא היה זה סוד כמוס שתפקידי האמיתי הוא להכשיר את הקרקע לקשירת היחסים הדיפלומטיים עם ספרד. אמנם לא היתה לי כל מעורבות בחיי המושבה הדיפלומטית במדריד ולא הוזמנתי לטקסים ממלכתיים כמו שגרירים מוכרים, אך יותר ויותר פקידים בכירים ועיתונאים החלו לראות בי כתובת בכל הנושאים בישראל. מעמדי העמום יצר כאן בתחילת דרכי עיבות ההתגברות. במיניסטריון החוץ ישבו עדיין אותם הפקידים שעיצבו את המדיניות בימיו של פרנקו; אין איפוא פלא כי יחסי העדיפויות היתה על העליונה והם דאגו להוליך לאמצעי התקשורת ידיעות כי בפעילותי הפרו-ישראלית אני חורג מתפקידי הדיפלומטי, התיירותי. לא קל היה לשבור את הקרח. צריך להבין שבאתי למדינה שהיה בה חלל כמעט ריק מבחינת ההסברה הישראלית; לעומת זאת פעלו במדריד 14 שגרירויות ערביות. הממשלות הדמוקרטיות ירשו ממשטרו של פרנקו את מה שהן כינו 'יחסים מיוחדים' עם העולם הערבי.

★

"אתה שואל איך בכל זאת נשתנו פני הדברים, עד שהביאו לכינון יחסים דיפלומטיים מלאים? למען הדיוק צריך לומר, שכבר הממשלה הראשונה, אחרי מות פרנקו, דגלה במדיניות של יחסים דיפלומטיים עם כל ארצות העולם, לרבות ישראל. אז, ב-1976, קשרו אותנו בתחילה אתם עם בריה"מ ומקסיקו. אלא שבסופו של דבר, בגלל לחצים מתוך הממשלה ובשל לחצם של הערבים, הוחלט לנרמל את היחסים עם שתי המדינות הללו — אך לא אתנו. הבנתי כי אחת ממשימותי העיקריות תהיה לגרום לשינוי בדעת הקהל, ליצור מעין לחץ נגדי. רכשתי לי חוג ידידים מצומצם והוא שימש לי נקודת מוצא להרחבת הקשרים. החלטתי שלעולם לא אנסה להתדפק על דלת שלא נפתחה לפני ברצון. מיום ליום גדל מספר האנשים ששמעו מפי על ישראל. אני חושב שאחת ההצלחות הגדולות היתה 'מכירת ישראל' על-ידי הזמנת אישים ספרדיים לביקור בארץ. לפנים, הכירו את ישראל אך ורק מכותרות בעיתונים שדיברו על טרור, מלחמות ומצוקות. פגישה פנים-אל-פנים עם המציאות בארץ שינתה את הדימוי השלילי שנוצר כאן משך שנים. את התפנית באמצעי התקשורת התחלתי להרגיש עוד לפני שהסוציאליסטים עלו לשלטון. זה היה תהליך הדרגתי אבל מוחשי מאד. נתפרסמו מאמרים שביקרו את הממשלה על שאינה קושרת יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

"אני מניח שגם אילולא עלו הסוציאליסטים לשלטון היתה הממשלה שמה קץ לאנאכרוניזם הזה — רק עם אלבניה ועם ישראל לא היו לספרד קשרים דיפלומטיים. אם כי אין להכחיש כי המגעים במישור המפלגתי והמפגשים האישיים במסגרת האינטרנציונל הסוציאליסטי, קידמו את העניין באופן משמעותי, בעיקר בשלבים האחרונים של המשא-ומתן. הדברים סבוכים למדי, אבל עלי לציין כי זכיתי במלוא התמיכה של שר החוץ ושל מנכ"ל המשרד, דוד קמחי, שהכריע בעניין שליחותי לספרד בניגוד לדעת רוב חברי ההנהלה במשרד החוץ בירושלים. בלי התמיכה הזאת, לא הייתי יכול להשתמש בכלים שעמדו לרשותי ושבלעדיהם ספק אם הייתי יכול לעשות את מלאכתי כפי שעשיתיה. אני מעדיף שלא להשיב לשאלות שנוגעות לתקופה הקצרה שבה התנהל המו"מ עם הספרדים שלא בידיעתי. אבא, אל תסבך אותי במלחמות היהודים..."

★

שמואל הדס התמסר לאותו פרק במשא-ומתן בו היה גם משרד-החוץ הישראלי מחוץ לתמונה. המגעים התקיימו ישירות בין מפלגת העבודה לבין המפלגה הסוציאליסטית הספרדית, וח"כ מיכה חריש, שידד במגעים אלה, טוען כי הדבר נעשה "כדי למנוע את ההדלפות התכופות שפגעו בעבר בסגירת העניין".

"המגעים האלה יצרו בי תחושה כי הקשר האישי שקשרתי עשוי לקדם את העניינים. כאשר בסוף 1984 שפך לפני שמעון פרס את מר ליבו על שגונזלס לא קיים את הבטחתו ולא כונן יחסים דיפלומטיים אתנו, הצעתי לנסוע לספרד כדי לנסות לשכנע את ראש ממשלתה. כבר בעבר אמר לי גונזלס שהוא מוכן למגע 'בלי תקשורת', כדי לא לעורר את תגובת הערבים וכדי שהבשורה על כינון היחסים תגיע אליהם מפי ולא מכותרות העיתונים. קיבלתי יד חופשית לפעול בלי למסור דיווח ביניים שעלול לדלוף החוצה. לפגישה שלנו הוקצו 15 דקות אך היא נמשכה שעה ורבע. גונזלס אמר שהיחסים הדיפלומטיים יהיו לעובדה מוגמרת לפני הבחירות בספרד ולפני הרוטציה בישראל. כתבתי לו מכתב, בו פירטתי את כל הנימוקים המדברים בזכות קיום יחסים נורמליים בין שתי המדינות. תוכנו נתקבל על-ידי גונזלס והוקם צוות עבודה ישראלי-ספרדי".

אני מניח ששמואל הדס חש לא בנוח בימים של האיפול המוחלט. אך לא היתה כל כוונה לפגוע בו או בסמכויותיו. הוא עשה בספרד עבודה מצויינת ומגיע לו חלק גדול של הקרדיט.

מצב-רוח / ב. מיכאל

פלאי-פלאים

יש "פלאפון" המכשיר לעשירים, שיחבר את שועי-הארץ עם יתר העולם. הטכנולוגיה תוגנת. נעים להיווכח כי על אף צוק העתים לא נח הגביע החדשי (עם עזרה מסוימת של עולים מ"מוטורולה") על זרי הדשנה, ושועט קדימה אל העידן החדש.

כבוד שר התקשורת, הנאה עד בלי די בזכות את הפלא החדש. לא שכח לציין בהדגשה כי פיתוח המכשיר המופלא הזה לא יפגע בהמשך פיתוח התשתית וגם לא יבוא על חשבונו. כך יאה וכך צריך להיות.

לכן, על מנת למנוע עיכובים מיותרים בהמשך תנופת הפיתוח הקדימה, יורשה לי להציע אפיק-חשיבה מרתק להמשך הדרך. יידתמו-נא מתכנני האלקטרוניקה לפיתוחו של מכשיר נוסף באותה סדרה עצמה, מכשיר שיהווה את אותם עקרונות עצמם, כוונתי למין מכשיר שחור, אולי לבן, המחובר אל הקיר בחוט חשמל ומבוכו חוגה עגולה ובה עשרה חורים ערוכים. כל חור שכזה יצויין, בגיה, בספרות מ-1 עד 0, ויהיה אפשר לנעוץ אצבע בתוך כל אחד מהחורים ולסובב (וחשוב להקפיד ולנעוץ את האצבע רק בחור אחד בכל נעיצה, על מנת למנוע תאונות-עבודה לא-רצויות).

תכליתו של המכשיר החדש תהיה דומה מאד לזו של ה"פלאפון". ציותו של כמה מספרים יגרום למכשיר אחר, במקום אחר, להשמיע צלצול. למשמע הצלצול ירים בעל המכשיר האחר את השפופרת (שתהיה מונחת על חלקו העליון של המכשיר החדש), ויוכל לשוחח בחופשיות עם האיש שנעץ את אצבעותיו בחורים. אין זה מדע בדיוני. אומרים שיש דברים כאלה בארצות-הים. אמנם לא יהיה אפשר לחבר את המכשיר החדש באוטו, וגם בתיק לא יוכל להיות מונח, (אלא במקרים בהם מטלטלים אותו לשקע השיחות הקרוב). אך הוא יהיה יעיל ושימושי בכל-זאת: מונח לו בשקט על השולחן, מצוין להרוגים, מקשר בין אנשים ומקרב לבבות. אולי כדאי יהיה לקרוא למכשיר החדש בשם "פלא-טלה". שהרי הוא גם טלפון וגם פועל, וזה בהחלט פלא.

גם "הפלא-טלה", אינו צריך להיות סוף המירוץ אל הקידמה. מדוע לא ימצא גם כלי תחבורה מתקבל ושמו "פלא-בוס"? אוטו גדול, מונע על ידי מנוע דיזל, הנע במירווחי זמן קבועים בין תחנות קבועות מראש, אוסף נוסעים ומסיע אותם הלאה. מכשיר שכזה יהיה חיוני מאין כמוהו, שכן הוא יענה במידה רבה את אותן שדרות ארוכות של אנשים הנצבות משוטטים ליד עמודים בצדי הדרכים, מתוך איזו אמונה תפלה, שיבוא פתאום אוטו גדול וייקח אותם הביתה.

ומה בעניין "פלא-פוסט"? מעין תרופות של שינוע-מכתבים וחבילות, שיאפשר לאזרחים להשליך את מכתביהם בקופסאות ארוכות ומשם הם יגיעו, מעשה-פלא-פוסט, אל היעד הרשום על המעטפה.

כדאי גם להרהר ברצינות בה תעיית משאבים להמצאת מכשיר-פלא שייקרא אולי "פלא-ויזיה". קופסה מרובעת שבה ייצרו תמונות של אנשים, ויוקרנו סרטים שונים ומגוונים. אלא שב"פלא-ויזיה" החדשה לא יהיו פרצופיהם של האנשים ירוקים, וחשכת-הצלמות לא תחשיך את עולמם לכמה דקות, והפרסים וכדי לא יצרו כאילו פרי-עיזור מסובב את הגלגל. והתרגום לא יהיה מרוח על אפם של השחקנים, והפיהוקים לא יקרעו את לסתותיהם של הצופים.

ו"פלא-נסיה", ו"פלא-פקיד", ו"פלא-בעל-מלאכה", ו"פלא-כלא" ועוד כהנה וכהנה פלאים ונפלאות ונסים וגדולות ונצורות. כי אם הקידמה "פלא" יאה לטלפון שעובד, אולי ראוי להצמיד אותה לעוד ועוד חידושים המצפאות חיוניות. ראוי העניין למחשבה, אף כי סביר להניח שמשרד הממשל הנוכחי לא יעמוד במשימה ולא יהיה מנוס מפיתוח זן חדש של שליחי ציבור, שיכול רוך משל להיקרא "פלא-שר".

אחד מכל שלושה

אחד מכל שלושה עובדים המפעילים את משק החשמל בישראל עוסק במתן שרות ישיר לך, הצרכן. במגעיך היומיומיים עם חברת החשמל אתה פוגש רק את העובד השלישי, זה העומד איתך בקשר אישי, נכון לתת את השרות המגיע לך.

עזור לו לשרת אותך ולטפל בענייניך ביעילות

★ בפנותך למשרדינו - דאג שיהיה עמך מספר הצרכן הרשום על חשבון החשמל האחרון.
★ בבואך לשנות שם צרכן — הבא איתך תעודת זהות, חשבון חשמל אחרון, מספר מונה וקריאה מעודכנת של מצבו, חוזה שכ"ד... או בעלות.
★ אם אספקת החשמל היא על שם חברה, שותפות וכד' — יש להביא גם את חותמת החברה, אישור על זכות החתימה ומספר הרשומות של החברה.
★ אם ברצונך להפסיק את האספקה — ומונה החשמל מותקן בתוך דירה — פנה אלינו כאשר המפתחות בידך.

הרחבנו את השרותים הניתנים באמצעות הטלפון. לכן, בטרם תטריח עצמך — חייג אל המשרד המטפל באספקת החשמל שלך וברר מראש אם אתה יכול להסדיר את ענייניך בטלפון — ואם לא, מה הם המסמכים הדרושים לטיפול בפנייתך.

לשרותך, במאור פנים

חברת החשמל לישראל

בורנשטיין-ליוואל

מכאן الأصل

ביקורות מוסיקה

רווח נקי למלחין נשכח

מאת אורי אפשטיין

קונצרט צוקה שנתי של הליגה למלחמה בשחפת, באו־לם ימק"א בירושלים. שלישיית המיתרים הירושלמית – רימה ויזבל קמינקובסקי ויורם אר־לפרין, עם הפסנתרן אמנון סי־לבר בתכנית מיצירות מוצאר־רט ותאנייב.

שלישיית כלי המיתרים ברה מזור של טאנייב היא יצירה נשכחת למדי, הוזכה לביצוע רק לעתים נדירות. זוהי יצירה רומאנטית רחבת אפקים שרוסיותה ניכרת בעיקר ברגשנותה הבלתי פוסקת, העולה אף על זו שביצירות רבות אחרות בנות המחצית השניה של המאה הי־19. חברי השלישייה ניגנו אותה בתנופה טמפרמנטלית חמת מזג, בתחושת הדרמה אמוציונאלית משׂ־בעת והביאו פאסים רינאמיים עש־רים. בביצוע זה היא נשמעה כבעלת משקל יותר מכפי תוכנה המו־סיקאלי האמיתי. וזה היה רווח נקי לטאנייב ולמאזינים.

רביעיית הפסנתר בסול מינור של מוצארט נשמעה מרוסנת ושקולה יותר, בהתאם לסגנונה ואולי אפילו יותר מכך. הפסנתרן אמנון סילבר השתלב בנגינת השלישייה ברוח קאמרית מסתגלת וללא ראוותנות סולנית יומרנית, דבר שבא לביטוי גם במיקום הפסנתר מאחורי כלי המיתרים ולא במרכז הבימה. כך נשמר אופייה האינטימי של היצירה הנבעה הפיכתה לקונצ'רטו לפסנתר בזעיר אנפין. סילבר מנגן בתחושה מגנטית רגישה ומפותחת היטב, בשר ליטה טכנית בוטחת וגמישה ותוך הקשבה הדדית מעולה, ששרתה בין כל הנגנים.

*

רסיטל מיצירות באך ומו־צארט בביצוע אליזבת רולוף – אורגאן – בכנסיה הלותר־אנית "הגואל" בירושלים.

הורימה רבת התנופה, הקולות בנגינתה של רולוף משכיחה, כי האורגן עלול לפעול ככלי כבד תנועה, היוצר לפעמים רושם של תנגינות יתרה בידי אורגניסטים לא מעטים. על אף הטמפו הנמרץ שאינו משאיר מקום לתחושת יגיעה, מקבלים כל צליל וכל פסקה את מלוא המשקל הראוי להם ללא היפוון והלכת הקולות מאפשרת מעקב אחרי כל אחד מהם במירקם הסבוך ביותר. ואמנה לפרלוד ול־פוגה של באך, הרפכים בזכות זאת מאתגר שכלתני לחוויה מוסיקאלית מרתקת. ביצירות בעלות מבנה הר־פשי יותר, כגון בשלושה מתוך שמונה עשר הכוראלים מנצלת האורגניסטית את האפשרויות הע־שירות של גיוון הרגיסטרים השונים המסייעים בהגדרת הקולות המ־עניקים קסם רב של צבעי צליל.

אף כי את הפראג'ה והפוגה בדו מינור, המצויה בפה מינור והפראג'ה והפוגה בדו מינור לא נועדו על ידי מוצארט לאורגן במקורם, היה כוח שכנוע רב בהשמעתן זו.

צליליו של שעון החלילים, בעיקר, שלמענו נועדו שתי היצי־רות האחרונות ושכבר אינו בנמצא, ניתנים לשחזור נאמן ברגיסטרים החליליים הבודדים של האורגן, באופן המזכיר את תיבת הנגינה הפופולארית. ניגוד חריף לחייכנות המוצארטית הזאת שימש מוצארט האחר והידוע פחות, בהפלגה המסורה של הפראג'ה והפוגה ק. 546.

*

רסיטל לאורגן בביצוע הל־מוט הסה בכנסיית הדורמיציון. בתכנית – יצירות של באך, קבצה, רגר, מסייאן ואסוואלד יגי.

המוסיקה הרומאנטית המודרנית היא, ככל הנראה והנשמע, הקרובה ביותר לרוחו של הסה. צירופי צלי־לים אקורדיים, גושי ומסכי צלילים, משחקי פיגורציות בצבעי צליל רב־גוניים ומאסות צליליות רבות רושם הן אמנם טכניקות אורגניס־טיות פשטניות יחסית, אך נחוצות הן נדרשות בפעולה. בפסטורלה ובו־טוקטה הרגשניים־יאוריים מתוך הקטעים לאורגן אופ' 59 של רגר ובתבניות הציוריות המתחכמות יותר של מסייאן. שליטתו של הסה בטכניקות אלה סייעו לו בהפקת אפקטים מרשימים למדי באותן יצירות. אילו בחר בתבנית המורכבת מיצירות בטכניקות אלה בלבד היו ציפיות המאזינים באות אולי על סיפוקן.

חיבה מיוחדת לניגודי עצמה ודי־נמים ניכרה בנגינתו של הסה את יצירותיו של באך – הקונצ'רטו על פי ויוואלדי בלה מינור והטוקטה ופוגה במודוס דורי והפוגות של קבצה. אלה מרתקים, אך לא רחוקא מספיקים בנגינת יצירות בארוקיות, כשחסרה מידת הדיוק הדרושה בנגינתם של הקוזים והמלר־דיים, שהתנהלו במטושטש ובמה־ופוזין, תוך הבלעת צלילים רבים מדי.

רומנטיקה לכל דיכפין

מאת אורנה לנגר

תזמורת רשות השידור בתיר־אטרון ירושלים. מנצח: סיקסטן אורלינג. סולן: דויד בר אילן – פסנתר. בתכנית יצירות מאת צ'ייקובסקי, ליסט ודבוז'אק.

תזמורת רשות השידור בחרה לענג את הקהל במבחר של גדולי הרומנטיקה, סוחטי הדמעות. צ'ייקו־בסקי עיבד את הפתיחה "רומיאו ויו־ליה", על אהבתו הנכזבת, במשך למעלה מעשור, והגירסה השלישית הצליחה להגיע לרמת היופי השקס־פירי. צמד האוהבים נידון בביצוע זה כבר מן ההתחלה, לגורלו המר, בששירת האהבה הקסומה של רו־מיאו (קלרינט), אליו מצטרפת יוליה (כינורות) נוגנה ביגיעה כבדה כל כך, שלא היה לה שום סיכוי להתמודד עם הפתיחה הרת הגורל בכלי הנשיפה ובצלילי תופת האיבה של שתי המשפחות.

מן הקדרות הנוגה חילץ את הקהל מגעו הקל והאווירירי של הפסנתרן דוד בר אילן, שניגן את הקונצ'רטו הראשון של ליסט. הוא ניהל מאבק עיקש עם כביסותיה הבלתי מוזיקיות של התזמורת, אך לבסוף זהר בזיך המלך, בצליל בהיר ובוירטואוזיות ליסטית מבר־יקה. שמות הזיים, הפיסוק הקצר והשימוש הרב בפראזיציה, הנוד־שים מעצם היצירה, התלכדו לחוויה של הגינה. יהיה מעניין להקשיב לבר אילן ביצירה מופנמת יותר. בהדרן, הלהיב את הקהל בנגינתו המוחפת של העיבוד התוסס של ליסט למארש ראקוצי. ליסט עצמו היה, מן הסתם, מוחא כף לביצוע זה.

התזמורת, תחת שרביטו הבוטח והאלגנטי של המנצח השוודי סיקס־טן אורלינג קמה לתחיה בנגינת הסימפוניה של דבוזאק. כאן היה מרחב מחיה פתוח לכלי המיתר, במ־עברים בין המוטיבים הסלאוויים וה־פניה הישירה של כלי הנשיפה, עד לפינאלה הסוחף.

עדינות ועצב פיוטי

מאת יצחק ברזם

קונצרט מס' 3 בסדרה המיוחדת של התזמורת הסימ־פונית חיפה. מנצח: ז'אן קלוד בינר. סולן: מרסל פרין – סקסופון. בתכנית יצירות של פ'ורה, טומאסי, מרטן, ראוול ומוצארט.

גבריאל פ'ורה חיבר את המוסיקה ל"פליאס ומליסנדה" בשנת 1898 כמוסיקת רקע להצגת מחזהו של מטרלינק בלונדון. רבים מחלקי היצירה הם בעלי איכות שונה, וה־סוויטה מתוך היצירה כוללת את הקטעים העיקריים מתוכה. המנצח ז'אן קלוד בינר הגיש ביצוע מצוין של היצירה היפה הזאת ועיצב ביד אמן את החומר המוסיקלי העדין והרוטט של פ'ורה. הוא הצליח להעלות את האווירה הקסומה של המחזה ולהצליל את המוסיקה בחן ובקלילות טבעיים. הפרק הראשון נשם כולו עדינות ועצב פיוטי, והפרק הסיום, שהוא קרוב בי עוצמתו הרגשית לפרוקופייב הצעיר היה מרגש ביותר.

כנגד זה, ביצוע יצירתו הקצרה של ראול "הפאוואן לנסיכה שהלכה לעולמה" היה חיוור, נעדר קלילות צרפתית אלגנטית, ונגינת הקרן המגמגמת בתחילתו לא אפשרה היווצרות אווירה מתאימה.

סולן הערב, הסקסופוניסט מרסל פרין, הוא מוסיקאי רציני שעשה רבות להפצת הסקסופון והעשרת הספרות הדלה במקצת לכלי זה. הוא השמיע שתי יצירות שונות בתכלית מבחינת ערכן המוסיקלי. הבלדה של הנרי טומאסי רדודה, אך לעומתה, הבלדה של פרנק מרטן היא יצירה מצוינת. שפתו המוסיק־לית של מרטן, אחת הרמוניות המרכזיות במוסיקה האירופית הי מודרנית, המשתמשת במנגינות וד־רקפוניות מבלי להשתעבד לשיטת 12 הטונים של שנברג, היא מקורית ביותר. הביצוע של פרין היה דרמטי ועוצר נשימה.

בסיום הקונצרט נוגנה הסימפוניה בסול מינור, ק. 550 של מוצארט, אחת מיצירות המופת של הספרות המוסיקלית. בפרק הראשון לא יכלו חברי התזמורת לעמוד בטמפו המהיר של המנצח, וקטעים רבים הלכו לאיבוד והגיעו לאוזנינו בצורה מרומה ומעוותת. הפרק השני הוגש בצורה שקופה ומרעננת, משוחרר מכל שמץ של הגזמה רגשית והיה פיצוי נאות על הלם הקרב שנאלצו הנגנים לנהל בפרק הראשון עם התווים, בשל מהירות־הנגינה הר רצונית.

הווה של הישגים חגיגיים

מאת נתן מישורי

המקהלה הפילהרמונית תל אי־ביב ומנצחה מיכאל שני בספ־ריאמן תל אביב.

מיכאל שני, שנתמנה ב־1981 למנצחה ומנהלה המוסיקלי של "המקהלה הפילהרמונית תל אביב" (נוסדה ב־1942), פעל עם כניסתו לתפקיד לשינוי ומותה הקולית של המקהלה. הוא שיפץ והוריש, בש־לגנד אותיה צליל מקהלתי גדול, מלא ועשיר. עתה, בראשית 1986, בקונצרט בסוף מסע קונצרטים לגרמניה ואוסטריה, המשימה כמעט שהושלמה. ביצירות הבארוקיות מאת פאכלבל, ג'. גבריאלי ושיץ, ב"אבינו שבשמים" מאת וודי ומאו־תר יותר בקונצרט ב"שפטי אלו־הים" של מנדלסון וביצירתו של יחזקאל בראון "שיר השירים" – דוגמה נפלאה למוסיקה המקהלתית המצוינת שנכתבה בישראל – צליל המקהלה בת כשמונים הזמרים היה חגיגי, משביע אוזן בהדרו, בעוצמתו, בגמישותו והרגישות הדינאמית. צליל חגיגי שכזה דומה שטרם הושג בישראל.

אולם פגמים קלים (לא קלים לתיקון), כביקון לא מלא, אחדות פרוצה במקצת, אי־שכלול מלא של קווים וסיומים, שנוכחותם רק נרמזה ביצירות הנ"ל, הרימו ראש ביתרת היצירות. כך ב"נבואת המאזיה" של מאיר־מינזל – יצירה המשתמשת ברחשים ובצלילים אוונגרדיים האד־רים כבתפאורות צליליות אפקטי־ביות לנבואת חורבן המאויה. כך ב"קנטטה למקהלת נשים" של קסטלנואובו־טדסקו ובראשון משי־רי בראהמס ("בדרך לאהובתי", שה"אלסיות" נעדרה ממנו, וכך גם ב"סתר הפורה" של שלמה גרוניך (בכורה) – ששעשוע מוסיקלי אמיתי עם יסודות בימתיים חוותיים, שב־הודעשים הצליליים אינם מגופחים בתוכנם, אלא מנצלים במלוא ערכם המוזנה כמשחק צלילי במלה, רעש וקצב.

הצליל החגיגי שהוחזר והשלווהיות הנוספות של המנצח מיכאל שני, כמי שמצליח לסעת במחריך שמחות זמרה, אפשטיסיות והטמפרמנטוס שעד־לים לשיאי הנגינה הגדולה הלא־כליכך המעוניין, אך העשייה המייצגת את ישראל בכבוד – כל אלה מצביעים על הווה של הישגים חגיגיים, המבטיח אולי בפעם הרא־שונה את עתידה הטוב של "המקהל־לה הפילהרמונית תל אביב".

רנסנס ובארוק אנגלי

מאת הדי גולמב

ערב "רנסנס ובארוק אנגלי" בבית אריאלה. ניהול מוסיקלי, נגינה בחליליות וחליל בארוק: מיכאל מלצר. עריכת טקסטים ושקופיות: בליה מלצר. משתתפים: מרים מל־צר – סופרנו, עידית שמר – חליליות וחליל, יוסף ברעוזון – צ'לו ויולה דהגאמבה, דויד שמר – צ'מבלו.

מבצעי ערב זה שייכים ללא ספק לזרם ה"אותנטי" בביצוע המוסיקה מהרנסנס והבארוק, אך בניגוד לכמה נציגים מובהקים של זרם זה בעולם, אין קבוצה זו עוסקת את הגבול לכיוון הצלילה הסטריליות התנועה. היה זה ערב חי תוסס ברוחו, ולא פעם, ערב של הומור וקריצת־עין

מלצר: וירטואוז מגוון

מוסיקלית. אם חסר דבר־מה לאיזון ולשלמות התכנית, היה זה ייצוג נאות גם למוסיקה הדתית ולכרומא־טיקה האקספרסיבית של הבארוק המוקדם.

מיכאל מלצר הוא וירטואוז במג־וון של כלי התקופה. להוציא רגעים ספורים של הטעאות קצרות־מועד, הוא הפגין שליטה מהממת בכלים השונים, תוך העמדת הטכניקה המעולה שלו לשירות הפיסוק הפרשני. גם עידית שמר היא מבצעת ממדרגה ראשונה, הראאוים של שני הנגנים הצטיינו באיזון וב־תיאום מופתי. רגעים נפלאים במיוחד היו בסונאטה לשני חלילי־בארוק, שנגנם הכוזה והדך שפע רד־תביות שנעדרה מן החליליות הבר־סות יותר בגונן.

בשליטתו של דוד שמר בכלי הרקיקיות מגוון התקופה ניכר היה שהוא חי הנושא את המוסיקה הזאת והצליח להדביק בכך גם את המאזין. תפקידו של יוסף ברעוזון היה כפוי טובה, אך הוא עמד בו בהצלחה.

זמרת הסופראן מרים מלצר בקיאה בתאטריה ויש לציין במיוחד לשבח את הגייתה הברורה בלשון האנגלית. קולה משביע רצון רק בצלילים הגבוהים, ואילו ברגיסטר הנמוך והאמצעי ניכרת בו שטיחות והוא נעדר ברק. זמרתה לא היתה שקולה כנגד הישגי כלי האנב־ליגאטו.

הערב לווה בקריאה מוכרזנות בני התקופה בתחום המוסיקה, כמה מהם היו שנונים ומשעשעים, כמה מאל־פים בזכות תכנם או בזכות אומרם, וכמה משעממים ומיותרים.

השקופיות המלוות לא תמיד הב־דיקו את בוחרתן. מי שמכור למו־סיקה הזאת מצא כאן עוד סיבות טובות להתמכרותו. כדי להרחיב את מעגל המתמכרים יש לקצר את התכנית או לבנותה בצורה מגוונת יותר.

אמנות נשים – אין דבר כזה

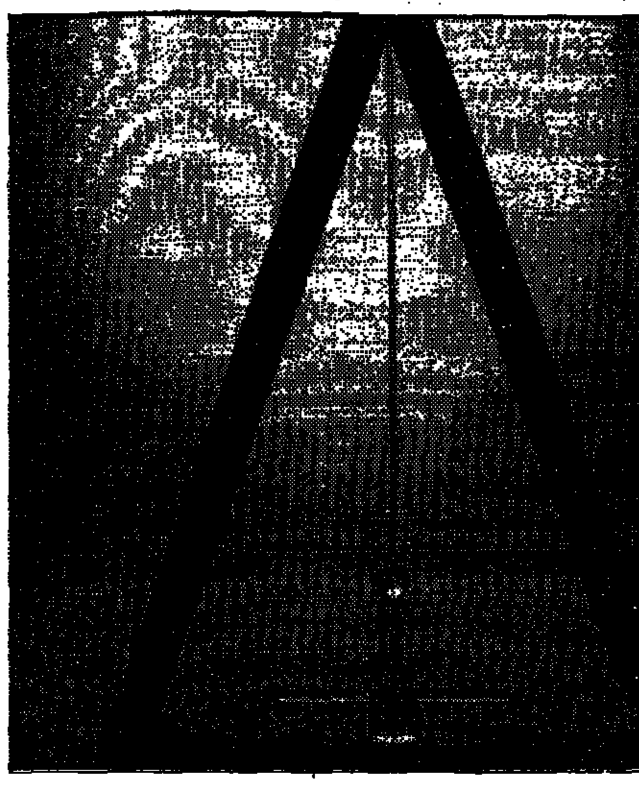
דליה מריות – אקריל ועץ – המשפחה כבר תומכת והממסד אינו מתרגש

לרגל הדיבורים על שוויון המינים, הרי הצעה: להחליט שבאמנות — מין זה עניין זמני

מאת ציונה שמשי

לכבודו של יום חג, חודש ושנת מעמד האשה, אי אפשר להתעלם מפעילותן היצירתית של נשים. בכ־דייקת הנושא ובתשובה על אין ספור שאלות, ראיונות וימי עיון על השוד אתיות מימצאי מנות המשכל של נשים והגברים (בכנסת, בכנסת) המסקנה היא ש"אמנות נשים – אין דבר כזה". העיסוק באמנות נשים הוא בבחינת שאריות מהגדרות אנאכרוניסטיות של חברה הזקוקה באופן נואש להגדרות, כדי להיאחז בהן.

הדורות של הבנים המציירים אינו מבריק יותר מהדורות של הבנות המציירות. אבהות מכחולו של הגבר אינה חזקה מזו של האשה. בתולות של פעם למדו ציור ורקמה, שירה ובאלט כחלק מהשכלתן הכללית, למען היות נשים טובות יותר. הנערות של היום הולכות ללמוד מכוח הכשרון והבריונה ממשהו אחר, כאמור. אך כאן כן היום מלאות האקדמיות בנשים הלומדות ונשיותן אינה בהכרח מקדם בציוניהן.

בתחילת המאה נלחמו נשים אמניות מלחמה עיקשת על קיומן האפשרי בחברה. הנשים של היום לא טורחות לבלבל את המוח. החיים של היום נריבים עד כדי לאפשר להיות יוצרת בעלי עקב מחוררות, והחוויה אינה מצרך הכרחי או תיקני בקומפוזיציה.

המשפחה כבר תומכת והממסד כבר אינו מתרגש. הקידום הוא בדר תגובות יחידים. כל תערוכה שניה ברחבי הארץ היום היא של נשים אמניות, הנכשלות בהגדרות באותה יעילות בה נכשלים הגברים.

בחודש זה בלבד נערכות ברחבי הארץ 52 תערוכות. 34 הן של נשים יוצרות. אבנים, גסות, שיש ודרדר, פלסטיק, צבע ונייר ועיפרון ומכ־חול, חומר קשיח ועוד מתקמט וב־דים רכים והרבה רוח. הבדים, היומרות והמספר הציורים הרעים לעומת הטובים, זהה לזה שאצל "הבנים היוצרים".

אולי כדאי לקבל החלטה מהמב־נית, השובה ונכונה לשנת השוויון: באמנות מין זה עניין זמני, גם כשזה בצבעים טבעיים ובביצוע ריאליסטי.

אגם הברבורים באגן הים התיכון

אחד הבאלטים הקלאסיים מוצג לראשונה בארץ בהפקה מלאה שקצרה שבחים

בארץ נועד הבאלט להיות בקיס־ריה ובבריכת הסולטן בירושלים. תחילה חשבו מנהלי הלהקה האנג־ליים האמרגנית, לייליאן הוכהאוזר, שבאו לארץ, כדי לראות לסידורים הטכניים "לסגור עיניים" עם האמרגן הישראלי יהודה טליח, כי כיוון שמדובר בהופעה תחת כיפת השמיים, היא תהיה ללא תפאורה, אלא רק עם תלבושות, ועם תזמורת "חיה", כמובן, כמו תמיד (סינ־פונייטה מתגברת). האמרגנים היש־ראליים, היודעים את נפש קהלם שכנעו אותם, שבכל זאת, תפאורה היא מצרך נחוץ. להפקת באלט ביינבוא, הפשרה היא תפאורה שת־עוצב כדי לא לקלקל את יפי הנוף של אמפיתיאטרון קיסריה.

המבקרים האנגליים יצאו מגדרם למראה ההפקה הזאת, וטענו שהיא תאפשר לא רק ללהקה להתפתח עם פנינת הרפרטואר הקלאסי, אלא גם לחנך קהל. אחד שמצא בה פגם, היה מבקר שהעיר כי העיר רמז לאגם כלשהו במערכה הרביעית, מגע ה"אגם הברבורים" את סופו הרו־מאנטי כנדרש. צריך יהיה להביא אותו ביוני לקיסריה, כדי שיראה את המערכה הרביעית הזאת נרקדת כשברקע שוקעת השמש לים התי־כון.

להקת ה"סדלרס וולס רויאל באלט" נוסדה במקורה כדי להיות "להקת הסיור" של הבאלט המלכותי באנגליה ומחוצה לה, מעין להקה משנה. אבל שנים חלפו מאז וכיום היא בהחלט מתחרה לבאלט המל־כותי עצמו. מרבית המבקרים ב"אגם הברבורים" אותה שהפקה בריאה הקיץ בקיסריה ובירושלים עולה מכל בחינה אפשרית על ביצוע באלט קלאסי זה ב"רויאל באלט".

המנהל האמנותי של הלהקה, פיטר רייט ומעצב התפאורה והת־לבושות, פיליפ פראוס, הם האח־ראים להדר, להוד ולתפארת של "אגם הברבורים". כדי להעמיד, נלקחו בחשבון גם המסורת של פטיפה, גם המורשת הרוסית, שהב־יאה איתה הבאלרינה, גלינה סמסובה, מבאלט קייב (היא רוקדת בדרך כלל את אודט־אודיל) וגם החדשנות של רייט ופראוס.

רייט רואה בבאלט זה באלט קודר בעיקרו, אך זה לא מפריע לפראוס להדהים בעיצוב התלבושות. בדרך כלל יש לבאלט זה גם תפאורה, כשהוא מופיע באולמות סגורים. כשהוא מופיע תחת כיפת השמיים – מה קורה הדבה, שדרי הלהקה מרבה לסייר – "אגם הברבורים" מתבצע ללא תפאורה.

אוניברסיטת תל-אביב

טקס הענקת תואר
ד"ר כבוד לפילוסופיה
לפרופ' איבו פיטנגי

במעמד שר הבריאות מר מרדכי (מוטה) גור
הרצאת מקבל התואר:
"הטיפול הכירורגי בדפורמציות של השד"
יום שני, כ"ט אדר א' תשמ"ו, 10.3.86, שעה 18.30
בנין מקסיקו, אודיטוריום פאסטליכט קרית האוניברסיטה, רמת־אביב.
– הציבור מוזמן –
כניסה לחניה דרך שער 8.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרטים מיוחדים – חגיגיים
ורדי – רקויאם
זובין מהטה
מנצח
מונסרה קאבייה, סופרנו
מרילין הורן, מצו־סופרנו
ניל וילסון, טנור
יאקו ריהאנן, בס
מקהלת "גכינגר קאנטוריי" משטוטגארט
תל־אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר' מאן
יום רביעי, 26.3.86 בשעה 8:30 בערב
יום חמישי, 27.3.86 בשעה 8:30 בערב

כרטיסים ממכר: 10.3.86
בתל־אביב בקופת התזמורת, היכל התרבות, בכל יום בשעות 10–1, 5–7, בימי ו' 10–1 בלבד וב"קסטל" רח' אבן גבירול 153 טלפון (03) 444725
בחיפה במשרד התזמורת, בית הקרנות, בימים א, ב, ד, ה, בשעות 10–2, ביום ו' 10–1, ביום ג 4–7
בירושלים במשרד "קלעים", רח' שמאי 8, בכל יום בשעות 9–1, 4–7, בימי ו' 9–1 בלבד.
הנחה למנויי התזמורת לפי תלוש 104

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי אשרי

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' 4573" – שמורת טבע אפק (הרחבה)
שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3089 מיום כ"ח באב התשמ"ד (26.8.84) עמוד 3142
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
חלקי גושים: 10434, 10435, 10442, 18075.
עיקרי מטרת התכנית:
א. לשמור על החי והצומח במצבם הטבעי.
ב. ליעד את השטח כשמורת טבע, לפי חוק גנים לאומיים ושמורות טבע 404 תשכ"ג.
התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וגם במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשרי שבקבוץ עברון. כל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ישראל קניג
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז הצפון
תאריך: ט"ז בשבט התשמ"ו 26.1.1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי אשרי

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון וב־משרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשרי שבקבוץ עברון הופקדה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' 4083" שמורת טבע, רכס ראש הנקרה (השלמה).
ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 18216 חלקה 5 חלק מחלקה 1.
גוש 18217 חלקה 12 חלקי חלקות 2, 3, 13.
גוש 18221 חלקי חלקות 4, 5.
גוש 18301 חלק מחלקה 8.
עיקרי מטרת התכנית:
א. ליעד השטח לשמורת טבע לפי חוק גנים לאומיים ושמורות טבע 404 תשכ"ג ולפי חוק התכנון והבניה תשכ"ה.
ב. לשמור על החי, הצומח והדומם במצב הטבעי.
כל המעונין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, ובכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או הגובל אותו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקו־מית לתכנון ולבניה האמורה.

ישראל קניג
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון
תאריך: כ"א בשבט התשמ"ו 31.1.1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל המזרחי

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' 4713" – תעשייה ומלאכה, יסוד־המעלה. שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3111 ביום כ"ז בתשרי התשמ"ה (23.10.84) עמוד 112.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
חלקי גושים: 13032, 13033, 13993.
עיקרי מטרת התכנית: יעוד השטח לתעשיה ומלאכה, התוית דרכים ושטחים צבוריים פתוחים.
התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וגם במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המזרחי שברחוב הגליל טבריה, וכל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ישראל קניג
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון
תאריך: כ"ג בשבט התשמ"ו 2.2.1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי קצרין

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' ל/120/301/3" – אזור תעשיה קצרין, שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3027 ביום כ' אדר א' התשמ"ד (23.2.84) עמוד 1541.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
כמסומן בקו כחול בתשריט.
עיקרי מטרת התכנית: איתור מגרשים לתעשיה ומלאכה, התוית דרכים ושטחים צבוריים פתוחים.
התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וגם במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קצרין שבקצרין, רמת הגולן וכל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ישראל קניג
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון
תאריך: ב' באדר א' התשמ"ו 11.2.1986

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב–יפו

הודעה על הכנת שינוי תכנית מתאר

1) ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת תכנית מתאר מס' 1922 א', שינוי מס' 1 לשנת 1985 של חלק מתכנית מפורטת תג"פ 321 (457).
השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת:
גוש: 6615 חלקות 6–16, 78, 87–90, 96, 98, 100 וחלקי חלקות 3, 17, 105.
גוש: 6616 חלקות 3–26, 28, 37–40.
גוש: 6617 חלק מחלקה 2.
מקום: קרית שאול.

מרחב תכנון מקומי תל־אביב–יפו

הודעה על הכנת שינוי תכנית מפורטת

2) ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה תל־אביב החליטה על הכנת תכנית מפורטת מס' 2400 שינוי מס' 1 לשנת 1985 לתכנית מפורטת מס' 1130 – שיפור תנאי דיור ותוספת בניה ברח' יהודה הנשיא – רח' התנאים.
השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת:
גושים: 7223 חלקות: 8–15, 29, 30, 32, 38, 39 חלקי חלקות 28, 33
6630 חלקי חלקות: 10, 178, 179.
מקום: רח' יהודה הנשיא – רח' התנאים, רמת אביב ג'.

מרדכי מינא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב.

אירועי אביב 1986
קונסורט אוף מיוזיק, לונדון
THE CONSORT OF MUSICKE
מנהל מוסיקלי: אנטוני רולי (לאוטה)
MUSICAL DIRECTOR: ANTHONY ROOLEY (LUTE)
אמה קירקבי, סופרן; אוולין טאב, סופרן; אנדרו קינג, טנור; אלן יואינג, בס
EMMA KIRKBY SOPRANO EVELYN TUBB SOPRANO ANDREW KING TENOR ALAN EWING BASS
בתכנית:
THE GENIUS OF ENGLAND, DOWLAND, LAWES, PURCELL, BLOW

תל־אביב "מוזיאון תל־אביב"
יום ב' 10.3 ב־20.30 • יום ה' 13.3 ב־20.30
ירושלים "אולם הקונצרטים ע"ש הנרי קראון"
יום ג' 11.3 ב־20.30
חיפה "אודיטוריום"
יום ד' 12.3 ב־20.30

תל־אביב – כל הכרטיסים נמכרו
בירושלים ובחיפה מכירת הכרטיסים נמשכת
בסיור זה לא מתוכננים קונצרטים נוספים

מוזיאון תל אביב
היום, יום ראשון, כ"ח אדר א', 9.3.86, משעה 17.00
"ירחון לקולנוע"
"יצר ויצירה"
הקרנת קדם בכורה לסרטו של פול שרדר "מישימה" על חייו ועבודתו של הסופר היפני הנודע.
"עיגן ערך אהבה" קריאה מספרו של דויד גרוסמן.
"אדוארד מונק" סרטו הביוגרפי של פיטר ווטקינס. על חייו ויצירתו של האמן.

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

הלוח החדש

דירות
■ שרות לקבלת מודעות בטלפון, ל"לוח החדש" בכרטיסי אשראי: ויזה + 30, ישראכרט ודיינרס 03-227117, 03-227118, פתוח כל הזמן, מ־07:00 בבוקר, (פרסום "אודיאל").
■ "פרסום פוך", שירות לקבלת מוד־עות, חייג: 03-739297, 03-738707, מ־08:00-20:00, גם בכרטיסי אשראי של לכל פרסום.
■ מודעפון – קבלת מודעות באמצעות הטלפון, 24 שעות ביממה, חייג: 03-383838

עסקים
■ מסור מודעתך ב"לוח הפך" – קח "מנטרוזובודה" – פרט – שגעונק 03-292279

הצעות עבודה
■ מודעפון – קבלת מודעות באמצעות הטלפון, 24 שעות ביממה, חייג: 03-383838

מכוניות
■ מסור מודעתך ב"לוח הפך" – קח "מנטרוזובודה" – פרט – שגעונק 03-292279

דרוש
מנהל
למפעל מזון
בגוש דן בעל
חוש מסחרי
לפנות בכתב ת.ד. 176
כפר־סבא מיקוד 44101

נרשמו לנישואין

לשכת הרבנות
רעננה
■ הירש אריאל בן טובין רעננה ותגניה רוזק, רבינוביץ שולמית בת מאיר יוסף הרצליה ישראל רוזקה.
■ יעיש אמנון בן עמרן רעננה ישראל רוזק, יוזף רונית בת יהודה רעננה ישר־אל רוזקה.
■ פיכה משה בן דוד רעננה ישראל רו־זק, לואי אביבה בת נסים ירושלים ישראל רוזקה.
■ אישה משה בן משה הרצליה ישר־אל רוזק, דיין יעל בת חיים רעננה ישר־אל רוזקה.
■ ברנט אהרון בן משה ז"ל יהוד ישר־אל רוזק, חלף אלונה בת מאיר רעננה ישראל רוזקה.
■ מהלל יעקב בן עזרא רעננה ישראל רוזק, צוויק נעמי בת שבתיה הרצליה ישראל רוזקה.
■ נקשורי חיים בן יוסף ז"ל רעננה ישר־אל גרוש, נקשורי רחל בת אליהו ז"ל רעננה פרודה רוזקה.
■ פרלמן נסים בן אליהו רעננה ישראל רוזק, בלוטריך עדי בת עוזי רעננה ישראל רוזק.
■ קוזמר מרטין בן אדוארד רעננה דרום־אפריקה רווק, צבי אורית בת אברהם רעננה ישראל רווקה.
■ שוקרון שלום בן יוסף רעננה ישראל רווק, בן לולו יפה בת משה רעננה ישר־אל רווקה.

מכירה ושרותים
■ קונה בלים, מכתבים, גלויות ומסמ־כים ממלחמת העולם השניה. 03-268692
■ שירות מסל לבית הלקוח, בתל־אביב, 39 ש"ח. 03-289452

שידוכים
■ הוגר שיווה באנגלית בכתובת מהינם אמריקאים, מסכון מקלי, מפגש הכי בה הינוכם 03-227974

זקוק דחוף למודעה?
מודעפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

יומם של תומכי סוריה בגולן

מאת מנחם הורוביץ

בהתרחשויות במג'דל שאמס סביב ביקורו של רה"מ, יש להבחין בין כפר זה לכפרים האחרים, המתונים יותר. שם קובלים על תכנון לקוי של הביקור

חודשים רבים המתינו הדרוזים בגולן אוהדי־סוריה לרגע זה. מאות מהם ניצבו על גגות הבתים וקראו קריאות בגנות ישראל ובעד סוריה. כולם, קטנים וגדולים, הצטופפו מול מצלמות רשתות הטלוויזיה הזרות והטלוויזיה הישראלית וגידפו את ישראל. המטרה, כפי שרבים מהם מודים: "אנו רוצים שהטלוויזיה בסוריה יראה אותנו, שיצלמו אותנו וכך נזכה לנקודות־זכות בסוריה". הסוכנויות הזרות דיווחו: "אבנים נזרקו במג'דל שאמס לעבר ראש הממשלה שמעון פרס". הפרובוקטורים רדפו אחר העיתונאים. הם התחרו ביניהם מי יישמע קיצוני יותר, מי יותיר רושם בוטה יותר. "הגולן לסוריה. אסאד אבא שלנו", צעקו המפגינים כאשר מכוניתו של ראש הממשלה התקרבה למג'דל שאמס.

יומם של תומכי סוריה הגיע. ההזדמנות ניתנה להם על מגש של כסף. כאן במג'דל שאמס, באזור שהוא חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל, נזקק ראש הממשלה לאבטחה של מאות שוטרי משמר־גבול, חיילי צה"ל ואנשי ביטחון כדי לפגוש נכבדים דרוזים. הטלוויזיה הסורית מקרינה עד עצם ימים אלה תמונות מהפגנת מג'דל שאמס, שצולמו על ידי רשתות טלוויזיה זרות, ובצדן הכיתוב: "יש להמשיך במאבק עד שחרור הגולן".

השבוע שרר בכפרי הדרוזים שקט יחסי. רבים התגודדו במרכזי הכפרים. על סדר היום: האלימות בביקורו של פרס והיד הקשה הננקטת נגד הדרוזים. עשרות מהם נעצרו בימים האחרונים על ידי המשטרה, חלקם קטינים. המשטרה עושה כל מאמץ כדי לגלות את מפירי הסדר ומארגני ההתפרעויות. נגד רבים מהעצורים כבר נפתחו תיקים פליליים והוארך מעצרם. בכבישי צפון הגולן — מחסומים של המשטרה ומשמר הגבול. הללו עורכים בדיקות קפדניות בתוך מכוניותיהם של הדרוזים. "הסתיימה ההפקרה בגולן", אמר לנו איש ביטחון העושה בימים אלה שעות נוספות בכפרי הדרוזים.

מי שצועק מקבל

בהתרחשויות ברמת הגולן יש להבחין בין מג'דל שאמס, הכפר הקיצוני ביותר, לשאר הכפרים הדרוזים: עין קיניא, מסעדה ובוקעתא, הידועים כמתונים. בכניסה לבוקעתא אנו פוגשים בתושב הכפר, בן 25, המשמש מורה בבית־הספר המקומי. את חינוכו הוא קיבל במכללת תל־חי: "המפגינים לא מצליחים להשיג שום דבר. הכל הצגה בשביל הסורים, בשביל שיראו אותם בטלוויזיה. אני מבין שהשטח יוחזר לסוריה, כדי שבזמן שלום אוכל להיכנס גם לישראל וגם לבקר את המשפחה שלי בדמשק".

כביש צר ומשובש מוביל אל בניין המועצה המקומית. בדרך מכונית ועליה בגדי ילדים. המוכרים מגיעים מעזה. "בעזה העסקים לא טובים", אומר המוכר. נשים לבושות בבגדים דרוזיים מסורתיים עטות על הסחורה. בכניסה לחדר המועצה אנו פוגשים את סגן מנהל בית־הספר בבוקעתא, נאסר עמאשה. בימים האחרונים עסק בחקירה פנימית בבית־הספר: מי צייר על קירות הבניין סיסמאות נגד ישראל. בעברית רהוטה הוא אומר: "היו צריכים לקבל את ראש הממשלה בצורה יפה ולבקש ממנו לשפר את מצבם הכלכלי של הדרוזים. אבל למה מר פרס הגיע למג'דל שאמס? אם היה מגיע לכאן, המצב היה אחרת".

דעה זו אנו שומעים גם מפי ראשי מועצות אחרות בגולן. על קיר חדרו של ראש מועצת בוקעתא, תאופיק מוחמד עמאשה, מימין לשמאל — דגל מדינת ישראל, תמונותיהם של יצחק נבון, חיים הרצוג, הרצל, מנחם בגין ושמעון פרס. אבל ראש המועצה אינו מוכן להגיב על המהומות בכפר הדרוזי. בקריית שמונה הכירו אותו התושבים כנהג מונית מצליח. לפני כשבועיים החל לכהן כראש מועצה, וכפוליטיקאי מתלמד אין הוא רוצה לצאת לפני שעה בהצהרות מפוצצות.

עם זאת, התמונות על הקיר אומרות הכל. אולי החביבות שבה הוא מקבל את האורחים מישראל מלמדת מה חושב האיש, שבעבר הרחוק נהג בקו בוקעתא—דמשק ומאז מלחמת ששת הימים ועד לפני כמה ימים נהג במונית בקו לכיוון ירושלים. מה דעתך על ההתרחשויות במג'דל שאמס, אני מקשה. "תראה, לא המינו אותי לשם, מה יש לי לומר", הוא עונה. הוא רק מבקש "שמר קניג יפתח את הבריחים לגולן; שיבנו כאן כבישים, שיפתחו את המקום. שיבנו בניין חדש למועצה".

לחדר נכנס פאיז זהוה, האחראי למוכרים העובדים במועצות הדרוזיות בגולן. "תראה, כל אחד יודע מה זה סוריה ולכן כל אחד מפחד. הצענו לשלטונות הרבה הצעות איך להשתלט על הדרוזים כאן, אבל זה לא לעיתונות. האמת, לא מרגישים שמדינת ישראל נמצאת כאן. הילדים לומדים במבנים קטנים. נוער כזה חייב לצעוק... מי שצועק נגד המדינה הוא זה שמקבל. צעירים אומרים לי, נתנהג כמו במג'דל שאמס ונקבל הכל".

בבוקעתא מספרים לנו בהרחבה על הפעולות הקומוניסטיות הנעשות בכפרי הדרוזים בגולן. בשנה האחרונה שלחה המפלגה הקומוניסטית בישראל 40 סטודנטים ללמוד רפואה על חשבונה בברית המועצות. ואכן, כמה ימים לאחר הפרות הסדר הגיעה למג'דל שאמס משלחת גדולה יהודית־ערבית מטעם חד"ש, בראשותו של עוזי בורשטיין.

ביציאה מבניין המועצה — סיסמאות בערבית. מיד אחרי ביקורו של מר פרס נכתב שם "לא רוצים להחליף את תעודות הזהות הסורית". כמה ימים לאחר מכן בא מישהו והוסיף — "אלא אך ורק בתעודות זהות ישראלית". מאבקי כוחות בין מתונים לקיצונים בבוקעתא.

בדרכנו למג'דל שאמס אנו עוצרים לכמה דקות בכפר השכן מסעדה. על הכביש הראשי, בבניין מועצה הנראה כארמון לעומת בניין המועצה של בוקעתא. בקומה השניה אנו פוגשים את ראש המועצה מוחסין אבו סאלח. הוא, כך נראה, פתוח "ציוני" מעמיתו בבוקעתא. על קיר המועצה תלויים רק תמונתו של הנשיא הרצוג, ודגל מדינת ישראל. מוחסין לא שש לענות לשאלות. הוא הכין נאום מוכן לעיתונאים הרבים הפוקדים אותו.

"אני מצטער שהדרוזים בגולן איבדו את המנהגים שלהם. ידוע לכל שהדרוזים מכבדים את האורח ואת השלטונות. מה קרה אצלנו כבר לא יודעים ולא מעריכים את הדמוקרטיה. חושבים שהדמוקרטיה היא פשע ומותר לכל אדם לעשות מה שהוא רוצה ואפילו לעבור על החוק. היתה טעות גדולה. ראש הממשלה מבקר באזורנו, ואילו אני ראש מועצת מסעדה מקבל על כך הודעה רק שעה אחת קודם לכן. הוא היה חייב להודיע לנו שבוע לפני כן, כדי שנארגן את הביקור ולא ניתן לילדים פרסומים. להחליט איך תהיה כאן קבלת הפנים. לפני חודשיים ביקר אצלי שר המשטרה. נערכה לו קבלת פנים יפה. אחרי 15 יום ביקר שר החקלאות. היה זה ביקור טוב, כי אני מוחסין אבו סאלח תיכננתי את הביקור". הדברים נאמרים ברוגז רב.

"השלטונות מתלבשים עלינו"

בדרך הקצרה העולה ממסעדה למג'דל שאמס אתה שואף אוויר הרים ומתבונן בפיסות שלג המבצבצות עדיין בין הסלעים. בכפר, מרבית התושבים מדברים "נגד". נגד הממשלה, נגד ישראל, נגד המשטרה. 50 תושבים נלקחו בימים האחרונים לחקירה. הם מואשמים בהתפרעויות בזמן ביקור פרס. כל מי שאתה פוגש, צעירים ומבוגרים, יורקים אש. "המצב כאן חמור ביותר: לוקחים את האדמות, את המים שלנו. בקריית שמונה זרקו על פרס עגבניות, אף אחד לא נעצר. כאן מפגינים — ועוצרים עשרות", אומר סמיח. חברו סעיד עזאר מתערב: "זאו נקודה ברשיון שלי ועשו בעיות. השלטונות מתלבשים עלינו".

תגידו מה שאתם חושבים, אומר סאמי אבו סאלח. "אנו מקווים שגדר הגבול תעבור ליד הבניאס. אם ימשיכו ללחוץ עלינו נתחיל להכין נשק. נשתמש אפילו בנשים ובילדים". אברהים יוסף, שאותו אנו פוגשים רבות בקריית שמונה, מכריז: "לא נשכח את הלאום שלנו. מאז ביקור פרס הוקים אותנו. לא נותנים לנו לצאת מכאן. בכל רגע, בכבישים, במבחן "הטסט" ובמשרדי הממשלה, מתנכלים לנו. אבל זה לא יעזור לכם".

מה מקור התסיסה המחודשת בכפרי הדרוזים בגולן? בעבודת גמר שהגיש אהרון זבדה, מפקח משרד החינוך וקצין מטה לענייני הדרוזים בגולן, לאוניברסיטת חיפה, אומר זבדה כי המשבר החל למעשה בסוף שנת 77, כאשר התעוררה בראשונה הרגשת חוסר הביטחון בקרב הדרוזים לגבי עתידו הפוליטי של האזור. היה זה בעקבות ביקורו של הנשיא סאדאת בירושלים, והסכמי קמפ דיוויד וההצהרות של פוליטיקאים ישראלים על אפשרות ניהול משא ומתן דומה עם סוריה, שתוצאתו האפשרית היא חזרתם של הדרוזים לתחום הריבונות הסורית.

מלבד הדרוזים לא נשכחו פעולות העינוי, המאסרים, ההשפלה וההוצאות להורג של דרוזים בסוריה בגלל "בגידה" ושיתוף פעולה עם האויב. לכך יש להוסיף את החשש מפגיעה בקרובי משפחה ואת הרכוש שיש לדרוזים רבים מרמת הגולן בסוריה: את המאבקים הפנימיים בתוך העדה, את המלחמה על המנהיגות, מעורבותם של הדרוזים בישראל, המעורבות הסורית והבינלאומית בקונפליקט והעידוד והתמיכה שמקבלים הדרוזים בגולן מגורמים שונים בארץ ובחו"ל — והמסקנה היא כי התעוררותם של הדרוזים בגולן היתה בלתי נמנעת.

החלת החוק הישראלי על רמת הגולן ורצון השלטונות להפוך את האזור לחלק מישראל לכל דבר, לא שינתה את עובדת היותו שטח סורי כבוש, שתושביו חיים בשטח כבוש, כותב אהרון זבדה. הוא מציע לפתח לאלתר את הישובים הדרוזיים בגולן ולהשוותם לישובים הערביים והדרוזיים בישראל, משום שנוצר רושם בקרב דרוזים רבים כי השלטונות מענישים את הדרוזים בגולן על התנהגותם בעבר ועל התנהגות מיעוט קיצוני מהם בהווה.

הדרוזים הקיצוניים בגולן ינצלו עד תום את ההתעניינות הבינלאומית בצפון הגולן. ואולם הרוב הדומם הוא שיכריע בחשבון אחרון. אם יחזור ראש הממשלה ויבקר בצפון הגולן, בביקור שיתוכנן בקפידה, ייווכח פרס כי קבלת הפנים בכפרים הדרוזים האחרים תהיה לבבית הרבה יותר מאשר במקומות רבים שביקר בהם מאז שנכנס לתפקידו כראש ממשלת ישראל.

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

"יום האדמה" מתקרב

"הוועד הארצי להגנה על האדמות" מנסה לעורר עניין בציבור לקראת "יום האדמה" העשירי, שיחול ב־30 במארס. הכנס המכין היה במרכז התרבות הקהילתי של עיריית נצרת. אבל הוא החל במסע התנצלויות על שחברי הכנסת הערבים של חד"ש לא יוכלו להשתתף בו. תופיק זיאד נסע לכנס פוליטי בשוויץ. תופיק טובי עסוק בכנסת. חבר הכנסת מוחמד מיעארי מסיעת הרשימה המתקדמת לשלום הגיע באיחור.

אבל האולם הקטן היה רוחש בעסקנים שרצו לשאת את דבריהם. צליבא תמים, מזכיר הוועד, סקר את פעולות הוועד בעשור האחרון. עיקרן פעולות מחאה והפגנה. הוא לא התייחס להחלטת הוועד מלפני שנה לעידוד הקמת מפעל שיווק ובתי אריזה קואופרטיביים. שורת הנואמים התרכזה באיתור נקודות החיכוך בין הממשלה לציבור הערבי: בכבישים עוקפים מחייבים את הכפריים להתרחק מאה מטרים ממרכז הכביש הבין־עירוני והדבר מקשה על הכפריים לבנות בתים. בכפר נחף מתכוונת חברת החשמל להעביר קו מתח גבוה שיפקיע למעשה חלק ניכר משארית האדמות של הכפר, שמרבית אדמותיו הופקעו להקמת כרמיאל. ראשי מועצות אחרים מזכירים את האדמות של 24 כפרים ערבים שסופחו למועצה האזורית משגב. מהומה שהוקמה נגד צעד זה הביאה את משרד הפנים לנהל מו"מ ולהגיע לסיכומים, אלא שהם לא הגיעו לפרסום בילקוט הפרסומים. הפרסומים הקודמים בילקוט הפרסומים עודם תקפים, והאצבע מופנית כלפי ישראל קניג. הוא הכשיל את ההסדר. יש לחזור ולעורר את העניין מחדש.

בכנס עלתה גם שאלת האדמות שהופקעו ב־1976, ואשר בעקבות הפקעתן היתה השביתה העקובה מדם, שהסתיימה במותם של ששה אזרחים ערבים. ראשי המועצות המקומיות של הכפרים ריינה, עין מאהל, משהד, וכפר כנא, מבקשים כי ועד ההגנה על האדמות יקים קול זעקה נגד ניסיונות מחלקת הייעור של הקק"ל לעקור את עצי הזית שנטעו בעלי הקרקעות. מינהל מקרקעי ישראל לא עשה דבר בשטחים אלה במשך עשר שנים. בימים האלה התעוררה מחלקת הייעור של הקק"ל ובאה לייער את השטחים. נתקלה במטע הזיתים ובעליו. העניין הועבר לדיון בערכאות.

עניין נטיעות הזיתים ביישובים הערבים בגליל נהפך לסלע מחלוקת חדש. המועצה לשיווק וייצור זיתים ומשרד החקלאות, מנסים להגביל את הנטיעות כדי לשמור על זכויות בעלי המטעים הקיימים. הפעולה מתפרשת כניסיון להגבלת הענף, מן [illegible] שבידי חקלאים ערבים.

בעניין ההחלטה להקים בית אריזה קואופרטיבי, שנתקבלה בשנה שעברה, אמר תמים, בתשובה לשאלה שהופנתה אליו, כי הוקמה ועדת מומחים שלמדה את העניין. המכשול העיקרי הוא היעדר מקורות מימון רציניים.

הקו הירוק מיטשטש

הזמן עושה את שלו. איש לא החליט על כך וספק אם הדבר תואם בין עורכי עיתון הנשים הערבי החדש "עביר" לבין עורכי ירחון הנוער הנוצרי "צאות אל מחבה" (קול האהבה). שני ירחונים אלה הם הפרסומים הראשונים המופיעים בארץ מאז 1948, שיש בהם שותפים פעילים משני עברי הקו הירוק. ירחון הנשים ("עביר", בערבית — ניחוח), מוען כי רבים מעורכיו ויועציו הם ערבים אזרחי ישראל, אבל יש גם נציגות רציניות מהגדה המערבית. ברשימת העורכים היועצים מוצאים אנשי כמורה נוצריים ועסקנים של רק"ח. גיליונו הראשון של העיתון כולל דיווח מפורט על פעילות אגודות צדקה של נשים, בעיקר מהגדה.

"צאות אל מחבה", לעומת זאת, הוא עיתון שאין בו קומוניסטים ואין בו צבע. יש בו בעיקר הגיגים של צעירים נוצרים מבית לחם, ירושלים, נצרת והכפרים בגליל ובאיזור העיירות הנוצריות בהרי יהודה. הם מנסים לעורר עניין בספרות ובפעילות דתית ומטיפים לשיתוף בין־עדתי של נוער נוצרי. אין הם מתייחסים כמעט בכלל לאקטואליה הפוליטית.

לנוצרים בישראל שני ירחונים המופיעים בסדירות מזה עשרות שנים. בנצרת מופיע הירחון "אל ראבטה", ביטאון העדה היוונית־קאתולית. בירושלים מופיע ירחון הכנסייה הלטינית "אל סלאם ואל חיר". שני ביטאונים ותיקים אלה מבטאים ממסד עדתי. הירחון החדש מנסה לגשר על פני ההבדלים העדתיים ועורכיו טוענים כי הוא ממומן מכספי העורכים בלבד.

חינוך: תרומות ושביתות

בסמינר סנט ג'וזף של הכנסייה הקאתולית־יוונית היה השבוע טקס חגיגי לקביעת שלט לזכר רג'א סבר המנוח, בעל בית המלון "גראנד ניו", השוכן בסמוך לבית הספר. מת לפני כמה שבועות ויורשיו החליטו להנציח את שמו על ידי מימון מעבדה לפיסיקה בבית הספר. מנהג הנצחת המתים בדרך זו הולך וגובר בנצרת בשנים האחרונות. משפחות נוספות תרמו לבית ספר זה ולמוסדות חינוך אחרים, וזוהי תופעה ברוכה.

אבל מצד שני, יש בארץ מוסדות חינוך שאין בהם חשמל למאור או אמצעי עזר כמו טלוויזיה לימודית, פנס קסם, או מעבדות. אחד מבתי הספר הללו מאכלס 400 תלמידים בכפר כנא. הוא נבנה בתרומה ממשלתית מגרמניה שנתקבלה באמצעות משרד החינוך. השלמת האגף הראשון הסתיימה לפני שנתיים, ומאז עברו אליו התלמידים שלמדו קודם לכן בצריפים טרומיים. חברת החשמל מסרבת לחבר את בית הספר לזרם מחשש עבירה על החוק האוסר אספקת חשמל לבניין שאין בו מקלט. בתוכניות הבנייה של בית הספר, שהוכנו במשרד החינוך והתרבות, יש מקלט שייבנה בשלב הבא. משרד החינוך התחייב בכתב לחברת החשמל כי בניית האגף השני תתחיל בשנת התקציב הקרובה. משרד האנרגיה התחייב באופן חגיגי לחבר את בית הספר לזרם החשמל לפני שנה. שר האנרגיה משה שחל ביקר בבית הספר וזכה למחאות כפיים וקצת קולות לרשימת המערך בבחירות להסתדרות. אבל עד היום אין חשמל בחדרים הנאים והמרווחים של בית הספר.

חברת החשמל קיבלה את הכתב לחיבור בית הספר לרשת החשמל מהמועצה המקומית לפני זמן רב. ראש המועצה צלאח עבד אל קאדר טאהא אומר, כי אינו מאמין להבטחות.

מוסמכים בחיפה

המועצה להשכלה גבוהה העניקה לחוג לשפה וספרות ערבית באוניברסיטת חיפה את הרשות להכין את תלמידי החוג לתואר מוסמך במקצועות אלה. עד כה הכין החוג את תלמידיו לתואר הראשון בלבד.

בראש החוג לשפה וספרות ערבית באוניברסיטת חיפה עומד הד"ר ג'ורג' קנאזע מנצרת. זהו הערבי היחידי במדינה העומד בראש חוג אוניברסיטאי. קנאזע, בוגר אוניברסיטה אמריקאית, הוא מן האקדמאים הישראלים הבודדים שפרסם בעשור האחרון ספרים בדמשק. שני מחקרים שערך וביאור הד"ר קנאזע על כתבי־יד ערבים עתיקים, פורסמו על ידי מוסד אקדמי סורי. כתבי־היד מתייחסים לשירה עתיקה ולמנהגים קולינאריים של הערבים בימי האימפריה המוסלמית.

מיסיון מוסלמי על הכרמל

בישראל פועל מיסיון מוסלמי אחמדי. מיסיון זה פרסם בימים אלה חוברת ראשונה בשפה העברית. הם מפרסמים כתב־עת להסברת אמונתם בשפה הערבית מאז 1932. האחמדים הם עדה מוסלמית חדשה. ראשיתה ב־1889 בהודו. מייסד הדת, מירזה גולאם אחמד, הכריז על עצמו כנביא "וצל" של נביא האיסלאם מוחמד. בני משפחת עודה מכבביר היו ראשוני המאמינים בנביא הפאקיסטני. ומאז 1928 הם כאחרים בקרבם שליחים של החליפים, יורשי הנביא המודרני. 6.5 עד 10 אחוזים מהכנסתם הם משלמים למימון פעילות המיסיון. מכאן שאין זה מפתיע שהחוברת הראשונה בעברית מטעם העדה האחמדית כתובה בידי צאלח עודה.

עודה מנסה להוכיח כי התנ"ך ניבא את בוא הנביא מוחמד, ומצטט מספר דברים י"ח, 18־19. "נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודבר אליהם את כל אשר אצוונו והיה האיש אשר לא ישמע אל דברי אשר ידבר בשמי אנכי אדרוש מעמו". אפילו דברי שיר השירים "מה דודך מדוד היפה בנשים. דודי צח ואדום דגול מרבבה. ראשו כתם פז קווצותיו תלתלים שחורות כעורב", נראים לאחמדים כתיאורים "המתאימים להפליא ל"נביא מוחמד". למה? דודך, הוא כינוי החיבה של מוחמד. בערבית חביב אללה. דודי צח ואדום, הוא ממשיך, הוא צבע העור של הנביא מוחמד. הפסוק "וכלו מחמדים" הוא ההוכחה הניצחת, שהרי זה שמו של הנביא מוחמד.

גם בדבר תולדותיו של ישו הנוצרי יש לאחמדים תיקונים משלהם. האחמדים טוענים כי הוא נולד בירחה. היה נסיון לצלוב אותו אבל תלמידיו הצליחו להבריחו והוא הגיע להודו "בעקבות שבטי ישראל" ומת בשיבה טובה. קברו בעיר סרינגר בחבל קשמיר.

האחמדים, לדברי החוברת, מאמינים בקוראן אבל שוללים הרבה מן הסיפורים והמעשיות "הנאספו ממקורות לא מהימנים הנוגעים את פירושו האמיתי של הקוראן".

בחוברת רשימה של "מרכזי הפצת האמונה" בעשרות ארצות מערביות ואפריקאיות. האחמדים אינם פועלים בארצות מוסלמיות, ערביות וקומוניסטיות.

האשה הראשונה של סאן פרנציסקו

מאת נורית כהנא

מדבריה של ראש עיריית סאן פרנציסקו המבקרת בארץ, עולה כי שאיפותיה הפוליטיות לא הסתיימו בדרג המוניציפאלי

"כפי שדברים מתגלגלים, כך נראית כל המדינה" — זוהי אחת האמרות הידועות של ראש עיריית סאן פרנסיסקו, דיאנה פיינשטיין (ילידת 1933), דמות פוליטית מוכרת בארצות הברית המתארחת כעת בארץ. וולטר מונדייל הציע את שמה כמועמדת למשרת סגן נשיא ארצות הברית, לפני שהוצגה מועמדותה של ג'רלדין פררו.

"מאד החמיא לי, שמונדייל הציע את שמי כמועמדת," היא אומרת. "ואף ניהלנו שיחות על אפשרות זו." אולם היא מגלה, כי מעולם לא חשה שאכן תיבחר, או שבכלל אשה תיבחר למשרה הרמה של סגן נשיא. כך שלא התאכזבה כשפררו הועדפה על פניה. "פררו התאימה בדיוק למשבצת התפקיד שייעד מונדייל: תושבת צפון־מזרח ארצות הברית, אחד ממעוזי המפלגה הדמוקרטית. בעוד היא עצמה מן המערב, שאינו מעוז דמוקרטי בטוח."

"זוהי בעיה עבור פוליטיקאי בארצנו. אנשים רוצים לשמוע מה שהם רוצים, מה שהם מבינים. הם נענים לסמלים ולדימויים המציגים בפניהם עוצמה." עובדת הפער בין השקפותיהם הליברליות של פעילי המפלגה הדמוקרטית בארצות הברית, לבין המצביע הממוצע, מהווה בעיה. עד היום גם נבחר הנשיא קנדי לתפקידו, הוצגה תמיד השאלה "האם קתולי יוכל להיבחר לנשיאות ארה"ב". ביום אחד הפכה אפשרות זו לעובדה, אומרת פיינשטיין, בהביעה עמדה אופטימית, לפיה בסופו של דבר מצביע העם האמריקאי עבור המועמדים מתוך שיקולים ענייניים, מעבר לדעות הקדומות. זה נכון, לדבריה, כאשר מדובר במוצא ובהשתייכות דתית. ועדיין לא ביחס למין. "עד היום מעט נשים מכהנות בתפקידים ציבוריים בכירים, כך גם נכשלה פררו לאחר שנתבעה להציג את הכנסות משפחתה — דבר שאף מועמד למשרת סגן נשיא לפניה לא נתבע לעשות. מה שפררו עברה היה קשה מאד," היא אומרת. ביחס לפוליטיקאיות קיימת סקרנות תקשורתית מעיקה יותר, ונשים במפלגות לעולם אינן "נתונות". הגברים הם המחלקים את השררה. אולי בשל כך חסרה להן, בינן לבין עצמן, סובלנות הדדית לניגודים. "אפילו בין בעלי, ריצ'רד בלום, לביני, קיימים ניגודים רבים — אולם אין בכך דבר," היא אומרת. עם זאת, היא מעניקה קרדיט לשינוי מעמיק שחל בחברה האמריקאית מאז עליית תנועות הנשים בשנות השבעים — "ישנה פתיחות דלתות אדירה כלפי הן" היא אומרת.

עצות לפוליטיקאיות

נישואים טובים עוזרים לפוליטיקאית, אומרת פיינשטיין. בן זוגה של פוליטיקאית צריך להיות בטוח מאד בתחום עיסוקו הוא, ולהיות מסוגל לנכונות לראות בהתפתחותה של אשתו. עצתה לנשים פוליטיקאיות — לעולם לא להשתמש באילוצים משפחתיים כבתירוץ לחוסר עשייה — בדיוק כפי שעושים זאת הפוליטיקאים.

כראש עיר התפרסמה פיינשטיין בכשרונה לגשר על פני תהומות של ניגודים ברקמת האוכלוסיה המגוונת של סאן פרנסיסקו: פועלים, בני מיעוטים, הומוסקסואלים. ראשי ערים כיום, היא טוענת, הינם פחות פוליטיקאים ובעלי כישורי ניהול טובים יותר, בהשוואה לקודמיהם. חלק ניכר יותר מזמנם מוקדש לשיפור רווחת תושביהם. "לנהל עיר זה כמו לנהל משק בית גדול — עם שירותי הגנה, כיבוי אש וכו'". פיינשטיין אחראית על כ־50 מחלקות עירוניות, כמעט כולן תחת פיקוחה הישיר.

באשר לקהיליית ההומוסקסואלים, טוענת פיינשטיין, שנכנסה לתפקיד בשנת 1978, לאחר רצח ראש העיר, שהיה הנציג ההומוסקסואלי הראשון במועצת העיר, כי טעות אופטית מביאה לעיתונות העירונית מדגישה את אוכלוסיית הרחוב שלהם, ומתעלמת מן הרוב הדומם, "גרעין קשה" של אנשים מסודרים, עובדים קשה. דוגמה ליחס המיוחד כלפי ההומוסקסואלים היא צורת טיפולה של העירייה בנפגעי מגפת האיידס — לסאן פרנסיסקו אחת התכניות המתקדמות ביותר לטיפול בנפגעי המחלה. 7 מיליון דולר מוציאה העירייה כל שנה, לשם יעוץ וחינוך, קיום שירות רפואי ומוסדות אישפוז. פיינשטיין מעידה על עצמה, כי למרות השקפותיה הליברליות היא שומרת על מתינות והטילה בשעתו את מלוא כובד משקלה כנגד הצעת קהיליית ההומוסקסואלים בעיר להנהיג נישואין בין בני אותו מין, בהטילה וטו על כך. "התנגדתי כי לפי השקפתי אין אלו נישואין" היא אומרת.

דיאנה פיינשטיין: נישואים טובים עוזרים לפוליטיקאית

לצד ריכוז ההומוסקסואלים בעיר, סאן פרנסיסקו היא עיר של משפחות: כיום נפתחים בתי ספר רבים, שנסגרו בעבר מחוסר תלמידים, בעקבות גידול באוכלוסיית הילדים. סאן פרנסיסקו מהווה יעד הגירה למיעוטים רבים, הגומלים לראש העיר הליברלית בשיעור הצבעה מעל 80% עבורה.

חצי קאתולית

"אינני יודעת אם ארוץ למשרה רמה יותר בעתיד" אומרת פיינשטיין. נותרו לה עוד שנתיים למילוי שתי קדנציות וב־1988 תסתיים תקופת המכסימום המותרת לראש העיר סאן פרנסיסקו. המירוץ לנשיאות יהיה בשנת 1990. עד אז יש לה זמן. "למדתי מנסיוני בפוליטיקה להתייחס לכל יום שעובר כישות בפני עצמה, לא לדאוג לעתיד. העתיד קשור לשגיאות, כתוצאה מאי התמקדות מספיקה בבעיות ההווה".

פיינשטיין היא בת להורים מהגרים — מוצאם ממזרח אירופה. שם משפחתה הקודם גולדמן. היא הבכירה בין שלוש אחיות. אביה היה רופא ואמה, אופנאית קתולית. היא התחנכה בבית ספר קתולי ובסופי שבוע הלכה לבית ספר יהודי. מעולם לא הצטרפה לכנסיה ובשלב מסויים אימצה את אמונת אביה היהודי. במדינת ישראל היה שמה נכלל ברשימות השחורות של הרבנות. פיינשטיין נהגה לבקר בישיבות העיר, עם דודה הדיבר השפיע עליה מאד. היא למדה באוניברסיטת סטנפורד היסטוריה ומדעי המדינה, וסיימה את התואר הראשון בשנת 1955. באותה תקופה היתה פעילה באגודת הסטודנטים. בשנת 1956 עבדה כעוזרת אדמיניסטרטיבית בוועדת הרווחה התעשייתית, שמתפקידה היה לדאוג ליישום חוק שכר מינימום של מדינת קליפורניה.

מעיסוק במדעי הרוח הוסבה עבודתה לתחום הקרימינולוגיה והמשפט. עם הולדת בתה קתרין, כיום בת 28, פרשה מן הפוליטיקה עד שנת 1962. היא כיהנה בתפקידים ציבוריים שנים עד להיבחרה לכהונתה הנוכחית בנסיבות הדרמטיות, בנובמבר 1978 לאחר שקודמה נרצח, ותחת השפעת ההלם שפקד את התושבים בעקבות טרגדית ההתאבדות ההמונית של קומונת גאיינה באותו חודש. (מרכז קהילית המאמינים, היה בסאן פרנסיסקו). תוך מספר חודשים הצליחה להתגבר על הקרע העמוק בין התושבים בעיר, על שיעור עבירות גבוה, ועל קיצוצים רבים בתקציב.

חידושים בבינוי

פיינשטיין הנהיגה מספר חידושים יחודיים לעירה, כגון מחויבות קבלנים לתרום לטובת העיר בניה לדיור, לצד בניית בנייני עסקים, משרדים וכו'. חידוש אחר — הקמת עיר בתוך לב העיר על 100 אקרים אדמה, שהיו בבעלות הרכבת העירונית והפכו לבורי השגה לעיריה. זהו פרוייקט המרכז דיור בקירבה למקומות עבודה ומרכזי מסחר, תוך שימת דגש על שירותים קהילתיים ויופי ארכיטקטוני בהתאמה למגורים של סוף המאה. כמו כן מרכזת פיינשטיין מאמצים ליצירת מקורות פרנסה עבור מעמד הצווארון הכחול. בסאן פרנסיסקו שיעור האבטלה כיום — 5% בלבד.

מדינת ישראל, בה היא מבקרת לראשונה, מסמלת עבורה את הביטחון שאף יהודי לא ייאלץ להידחק אל תא גאזים. כשראתה לראשונה את חיפה, חשה גאווה למראה תנופת הבניה והפיתוח. רוח הבניה בישראל חייבת להישמר, לדעתה. ביום ראשון טיילה בוואדי ניסנאס, בשוק שבעיר התחתית ובעכו. הכל נראה לה שלו ורגוע באזורים המשותפים ליהודים וערבים. היא ציפתה לראות דייג מפותח בחיפה והתפלאה שלא כך הדבר. "אסור להרוס את הים", אמרה בהקשר לכך.

פיינשטיין חתמה ביום ב' על חוזה פקידת אניות צים את נמל סאן פרנסיסקו למשך עשר שנים. לאחר שקודם לכן פקדו אניות צים את נמל אוקלנד, שלו הבכורה בתחרות בין הנמלים על העגינה בקו האוקיאנוס השקט. לחברת "צים" תחסוך הפקידה בנמל סאן פרנסיסקו עד 750,000 דולר לשנה. בעת ביקורה, דנה גם עם ראש עיריית חיפה אריה גוראל בפיתוח קשרי התאומות בין שני הערים — אחת מתוכניותיה היא להביא חלק מאוסף רוקפלר הפרטי למוזיאון חיפה.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

ראשית העיור בירושלים

השלב הקדום ביותר של ירושלים מצוי בעיר פרזות. תושביה הראשונים התיישבו על מדרגות הסלע. בזכות חלקות האדמה בקרבת המעיין, התפתחו כאן חיים של תושבי קבע. ישוב שבמשך הזמן היה לעיר. כך תיארו הפרופ' יגאל שילה ועוזרו אלון דה גרוט את ראשיתה של ירושלים, בהרצאתם בקונגרס הארכיאולוגי ה־12 שנערך באוניברסיטת תל־אביב והוקדש לזכרו של הפרופ' יוחנן אהרוני במלאת עשור לפטירתו.

בגבעת עיר דוד מצאו חוקרי העיר עדויות קדמוניות לקיומו של ישוב מהתקופה הכנענית הקדומה א'. בחפירות המחודשות של משלחת עיר־דוד בשנים האחרונות נתגלו שרידיה של שכבת חיים זו, המצויה על סלע האם מתחת לשכבת התקופה הכנענית התיכונה ב'. אשתקד חשפה משלחתו של שילה שני מבני מגורים מראשית התקופה הכנענית הקדומה, שיסודותיהם על הסלע. הבניין הירושלמי בנוי בצורת בית־רוחב, עם קירות עבים וספסלים רבים אליהם מפנים. על צד המזרחי של הבית נבנתה במאות ה־17־18 לפני הספירה, חומת העיר. מתוך ברוחב של כשלושה מטרים שנבצע בחומה, עד סלע האם, הוברר, כי אין כל ביצור הקודם לחומה זו. המרצים הצביעו על בית־הרוחב, שדומים לו נמצאו באתרים שונים בארץ מהתקופה הכנענית הקדומה ב' וג'. בעוד האב־טיפוס נראה במקדש הרוחבי הכלכוליתי שבעין־גדי ובבתיני המגורים של החקלאים מאותה התקופה בגולן. מסקנת החוקרים היא, שהישוב בעיר־דוד הוא דוגמה נוספת לישוב קדם־עירוני בלתי מבוצר, המבשר את תחילת מועד העיור בארץ ישראל.

פסלי הבתים הכלכוליתיים

הזכרנו לעיל את הבתים הכלכוליתיים של החקלאים הקדומים בגולן. אלה נמצאו ונחפרו באתרים שונים, לעתים כבתי־שרשרת, בשורות מקבילות. הד"ר קלייר אפשטיין מגינוסר, שגילתה את הישובים, חפרה את הבתים ומצאה בתוכם פסלי עמוד מבזלת. לכולם צורה עגולה וקערה בקודקודם, רובם גולפו עם תווי פנים, ביניהם כאלה עם אף גדול וזקן. שלדברי החוקרת סימל כבראה את רוח החיים. עד כה נמצאו יותר מ־50 פסלים כאלה בגדלים שונים ואין ביניהם שניים זהים. על פי הממצא, אין חולקים על כך ששימשו לפולחן ביתי: באף אחד מהם לא נמצא סימן כלשהו של הקרבת קורבן שריפה בקערת הקודקוד.

אפשטיין מחלקת את הפסלים לשתי קבוצות: בעלי קרניים, לעתים בתוספת של זקן־תיש — שזיקתם למרעה. אלה שבלי קרניים — זיקתם לחקלאות תלשפע. בעזרת תמונות הביאה השוואות של פסלי־חרס קדומים, אף הם בעלי אף בולט, זקן־תיש או קרניים, מהגולן ומאזורים אחרים. יתר על כן, בפריטים רבים מן המטמון הפולחני ממדבר יהודה, נמצאו אותם סימנים וסמלים, וכן על גלוסקמאות באזור החוף. מקצת פסלי האבן הקדומים מוצגים במוזיאון הגולן בקצרין, שם גם שוחזר אחד הבתים הכלכוליתיים.

תרבות הגרזנים והאיזמל

נוסף על הזיהוי של אוסף קלטי בתל־אביב, על ידי חיה קפלן, התפרסם מחקרו של אלי מירון על גרזנים ששימשו לחורשים בארץ. בהציגו את הגרזנים השונים הוא מגיע למסקנה, שהגרזן דמוי האיזמל מייצג טיפוס חדש שפותח על ידי החרשים המקומיים בתקופה הכנענית התיכונה 2 א'. תפוצתו מעידה על השתייכותו הבלעדית לתחומה של כנען הדרומית. לעומת זאת, גרזן העיניים הידוע כשם מקור ברזל, מייצג טיפוס נפוץ ברחבי א"י וסוריה־רבתי. לעומת חטיבה מסיבית זו, ידועים באיראן גרזנים שונים לגמרי בצורת הלהב והעיטורים. אכן, על פי הטיפוסים השונים של גרזנים ואומלים ניתן לעקוב אחרי נדידת שבטים ועמים שכל אחד מהם הקפיד להשתמש בכליו ושמר על מסורתו.

המצודות בהר הנגב

ארכיאולוג מחוז הנגב, רודולף כהן, הביא לפני הקונגרס חידוש מעניין. המצודות שנמצאו בנגב, כולן במידות אחידות 21x21 מטר, עם חצר קטנה, בור מים וכו' — אינן ישראליות, אלא פרסיות. הוא מתאר את חורבת משורה, נחל הרועה וחורבת רחמה, ומסיק מן הממצא שבתוכם כי אלה היו מוסיפים להתקיים גם אחרי חורבן בית ראשון ועד התקופה הפרסית, ב"דרך האתרים" המקראית. דרך זו עברה מחורבת משורה, לאורך נחל בשור, לאזור עזה ועברה מספר אתרים חשובים מתקופה הפרסית, כגון חורבת רוגם, תל פרעה ותל ג'מה. דרך זו הפכה יותר מאוחר לחלק מ"דרך הבשמים" הנבטית, שהוליכה מפטרה לעזה. התמונה הכללית המתקבלת יכולה ללמד על התיישבות יהודית באזור זה בתקופה הנידונה, כפי שמובא בספר נחמיה (י"א 25—30).

מערת צדקיהו

הד"ר גבי ברקאי מציע לראות במערת צדקיהו את אחת המחצבות הקדומות של ירושלים הישראלית בתקופת המלוכה. יתר על כן, אחרי בדיקת הספינקס שנמצא במערה ואותו מצא במוזיאון בלונדון (אותו־ שהוצא ממערה בתחילת שנות המנדט האנגלי), הוא סבור כי יש כאן הרגמה לתוצבים. בדו"ח של עובד אגף העתיקות המנדטורי, מנגנוט (רשיון חפירה ובדיקה מספר 19) הוא מצא באותו גם נר חרס פתוח, כלומר ישראלי. החוקר גם מצביע על הימצאותה של המערה מחוץ לגבולות העיר ירושלים בימי המלוכה, אם כי לא היתה המחצבה היחידה של ירושלים ראו בתחום חומת העיר העתיקה של היום.

מסקנות ועדת הכנסת בנושא המורמונים:

1. הועדה פונה לנשיא אוניברסיטת בריגהם יאנג ומבקשת ממנו מתוך הבנה לרגשות העם היהודי, ובהסתמך על הצהרות ראשי המורמונים על יחסם החם, האוהד ומלא ההבנה לעם היהודי ולסבלותיו בעבר, לא להקים את המרכז המורמוני ללמודי המזרח הקרוב.
הועדה מאמינה כי אפשר למצוא יעוד חלופי למבנה הנמצא בראשית הקמתו, וכי יש למצוא דרך לפצות המשקיעים על השקעתם.
2. הועדה בדעה כי קיום פעילות מסיונרית בישראל והעברת יהודים על דתם יביא לכרסום באושיותיו של העם היהודית בארץ ובתפוצות, דבר העלול להביא לתוצאות הרות אסון לאומה היהודית.
3. מפי מר טדי קולק ופרקליט ארגון המורמונים עו"ד יוסף קוקיה שמעה הועדה על יחסם האוהד של בני הכת בארה"ב לעם ישראל. אנו מעריכים יחס זה ומצפים דווקא משום כך כי בני הכת יבינו הרגישות שלנו בענין הנדון ויקבלו גישת הועדה בהבנה.
4. בהנחה כי הטיוטה של כתב ההתחייבות שנשלח לועדה על־ידי מר קוקיה, הוא הנוסח שראשי המרכז הירושלמי מוכנים לחתום עליו, קובעת הועדה כי נוסח ההתחייבות זה אינו מקובל עליה ואינו מספק אותה.
5. הועדה קובעת כי הליכי האשור למסירת שטח צבורי לגוף זר מחייבים בדיקה מחודשת.
6. הועדה ממליצה להקים ועדת שרים לאשור עסקות של מכירת קרקע צבורית לגוף זר לצרכים צבוריים.
7. הועדה קובעת כי לא תימסר קרקע לגורם כלשהו העוסק במישרין או בעקיפין בפעילות מסיונרית.

מסקנות ביניים בנושא:
סכנה בפעילות מסיונרית
של המורמונים והפסקת
הקמת שלוחת האוניברסיטה
המורמונית בירושלים.
ירושלים, י"ג באב התשמ"ה
30 ביולי 1985

פעול"ה
פעולה עולמית לעצירת המורמונים

מכאן من الأمل

מדע ויישום / ירח טל

מה לאיידס ולכבשים?

הפרופ' קלמן פרק, מנהל בית הספר לרפואה וטרינרית ברחובות, חוקר נגיף מחולל מחלות בכבשים, שדמיונו לנגיף האיידס מפתיע

באמצע שנות השלושים פרצה בקרב עדרי כבשים באיסלנד מגפה מסתורית שהמיתה תוך זמן קצר כ־100 אלף מכלל אוכלוסייה של 800 אלף פרטים. האיסלנדים הצליחו לעצור את המגיפה רק לאחר שהמיתו 650 אלף כבשים נוספים, שחשש כי נדבקו במחלה. במחקר אפידמיולוגי, שנערך בעקבות התפשטות המגיפה, התברר כי מקור המחלה מצוי בשניים מתוך 20 כבשים שהובאו לפני כן מגרמניה כדי לשבח את גזע הכבשים האיסלנדי. האיסלנדים קראו למחלה "מאדי ויסנה". על־סמך התבוננות במחלה זו בכבשים פיתח ב־1954 הרופא האיסלנדי סיגורסון תיאוריה ולפיה יש קבוצה מסוימת של מחלות, השונה מקבוצת המחלות הכרוניות או האקוטיות. הוא קרא להמחלות שמקורן ב"נגיפי אינפקציה איטית" (סלו וירוס דיזיזס), ושייך למשפחה זו את מחלת המאדי־ויסנה. כיום ידוע שהווירוסים מחוללי המחלות הללו בכבשים, וגורמי סרטן אצלם בחיות מעבדה ומשק, שייכים לקבוצה של ווירוסים הקרויה רטרו־וירוסים. אלה וירוסים התורמים לצופן הגנטי בתא ובתהליך ממושך עלולים לגרום, בין השאר, לשינוי בתאים הבריאים ול־הפכם לתאים סרטניים. לקבוצה זו משייכים גם את הסרטן היחידי שבודד עד כה בביטחון אצל בני אדם: הלוקמיה.

נוהגים לחלק את קבוצת הרטרו־וירוסים לשלוש תת־קבוצות עיקריות: האונקוווירינה — וירוסים שולקם גורמים סרטן; הספומווירינה — וירוסים ספוגיים שעד היום לא הצליחו לקשרם לסוגי מחלות בחיות או בבני־אדם; והלנטיווירינה — הנגיפים הדלקתיים האיטיים. כשמם כן הם. המחלה יכולה לפרוץ שנתיים עד חמש שנים לאחר ההידבקות בווירוס. לעתים תקופת הדגירה של הנגיף יכולה להימשך מעבר לתקופת חייו של הנדבק בו.

ב־1981 רשמה קבוצת חוקרים מהמחלקה לבעלי־חיים באוניברסיטה העברית, בראשותו של הפרופ' קלמן פרק (כיום מנהל בית הספר לרפואה וטרינרית ברחובות), בשיתוף המכון הווטרינרי החוקרים נוספים, הישג מרשים. לראשונה בודדה הקבוצה את הנגיף מחולל סרטן הריאות בכבשים. הישג המעבדתי איפשר ללמוד יותר על תכונות נגיפי האינפקציה האיטית. המשך המחקר, שכלל את נגיפי המחלות האחרות המשתייכים לתת־קבוצה של הווירוסים האיטיים, הראה כי בנושא הנגיף מצליח להדביק אחוז גדול מהבאים עמו במגע. אולם רק אחוז קטן מהנדבקים מפתח סימנים קליניים. מצד שני, מתברר כי הווירוסים חודרים גם לתאי המין ובדרך זו עובר הנגיף בתורשה. עד היום לא נמצאה התרופה שתרפא את החיות (ובני האדם) החולים במחלות אלה.

מחקרו של פרק ועמיתיו בנושא נגיפי האינפקציה האיטית בבעלי־חיים, קיבל משנה חשיבות כאשר התגלתה מחלת האיידס, המשתייכת למשפחת המחלות ממקור נגיפי האינפקציה האיטית. בדומה לבעלי־החיים, גם בקרב בני אדם רק מקצת מתגעגים בווירוס מפתחים סימנים קליניים בשנים הראשונות (אם בכלל) להידבקות בו.

תרומה חשובה נוספת למחקר האיידס בבני־אדם, תרם הפרופ' פרק הודות למחקר מחלת ה"מאדי־ויסנה" בעדרי כבשים ועיזים. הוא גילה וצילם במיקרוסקופ אלקטרוני את וירוס המחלה במוחן של החיות הנגועות, והביא את ההוכחה הישירה הראשונה שווירוסים אלה, מהמשפחה שעליה נמנה גם וירוס האיידס, אינם מצויים רק בדם אלא גם במוח. עד כה יש רק הוכחות עקיפות, שווירוס האיידס מגיע גם למוח.

בין השאלות שחוקר עתה הפרופ' פרק במחלה הנגיפית בכבשים ובעיזים — והשאלות גם לגבי האיידס — היא כיצד אפשר לדעת מתי המחלה תתפרץ; מה הגורמים להופעת הסימנים הקליניים, ושאלת השאלות: האם אפשר לפתח חיסון למחלה.

הן וירוס האיידס והן הווירוס הפוגע בכבשים ובעיזים הם וירוסים "חכמים" מאוד, מסביר פרק. יש להם גם גנים משתנים, דבר המקשה על פיתוח תרכיב. באחרונה הגישה קבוצת המחקר של פרוף' פרק, בשיתוף עם חוקרים אמריקאים, הצעת מחקר לקרן הדו־לאומית להקלאות ארה"ב־ישראל, לפיתוח תרכיב למחלה נגיפית בכבשים, האמור לענות לבעיה זו.

פרק שולל את ההשערה שמקור וירוס האיידס הוא בכבשים. הוא מדגיש שהן וירוס המאדי־ויסנה בכבשים והן וירוס האיידס, התוקף בני־אדם, מקורו אבטוגני ואינו ידוע. עקב הדמיון הרב בין שני סוגי הווירוסים מניחים היום במדע שהמקור לשניהם אחד, אך זה טרם נתגלה.

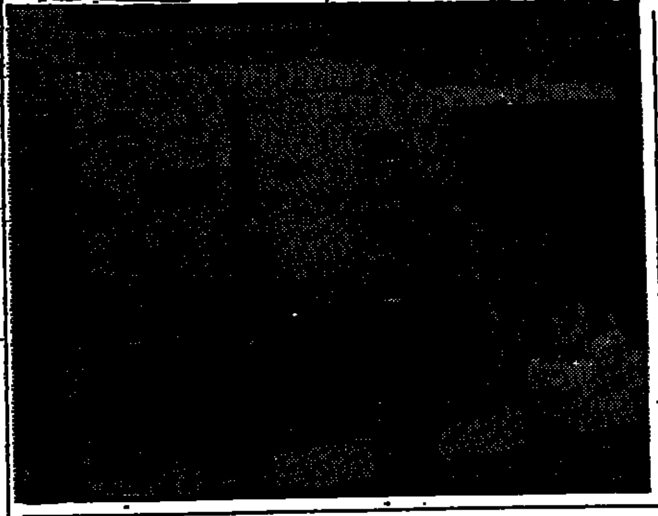

"מיר" על הרציף

בתחנת החלל הרוסית "מיר" ("שלום") היא תחנת מחקר מסלולי, ששוגרה בתחילת פברואר לחלל. התחנה מצוידת ברציף מיוחד בעל שש יחידות, והיא מהווה מרכולה בסיסית להרכבת תשלובת רב־תכליתית מאוישת, ופועלת דרך קבע עם מרכולות מסלוליות הערוכות במיוחד למשימות מדעיות הגבלבליות. בתמונה: "מיר" לפני שיגורה על בניין ההרכבה בקוסמודרום בייקונור. בירה"מ

שומשום, היפתח

בפקולטה לחקלאות ברחובות פתחו זנים חדשים של צמח השומשום, המתאימים לטיפול ממוכן

לשמן המופק מזרעי צמח השומשום ביקוש גדל והולך בעולם. נעשה בו שימוש במזון, הן בתעשיית המזון והן בתעשיות הקוסמטיקה, הדרוגנים והפרמצווטיקה. אולם מבנהו ותכונותיו הטבעיות של צמח זה, כגון גובהו והימצאות הזרעים בהלקטים הנפתחים עם הבשלה, לא איפשרו עד כה את איסוף זרעי השומשום במיכון, מחשש שהזרעים הקטנים בהלקטים יתפזרו. מכאן שענף השומשום, המצריך ידיים עובדות רבות, התפתח בעיקר בארצות מתפתחות. היבול העולמי השנתי של שומשום הוא שני מיליוני טונות זרעים. סודן היא הארץ המייצאת את הכמות הגבוהה ביותר מהשומשום הנסחר כיום בשוק העולמי.

פרופ' עמרם אשרי, מהמחלקה לגידולי שדה בפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית ברחובות, הצליח באחרונה לפתח שורה של זנים חדשים של צמח השומשום, המתאימים לאיסוף היבול באמצעים מכניים.

יש סבורים כי השומשום, ביחד עם אגוזי הקוקוס, הוא גידול השמן הוותיק ביותר בעולם. בשל תפוצתם הרבה של מיני בר של שומשום באפריקה, מניחים כי שם היה מקורו. אולם השומשום נפוץ גם בחבלי עולם אחרים. בינהם לשמנים אחרים, יציבותו הרבה של שמן השומשום משמרת את הדיינים שבו לזמן ממושך. להלכתני השומשום ערך תזונתי ייחודי. תכולת החלבון הגבוהה באה לידי ביטוי גם בקמח השומשום, שהוא מוצר עתיק־יומין.

זרעי השומשום קטנים מאוד, מנוקים ושמנוניים (תכולת השמן בהם מגיעה עד 60 אחוז), ובצורתם זו משמשים גם למאכל באופן ישיר. שומשום מטוגן משמש את תעשיית הממתקים. משומשום מכינים גם טחינה וחלבה. זרעי השומשום משמשים כתוספת למאכלים. הזרעים המטוגנים ניתנים, בחברות מסורתיות, לאימהות אחרי לידה על־מנת להגביר את תפוקת החלב שלהן.

בהיקף רחב מגדלים את השומשום בעיקר למטרת הפקת שמן מהזרעים. לשמן השומשום טעם טוב. זהו שמן טבעי לסלטים ואינו דורש זיקוק נוסף. עקב יציבותו הרבה הוא משמש כמייצב וכשמן לתעשיית שימורי דגים.

צמח השומשום נחשב גם לצמח מרפא יעיל. כך, למשל, במספר מקומות הוא משמש כחומר משלשל הניתן לסובלים מעצירות. בתמצאה, התתליב המופק מזרעי שומשום מטוגנים, משמש להקלה בהב־טנגויות תולת ריאתית. התתליב אמור גם לעצור דימום רחמי. בברזיל, השמן נחשב לסגולה להרגעת העצבים. גם ברפואה המודרנית משתמשים בשמן השומשום בייצור תרופות.

בכל צמח שומשום כמאה אלף זרעים, המצויים בכ־200 הלקטים. הבעיה בצמח הטבעי שהוא צמח העשוי לגדול ללא גבול, ועם הבשלה (הנמשכת עד לשלושה חודשים) ההלקטים נפתחים ויש צורך באיסוף ידני, כדי למנוע את פיזור הזרעים לכל עבר. בארה"ב פותח לא מכבר זן של שומשום המבשיל בלי שההלקטים שלו נפתחים. הפרופ' אשרי, בשיתוף עם עוזר המחקר שלו, רפי בר וד"ר אריה לוי ממכון וולקני בית־דגן, גנבלו זן זה והכליאו אותו עם זן שפותח על ידם ברחובות. לאחר סדרה ארוכה של הכלאות הגיעו החוקרים לפיתוחם של כמה זנים המתאימים לטיפול במיכון חקלאי. המדובר בצמחים המתנשאים לגובה של 80 ס"מ ושההלקטים שלהם אינם נפתחים גם לאחר ההבשלה.

פיתוח הזנים החדשים ישפר את הכדאיות הכלכלית של גידול צמח השומשום בארץ. שטחי גידול השומשום בארץ הצטמצמו מ־9,200 דונם ב־1970 ל־2,000 דונם ב־1984 ומרביתם מעובדים בידי ערבים. הרחבת הגידול תתמוך בעמידה בשוק שומשום לארץ, ותסייע בפיתוח ענף ייצוא חדש שהביקוש לו גדל והולך בעולם כולו.

טבעות איו מתקרבות לצדק

איו, קבוצה של ארבעה סהרים כ־הירח הסובבים את יופיטר (הוא כוכב הלכת צדק) בטבעת פנימית, שהתגלתה וכונתה כך על ידי גלילאו, מתקרבת באיטיות לקראת הכוכב שהן מקיפות. בכתב־העת "ניו סיינטיסט" מוסבר כי מסלול הקבוצה מתכווץ מדי שנה בכ־13 ס"מ. הירח, למשל, מתרחק מהארץ, אמנם באיטיות רבה, ומדי שנה מתארך מסלולו בכמה סנטימטרים. אסטרונומים ציפו להתנהגות דומה אצל לוויינים שמיימיים אחרים, כמו קבוצת איו.

סמואל גולדסטיין מאוניברסיטת וירג'יניה, וקן ג'ייקובס מקולג' קרלינס בראונג, גילו את התכווצות המסלול בעזרת ניתוח נתונים שנאספו בידי חוקרים שונים במשך 300 שנה. על תוצאות ניתוח זה דיווחו בוועידת האגודה האסטרונומית האמריקנית, שהיתה בראשית ינואר השנה ביוסטון, טקסס. הם סבורים כי תגליתם עשויה להסביר מדוע קבוצת איו חמה יותר משאפשר לצפות על סמך ריחוקה מהשמש. האפקט הדרמתי ביותר של התחממות זו נשקף בפעילות הוולקנית על פני כוכבי הקבוצה, שאובחנה כאשר התקרבה החללית וויאג'ר אל יופיטר.

לשם גילוי השינויים במסלול איו, בדקו גולדסטיין וג'ייקובס דיווחים רבים ומתמשכים על ליקויי חמה שנתרחשו בקבוצה בגלל צלו של יופיטר. הדיווחים הראשונים נעשו במאה ה־17, בידי שני אסטרונומים בחצרו של לואי ה־14, אולה ראומר וז'אק פיקארד. דיווחים אלה הושוו עם זמנים שעליהם דיווחו בראשית המאה ה־20 ר. ט. אינס, מדרום־אפריקה, ואדוארד פיקרינג ועמיתיו מאוניברסיטת הארווארד בארה"ב.

מחקרו של ראומר בליקויי החמה של הירחים הסובבים את יופיטר, הוביל למדידות הראשונות של מהירות האור. גולדסטיין הגיע להתעניין במחקר זה לפני יותר מעשר שנים ובשחזרו את החישובים של ראומר הגיע למסקנה שמדידותיו של האסטרונום הצרפתי היו מדויקות להפליא. לאחר מכן השוו הם נתונים ישנים אלה עם מדידות חדשות, במטרה לבדוק אם היו שינויים במסלול איו.

גולדסטיין וג'ייקובס קיבלו תוצאות דומות, כאשר חישבו את שינויי המסלול בשתי הדרכים. האחת התבססה על מיקומה של איו והשנייה על תנועתה. הם מצאו כי הזמן של 42 שעות, שבו היא משלימה את המסלול סביב ליופיטר, מתקצר בכ־71 מיקרו־שניות לשנה, בגבולות דיוק של 20 אחוז. שינוי זה מצביע על התקצרות ה המסלול בכ־13 ס"מ בשנה.

ידוע כי רק קומץ של מסלולי לוויינים שמיימיים עובר שינויים, ושינויים אלה הם כה זעירים עד שאפשר לגלותם רק באמצעות תצפיות ממושכות.

יוצא מן הכלל הוא מסלול הירח הגדול של נפטון, המכונה טריטון. מסלול זה מתקצר במהירות גדולה, מפני שטריטון נע סביב נפטון בכיוון הפוך לסיבובו הוא, כך שנגרמת שחיקה מתגברת של כוח המשיכה בין שניהם.

אסטרונומים מסוגלים שנה ל־גלות בקלות יחסית שינויים במרחקים של כוכבים [illegible], מהירות באמצעות קרני־לייזר המכוונים כל־פי מחזיר־אור שהוצב על הירח על ידי האסטרונאוטים שנחתו שם. ייתכן כי מסלולו של מרכוס, אחד הירחים הקטנים הפנימיים המסובבים את מאדים, גם הוא מתכווץ, אם כי תוצאות הבדיקות במקרה זה אינן חד־משמעיות. זהו מקרה מיוחד. הטבע כנראה מהעובדה שפובוס סובב את מאדים מהר יותר משסובב האחרון סובב על צירו.

יופיטר ויחדיו מהווים מערכת משולבת המסובכת וג'ייקובס מציעים כי שלושה גורמים עשויים להשפיע על הדינמיקה המסלולית של איו. גורם אחד קשור להתרחבות הגאותית של קבוצת איו, כאשר במהלך המסלול האליפטי שלה סביב יופיטר מופעלות עליה רמות שונות של כוח משיכה מגוון, הגורם של חלק מהאנרגיה המסלולית לאום עשויה לגרום התכווצות המסלול. גורם שני תלוי בתהודה שיש למסלול איו עם מסלוליהן של שתי לווייניות אחרות, הנעות סביב ליופיטר: אירופה, שזמן מסלולה נמשך פי שניים מזה של איו, וגנימד, שזמן מסלולה כפול מזה של אירופה.

גורם אפשרי שלישי תלוי בגרביטציה גאותית, המתחוללת בין איו ליופיטר. ייתכן שיש רווחים בין הגופים, שמהם מורכב יופיטר בגלל, לבין שכיחות הקרבה של מסלול איו. כתוצאה מכך מתחוללות גאויות על־פני יופיטר. הגרימות לאיו להאיץ את מהלכה ולהימשך אליו. זוהי אינטראקציה שונה מזו הקיימת בין כדור־הארץ לירח, הגורמת לגאויות באוקיינוסים שלה. כאן משפיע הדבר בכיוון האופה כתנועת כדור־הארץ והאטה בתנועת הירח, כך שמסלולו גדל משנה לשנה.

אלוף שום

ברחבי העולם מגדלים מדי שנה שני מיליארדי ק"ג שום, המספיקים למנה יומית של חצי שן־שום לכל אדם עלי אדמות. לאן הולך כל השום הזה גם אם יתאחדו כל זוללי השבלולים וכל הערפדים, הם לא יוכלו להסל כמויות כאלו של שום. התשובה טמונה במוצרי בריאות שומיים הכובשים את השווקים.

מתכון שומי ללא ריח, פטנט יפני המיובא לארה"ב מ־1982, הגיע תוך שנתיים להיקף מכירות של 20 מיליוני דולרים, וכל יתר מוצרי השום, לרבות כמוסות של שמן שומי, מכפילים ומשלשים את מכירותיהם מדי שנה. גם התעשייה הפרמצווטית הירוקה, שעם השום אפשר לעשות עסק.

תרופות שומיות קיימות באירופה כבר מתחילת המאה, ובבריטניה מותר לייצרני כמוסות של שמן־שומי לפרסם כי מוצר זה בכמויות קטנות "מהווה תכשיר אנטיספטי פנימי בטוח ומועיל בטיפול נגד תסמונות של הצטננויות ומחלות שפעת למיניהן".

ברפואה יש לשום ברדרך־כלל שני שימושים עיקריים: האחד, כתכשיר אנטיביוטי, אנטיספטי ואנטיפטרייתי; השני, כחומר ל־התקרשות לא רצויה של הדם. ב־1958 הציגו לואי פסטר את יעילות השום. כאשר טיפות אחדות של מיץ שום חיסלו תרבית בצלוחיות פטרי. שום טרי עושה נפלאות בהשמדת חיידקים שונים הגורמים דלקות גרון, כאבי בטן ופצעי עור. כמו התרופות האנטיביוטיות הראשונות, הפניצילין והסולפות למיניהן, בעשיית פעולת הריפוי של השום על ידי מרכיביו הסולפתיים. הוא מוריד את שיעור הכולסטרול בדם. ואת כמות השומנים בכבד, ופועל גם נגד עצירות וגם נגד דלקות פטרייתיות באברים גלויים הנסתרים של גוף האדם.

בתי־ספר לרפואה בארה"ב מדווחים בפרסומיהם על הצלחות ניסויים שנערכו בשום. באוניברסיטת אוקלהומה נמצא כי השום יעיל כמו התרופות האנטיפטרייתיות החריפות ביותר, לפחות בתנאי מעבדה.

מטוס חללי

במשך 20 השנים האחרונות חלמו ותכננו מהנדסים אווירונוטיים בניית מטוס מהיר. שיטוס במהירות שתעלה לה עשרות מונים על מהירות הקול. התוכניות נגנזו בקרקעות ולאחר מכן תוייקו ונשכחו. המחיר הסיכון הכרוכים בבניית "מטוס חללי" כזה היו מהמהמים מדי. עתה הולך פוליטיקאים אמריקאים להתעניין מחדש בעניין. הנשיא רייגן הכריז בנאומו לאומה ב־4 בפברואר כי אמריקה תבחריה מצפים ל"אוריינט אקספרס" חדש ברמות מטוס שיטוס במהירות הגבוהה פי 25 ממהירות הקול, ימריא לחלל ויגיע מוואשינגטון לטוקיו במשך שעתיים. למחרת הצהירה ממשלת בריטניה שבכוונתה להשקיע כמיליון וחצי ליש"ט במשך שנתיים, על־מנת לאפשר לרשות החלל הבריטית ולחברת "רולס־רויס" להעמיק תוכנית אמינה לייצור מטוס־חללי, שיכונה "הוטול".

לדעת שבועון התעשות הבריטי "אקונומיסט", הפרויקט האמריקאי יגמד את ההשקעה הבריטית ב"הוטול", מאחר שעד כה השקיע הפנטגון ונאס"א כ־50 מיליוני דולרים שנתיים בפיתוח טכנולוגיית המטוס החללי. עתה עשוי הבית הלבן לבקש את אישור הקונגרס להשקעה של 200 מיליוני דולרים ב־1987, ו־300 מיליוני דולרים ב־1988 לפיתוח המטוס החללי. בניית הדגם הראשון לבדה תעלה שני מיליארדי דולרים.

לדעת ה"אקונומיסט", לדגם הבריטי יש סיכוי טוב יותר לטוס ראשון, ולא בגלל יומרנותו הפחותה. רשות החלל הבריטית מעוניינת ש"הוטול" ימלא תפקידים סוליים ועיקר תפקידו יהיה בהעברת לוויינים לחלל, ולא בהסעת אנשי עסקים מלונדון לטוקיו. התוכנית היא ש"הוטול" יטוס ללא אדם ויישא מטען שלא יעלה על שבעה טונות, שהוא משקלו של לוויין תקשורת רציני. מאידך גיסא, תפקידו של מטוס־החלל האמריקאי עדיין לא הוגדר. האמריקאים מעדיפים לראות במטוס־החללי כלי נוסף ב"מלחמת הכוכבים" ותו־לא.

מדעני רשות החלל הבריטית סבורים כי "הוטול" עשוי לשגר לוויינים לחלל בזול, בגלל שלוש סיבות: ראשית, הוא יכול למלא משימה זו שוב ושוב; שנית, המראתו האופקית ממסלול רגיל מוזקת את כל התוצאות המוגזמות של שיגור אנכי; ושלישית, יכולתו לנצל את החמצן שבאוויר מקטינה את משקל המנוע שעליו לשאת עמו.

מטעם נאס"א נערכו ניסויים במשך שלוש שנים, במודלים של מנועים נושמי חמצן, במרכז המחקר ע"ש לנגלי שבמדינת וירג'יניה. בניסויים אלה נמצא כי מנועי סילון טורבו מתאמצים יותר מדי כאשר המטוס טס במהירות שמעל לשלושה מאך. מנועים שאינם נעזרים בטורבינות תלויים בזרם של הלם האוויר הנע במנוע במהירות סופרסונית. על אף שפע הניסויים עדיין קיימות בעיות לא פתורות. האוויר עובר דרך המנוע במהירות כה רבה, עד שאין לו זמן להתערבב עם הדלק המוצת ולהישרף אתו. מדעני נאס"א סבורים כי ייתכן שאפשר לפתור בעיה זו על ידי שימוש במימן טהור, במקום בדלק פחמימני. שירוסס לתוך המשב האווירי האופף את המנוע. בעיה אחרת היא מציאת חומרים שיעמדו בטמפרטורות הגבוהות בתוך המנוע.

המומחים האמריקאים סבורים כי "הוטול" הבריטי בנוי על השיטה שנוסתה על־ידם. רשות החלל הבריטית מצהירה, מצדה, כי השיטה הסודית שפיתחה חברת רולס־רויס, מהווה שילוב חדש של מנועים סילוניים נושמי אוויר. אך אפילו המהנדסים הבריטיים זכו, אין להניח, מציין ה"אקונומיסט", שהמדינאים הבריטיים יסכימו לניתוק שיתוף הפעולה עם עמיתיהם במוסכות החלל האירופית, כאשר סוכנות זו החליטה על עדיפות הפיתוח של לוויני "הוריאן" הצרפתים. צרפת מעוניינת לבנות את המעבורת המיניאטורית "הרמס", הנועדה ל־הסעת לוויינים. אלה, והרי לנו מלחמת כוכבים אמיתית.

קרני לייזר לגילוי זיהום בים

מדענים הולנדיים המציאו שיטה מהירה ונוחה לאיתור מכליות נפט, המשאירות אחריהן שובלים מזוהמים בלב ים. קרן לייזר המשוגרת כלפי השובל המזוהם ממטוס, נספגת חלקית על ידי הנפט, ואנרגיה זו מוקרנת בחזרה באור זוהר. חוקרי המכון ההולנדי למחקר שימושי גילו שלכל סוג נפט יש סימן זיהוי משלו, בצורת ספקטרום זוהר הניתן למדידה בקלות והמאפשר איתור מהיר של מכליות מזהמות.

איתור שובלי נפט בעזרת סריקה ממטוס, אינו רעיון חדש, אך החידוש המעניין בשיטה ההולנדית נובע מהדרך המקורית לזיהוי הסוגים השונים של הנפט. בניסויים המעבדתיים נחשפו לכמות מסוימת של הקרנה, 42 סוגים שונים של נפט (22 סוגים של נפט גולמי, 10 סוגים של דלק ו־10 סוגים של שמני סיכה). כשמדדו את הספקטרום של כל סוג, באמצעות שלושה אורכי גל שונים, נמצא כי סימני הזיהוי היו עקביים, ואפשרו להבחין בין נפט גולמי לבין דלק מזוקק ולבין שמני סיכה.

בין הסוגים השונים אפשר היה אף להבחין בתת־קטגוריות של דלק המגיע מארצות־ערב, או מהים הצפוני או מניגריה.

הסרון השיטה הוא בחשיפה המוגברת לשמש ולרוח, הגורמת להתאיידות מרכיבים שונים בשובלי הנפט המזוהמים ומשנה את הספקטרום שלהם.

המדענים ההולנדים סבורים שהם יוכלו להתגבר על הבעיה בעזרת חישוב שיעורי ההתאיידות ושיחזור תוצאות הספקטרום המקורי. גילוי מהיר של שובלי הנפט מאפשר קביעה אמינה של מועד תחילת הזיהום והשוואה של מועדי תנועת המכליות. דבר זה כשלעצמו כבר יגרום לקברניטי הספינות לחשוב פעמיים לפני שיחליטו לזהם את הים בשיירי נפט, פן יתגלו על־ידי קרני הלייזר.

לממשלת הולנד מטוס מיוחד, המצויד במיכשור מתאים של סורקים לגילוי כתמי נפט בים הצפוני. מדעני המכון טוענים כי השיטה החדשה תכפיל את ראיית הזיהוי ותאפשר הבאתם לדין של האחראים למכליות המזוהמות.

המרכז הישראלי לניהול

פעולות סניף חיפה והצפון

12.3.86 יום עיון, דן-נתניה (ארבע-העונות)

אוטומציה מתקדמת ורובוטים בתעשיה

גישה ביקורתית לחדירת האוטומציה ורובוטים לתעשיה בישראל. השוואת הנסיון המצטבר בארה"ב וביפן עם הנסיון הישראלי. יום העיון משולב בביקור במפעלי אורדן ובהתבוננות בעבודת תא רובוטי

20.3.86 יום עיון, דן-כרמל, חיפה

התמודדות הארגון עם פיטורין וצמצומי כ"א

אסטרטגיה והיבטים משפטיים וארגוניים.
בהשתתפות ד"ר אילן משולם, סגן נשיא למשאבי אנוש ומינהל, אלסינט; מר עמוס ירקוני, סמנכ"ל כח אדם דשנים וחומרים כימיים; ד"ר ריצ'רד רוזנברג, הסכביון; גב' זהבה רוזנבלט, הסכביון; עו"ד ישראל גיל; מר אריה גיל, מנהל המוסד לביטוח לאומי חיפה; מר שמואל בירן, מספנות ישראל

2.4.86 ערב-עיון, דן-כרמל, חיפה

המזרח הרחוק-אופקים מסחריים ועסקיים

דיון בנושא האפשרויות הפתוחות בפני אנשי עסקים במזרח הרחוק בהשתתפות מר דב כספי מנכ"ל "ילים"; מר נחום אשכול, מנהל המחלקה הכלכלית במשרד החוץ; מר דוד אופק; מר אברהם כהן; מר נחום דישון; מר אליהו שמר.

פרסים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-257202; 02-234863; 04-640678

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של ראש משפחתנו היקר

רפאל שפר

מדויד הורודוק

ההלויה תתקיים היום יום ראשון כ"ח אדר א' תשמ"ו 9.3.86 בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית־שאול
נפגשים ליד השער

המשפחה המתאבלת

ליוסי מזרחי
משתתפים בצערך במות
אמך
החברים לעבודה

משתתפים בצער המשפחה
על מות יקירם — חברנו
צבי משפתי ז"ל
חוג מטיילים 77

בצער ובכאב אנו מודיעים על פטירת יקירנו
ברונו שורצולד ז"ל
[illegible]
הזל, מראנר, פריאנבורג, שוסטר, בריקר וברולאי

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
ד"ר גרטרוד [illegible]
הלויה תתקיים היום, יום ראשון כ"ח אדר א' תשמ"ו 9.3.86 בשעה 3.00 אחר־הצהרים בבית העלמין הירוק גבול חולון — בת־ים
המשפחה המתאבלת

בצער רב אני מודיעה
על פטירתה של אחותי
יהודית בילוט
הלויה תתקיים ביום ב' כ"ט אדר א' תשמ"ו 10.3.86 בשעה 12.00 בצהריים בבית העלמין בחולון
נפגשים בשער החדש
מרים אריאלי

לויליאם סוירי
אתך באבלך הכבד על מות
אביך
"סול כביש" בע"מ
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלו של חברנו לעבודה
אלי זונשיין
במות **אמו** ז"ל
ומביעים תנחומים לו ולמשפחתו
פז — חברת נפט בע"מ
ההנהלה והעובדים

במלאת שלושים לפטירת יקירנו
רפאל ארוץ ז"ל
נעלה לקיברו ביום שני, כ"ט באדר א' תשמ"ו (10.3.86) בשעה 15.30 אחה"צ
בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים
נפגשים ליד השער חדש
תודתנו העמוקה לכל מנחמינו
המשפחה

נעלה את זכרון אמנו
חיה הרכבי ז"ל
היום, יום ראשון, כ"ח אדר א' 9 במרץ 1986, בבית הקברות הישן ברחוב טרומפלדור תל־אביב, בשעה 15.00
מקריה מוזמנים
יהושפט, מרים ונעם הרכבי
והמשפחה

במלאת שנה למותה של
אליענה פורר ז"ל
נעלה לקברה
ביום ג' 11.3.86 בשעה 16.00
בבית העלמין בקרית שאול
המשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירת יקירנו
מרדכי רוז'נסקי
ההלויה תצא היום יום ראשון כ"ח באדר א' תשמ"ו 9.3.86 בשעה 3.00 אחה"צ מבית המנוח רח' הכרמל 7 ראשון לציון לבית העלמין בשיכון בורוכוב
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים בשעה 2.00
השבעה בבית המנוח
המשפחה המתאבלת

במלאת שלושים לפטירת יקירנו
אינג' זאב זלקינד ז"ל
ובמלאת שנה לפטירת רעיתו
ד"ר אוגוסטה זלקינד ז"ל
תתקיים אזכרה מחר יום שני כ"ט אדר א' תשמ"ו 10.3.86 בשעה 3.00 אחר־הצהרים בבית העלמין בנחלת־יצחק
נפגשים ליד השער
המשפחה

כלכלה ועסקים

100 יצואנים ישראלים נפגשו עם משלחת אנשי עסקים מקפריסין

מאת יונתן שרמן

למעלה מ־100 יצואנים ישראלים נפגשו בשבוע שעבר עם משלחת של 20 אנשי עסקים מקפריסין אשר שהתה בארץ במטרה לקשור קשרים עם אנשי עסקים ישראלים.

ביקור המשלחת בארץ נערך בתיווך מכון הייצוא ומשרד התעשיה והמסחר ונועד לפתוח מחדש את השוק הקפריסאי לייצוא ישראלי, לאחר שבשנים האחרונות חלה ירידה בייצוא הישראלי לארץ זו מ־28 מיליון דולר בשנת השיא — 1980 — ל־17 מיליון דולר אשתקד.

פרודרומוס פאפאוואסיליו, ראש המשלחת ויו"ר ארגון הידידות קפריסין ישראל, מסר בתום שבוע האירועים כי חבריו סבורים ש־ישראל יכולה להגדיל מאוד את יצואה לקפריסין אם תשכיל ל־התחרות במחירים העולמיים ואם תעודד את התיירות הישראלית לקפריסין. כך לדבריו יושג איזון מסוים במאזן המסחרי של שתי מדינות אלו. כיום הייצוא של קפריסין לארץ מגיע ל־3 מיליון דולר בלבד.

לדבריו, המשלחת הקפריסאית שנפגשה עם נציגי משרד התיירות המליצה בפניהם לבטל את מס הנסיעות על נסיעות ישראלים כדי לעודד את התיירות הישראלית לאי השכן. באמצעות מהלך כזה תיפתח קפריסין יותר לייצוא של סחורות ישראליות.

פאפאוואסיליו ציין גם, כי המשלחת הקפריסאית היתה מופתעת מאוד מההיענות הגדולה של יצרנים ישראלים לשוק הקפריסאי וה־נושאים המעניינים את חברי המשלחת הם בעיקר תשומות בניה המיוצרות בארץ, מוצרי אופנה, ציוד רפואי, תוכנה למחשבים וכלי בית. לדבריו, מחירי התובלה בין ישראל לקפריסין נמוכים ב־50 עד 60 אחוזים ממחירי התובלה מאירופה, ולכן לישראל יש יתרון טבעי בייצוא לקפריסין.

בנק לאומי עומד לצאת בהצעת רכש לבל"ל השק'

מאת יהודה שרוני

בנק לאומי מתכוון לצאת בהצעת רכש לציבור בעלי המניות של בל"ל השקעות, שהיא חברה בת של בל"ל. הבנק מחזיק בחלק הארי של מניות חברת ההשקעות וכנראה שבעקבות הצעת הרכש תימחק המניה ממסחר בבורסה. הדיונים על הצעת הרכש נמצאים בשלבים ראשוניים בלבד, ולפי שעה הבורסה איננה מתנגדת.

חברת ההשקעות של בנק לאומי עוסקת במתן אשראי לגופים שונים ובהן הרשויות המקומיות, וכן השקעות בתעשיות עתירות ידע. חברת ההשקעות מחזיקה במשותף יחד עם דנות תעשיות את חברת עתידן. נראה כי הרקע להצעת הרכש הם ההפסדים שהחברה צברה בשנה האחרונה.

אורי גלילי דובר בנק לאומי מסר בתגובה כי בנק לאומי לא הכין הצעת רכש למניות בל"ל השקעות ולפיכך גם לא בא בדברים עם הבורסה.

שערי מטבע חוץ 7.3.86

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	–	–	5.6960	5.7670	1.45	1.52	1.4708	1.4893	1.45	1.51	1.4708	1.4892	1.4801	0.0001
1 לישט	–	–	6.0650	6.1400	2.09	2.20	2.1334	2.1602	2.09	2.19	2.1298	2.1563	2.1458	−0.0043
1 מארק גרמני	–	–	1.6850	1.7060	0.64	0.68	0.6586	0.6669	0.65	0.68	0.6571	0.6653	0.6619	0.0024
1 פרנק צרפתי	–	–	1.3940	1.4110	0.21	0.22	0.2139	0.2166	0.21	0.22	0.2136	0.2163	0.2152	0.0008
1 גולדן הולנדי	1.45	1.52	1.4713	1.4897	0.57	0.60	0.5829	0.5902	0.57	0.60	0.5817	0.5890	0.5860	0.0018
1 פרנק שוויצרי	2.09	2.19	2.1294	2.1560	0.76	0.80	0.7773	0.7871	0.76	0.80	0.7766	0.7863	0.7814	0.0026
1 כתר שוודי	0.65	0.68	0.6583	0.6665	0.20	0.21	0.2039	0.2065	0.20	0.21	0.2039	0.2065	0.2052	0.0006
1 כתר נורבגי	0.21	0.22	0.2139	0.2165	0.20	0.21	0.2066	0.2092	0.20	0.21	0.2070	0.2096	0.2082	−0.0011
1 כתר דני	0.57	0.60	0.5826	0.5899	0.17	0.18	0.1780	0.1802	0.17	0.18	0.1780	0.1802	0.1791	0.0005
1 מרק פיני	0.77	0.80	0.7768	0.7865	0.28	0.30	0.2887	0.2923	0.28	0.30	0.2888	0.2924	0.2904	0.0001
1 דולר קנדי	0.20	0.21	0.2043	0.2068	1.02	1.07	1.0435	1.0567	1.02	1.07	1.0431	1.0562	1.0493	0.0048
1 דולר אוסטרלי	0.20	0.21	0.2073	0.2099	1.00	1.07	1.0325	1.0455	1.00	1.07	1.0323	1.0452	1.0386	−0.0004
1 ראנד דרא"פ	0.18	0.19	0.1782	0.1804	0.63	0.74	0.7387	0.7480	0.63	0.75	0.7384	0.7476	0.7430	0.0000
10 פרנק בלגיים	0.28	0.30	0.2888	0.2924	0.31	0.33	0.3208	0.3248	–	–	0.3212	0.3252	0.3232	0.0013
10 שילינג אוסטריים	1.03	1.06	1.0431	1.0562	0.92	0.96	0.9365	0.9483	0.92	0.96	0.9372	0.9489	0.9430	0.0043
1000 לירות איטלקיות	0.97	1.07	1.0321	1.0450	0.94	1.01	0.9676	0.9798	0.95	1.01	0.9683	0.9803	0.9733	0.0031
100 ינים יפאניים	0.70	0.77	0.7386	0.7478	8.05	8.43	8.1940	8.2970	0.80	0.84	0.8180	0.8282	0.8237	0.0024

שופר סל — ירידה ברווחיות

דו"ח על דו"ח / יצחק עזר ויצחק סוארי

ככל שהאינפלציה יורדת, כך יורדים גם רווחי המימון של הרשת ★ הרווח הגולמי ירד עקב התחרות עם הקו־אופ ★ השופר סל הוריד את רמת המלאי באופן דרסטי ★ לחברה נזילות טובה

המתנים נמצים עם סל הי־מדים בחוג להשתתפות, האר' העסקית.

שופר סל הינה אחת משתי רשתות השיווק הגדולות בישראל. הרשת מפעילה 47 סניפים בנוסף לרשת ה"היפרכל" שבבעלותה, המפעילה 10 סניפים. סניפי הרשת ממוקמים בכל הערים הגדולות בארץ. הרשת נמצאת בתנופת פיתוח ובשנה האחרונה פתחה 7 סניפים.

סך המכירות השנתיות של הרשת מסתכם בכ־123 מיליון דולר לשנה. בשנה הנוכחית חל גידול במכירות בהשוואה לשנה הקודמת בשיעור של 19.5%. הונה העצמי של שופר סל ליום 31 באוקטובר 1985 הסתכם בכ־57 מיליון דולר. הרווח לשנה שנסתיימה באוקטובר 1985 הגיע לכ־1.8 מיליון דולר, כמחצית מהרווח של השנה הקודמת. התשואה להון העצמי מגיעה לכ־3.5%. שווי השוק של החברה עפ"י מחירי הבורסה כ־30 מיליון דולר. סך המאזן של החברה מגיע לכ־82 מיליון דולר.

נזילות טובה

רכושה השוטף של החברה מסתכם בכ־19 מיליון דולר, וכולל בעיקר מזומנים, חייבים ומלאי. סכום הרכוש השוטף נמוך מההתחייבויות השוטפות המסתכמות בכ־21 מיליון דולר. עיקר התחייבויותיה השוטפות של החברה הינן ההתחייבויות לספקים (כ־18 מיליון דולר). במידה ונכליל בנכסיה השוטפים של החברה את השקעותיה בניירות ערך סחירים (הכוללות השקעה של 10% במניות עלית, בסכום של כ־6 מיליון דולר, הרי נקבל לחברה עודף נכסים שוטפים על התחייבויותיה השוטפות בסכום של כ־4 מיליון דולר. בתנאי הנזילות הנוכחיים במשק יש לנתונים אלה משמעות חיובית מאד.

מגמה בולטת בשיפור הנזילות הינה הירידה הדרסטית (בשיעור 55%) ברמת המלאי שהרשת מחזיקה בהשוואה לשנה קודמת, ואילו עליה מתונה ברמת החייבים בהשוואה לשנה קודמת, בשיעור של כ־5%.

נראה שההסבר לתופעה זו נעוץ בחלקו בשינוי חוקי המס ובהקפאת המחירים. בתקופה של הקפאת מחירים יורדת הכדאיות באחזקת מלאי שכן לא צפויים רווחים ריאליים על החזקת מלאי. כמו כן, ברמת אינפלציה נמוכה יחסית, כדאי להגדיל את האשראי ללקוחות, בכדי להגדיל את מחזור המכירות. מה עוד שבמצב אשראי זה אין כמעט סיכון לרשת, שכן מרבית החייבים הינם חברות כרטיסי האשראי. (כ־6 מיליון דולר). יוצא איפוא שהרשת מעניקה כיום בממוצע, אשראי של כ־18 יום ללקוחותיה זאת בהשוואה לאשראי של כ־15 יום בשנה הקודמת.

שינוי חוקי המס, לפיהם מלאי עסקי משוערך בהתאם לעליית המדד, הביא גם הוא מצידו לחוסר כדאיות בהחזקת מלאים גבוהים, שכן נעלם יתרון דחיית המס בהחזקת מלאי. אין ספק איפוא שהרשת הצליחה להתאים את פעילותה במהירות לתנאים המשתנים במשק. בצד ההתחייבויות השוטפות של הרשת, בולטת העובדה שההתחייבויות לספקים (סכום של כ־18 מיליון דולר) עולות על המלאי והחייבים של הרשת. כך שהרשת למעשה מממנת באשראי ספקים הן את המלאי שהיא מחזיקה והן את האשראי שהיא מעניקה ללקוחותיה. מצב זה מעניק לרשת מרווח תמרון רב, וגם אם תשנה את מגוון מוצריה או תגדילם, הרי שהדבר יבוצע לא ממקורותיה העצמיים.

בתקופות של אינפלציה דוהרת, יש לעודף נזילות השלכות משמעותיות על רווחיות הרשת. החובות לספקים, בדרך כלל, אינם נושאים ריבית בעוד שערך המלאי עולה עם האינפלציה. תרומת עודפי נזילות לרווחיות מצטמצמת במידה רבה בתקופות של אינפלציה נמוכה, דבר העשוי להביא ירידת רווחי (המימון) של הרשת, ובכך להביא לירידת הרווח של החברה. כבר בשנה הנוכחית אנו עדים למגמה זו של הקטנה ברווחיות החברה בהשוואה לשנה הקודמת. (שיעור עליית המדד בשנת 1984/5 — 247% בהשוואה ל־465% בשנת 1983/4).

רכוש קבוע ממומן על ידי הון עצמי

רכושה הקבוע של החברה — סכום של כ־56 מיליון דולר — ממומן על ידי הון עצמי. מימון השקעות ברכוש קבוע על ידי הון עצמי מונע חשיפה לסיכוני נזילות עתידיים וירידה בשווי השוק של הרכוש בתקופת מיתון. הרשת פתחה בשנה האחרונה 7 סניפים והשקיעה ברכוש קבוע סכום ניכר יחסית של כ־12 מיליון דולר. המשך השקעות בקצב כזה בעתיד יחייב את החברה בתנאי שוק ההון למימון חיצוני יקר, דבר שיעמיד בספק את כדאיות ההשקעה, ועלול לחשוף את הרשת לסיכוני נזילות. עיקר רכושה של הרשת הם מבנים ומקרקעין (כ־35 מיליון דולר) וציוד ומתקנים (כ־15 מיליון דולר) ואילו היתרה בסך של כ־5 מיליון דולר מהווה שיפורים במושכר, כך שפרט להשקעה בסכום של כ־5 מיליון דולר בנכסים, הרי מדיניות החברה היא לבצע השקעות בנכסים שבבעלותה.

בעיקרם מרכיבי ההוצאה של החברה הם דמי שכירות (מבנים) ושכר עבודה. אין בדו"חותיה הכספיים של הרשת נתונים על סכום הוצאות השכר שהיא משלמת (על פי אומדן כ־12 מיליון דולר). ניתן להניח שהם נשחקו במונחים ריאליים. דבר זה ניתן לאמת בעקיפין ע"י ניתוח העתודה לפיצויי פרישה לעובדים. עתודה זו נשחקה בהשוואה לשנה הקודמת בשיעור של כ־12%. פירושו של דבר, ששכר העבודה שהרשת משלמת קטן במונחים ריאליים בשיעור של לפחות 12% בהשוואה לשנה הקודמת, דבר שסייע להגדלת רווחיות הרשת. לחברה הסכמי שכירות בהיקף של כ־4–3 מיליון דולר לשנה וכן דמי שכירות נוספים המחושבים באחוז מהמחזור ומסתכמים בסך שנתי של כ־3 מיליון דולר כך שסך דמי שימוש במבנים כ־9 מיליון דולר.

ירידה ברווחיות

הרווח הנקי לאחר מס הסתכם בכ־1.8 מיליון דולר, כמחצית מהרווח של השנה הקודמת. הרווח הגולמי של הרשת היה השנה בשיעור של כ־23% מהמכירות — ירידה בהשוואה לשנה קודמת. (כ־29%). נראה שלירידה זו כמה הסברים. התחרות הגוברת בין רשתות השיווק (בעיקר ה"קו אופ") שהביאה להקטנת הרווח הגלמי. סיבה שניה הינה הגדלת המחזור של הרשת בשנה הנוכחית בשיעור של 19.5% בהשוואה לשנה הקודמת. דבר שבוודאי בא על חשבון הקטנת הרווח הגלמי. וכמובן המיתון במשק, דבר שהביא להגדלת הביקוש למוצרים זולים ומסובסדים, שהרווח עליהם קטן, וזאת על חשבון מוצרים יקרים יותר שהרווח עליהם גדול. כל הגורמים הללו חברו יחד עם הקפאת המחירים במשק וגרמו לשחיקת הרווח הגלמי.

נראה שבטווח הקצר פועלים גורמים אלה להקטנת רווחיות הרשת אולם בטווח הארוך הגדלת נתח השוק של הרשת, המתבטאת בהגדלת המכירות עשויה להביא לשיפור ברווחיות. גורם נוסף שהביא להקטנת הרווחיות של הרשת הינו ירידת האינפלציה במשק. שופר סל מממנת את המלאי ואת האשראי שהיא נותנת ללקוחותיה על ידי אשראי ספקים. בתקופות אינפלציה גבוהות, כשאשראי הספקים נשחק ואילו ערך המלאי עלה, הניב הדבר רווחי מימון ניכרים לחברה. רווחים אלה נעלמו במידה רבה עם ירידת האינפלציה והקפאת המחירים והיו בין יתר הגורמים להקטנת הרווח השנה. עד כמה שהדבר נראה כמוזר, הרי ככל ששיעור האינפלציה גבוה יותר יגדלו רווחי הרשת.

תמצית המאזן ליום 31 באוקטובר 1985
(במיליוני דולרים)

מזומנים ופקדונות בבנקים	3.9	התחייבויות שוטפות	21.1
מלאי	7.0	התחייבויות לזמן ארוך	0.8
חייבים	7.0	עתודה למסים נדחים	3.3
רכוש שוטף אחר	1.2	הון עצמי	56.9
סך רכוש שוטף	19.1		
השקעות בניירות ערך	7.1		
רכוש קבוע	55.6		
רכוש אחר	0.3		
	82.1		82.1

תמצית דו"ח רווח והפסד נומינלי מאוחד לשנה שנסתיימה באוקטובר 1985
(במיליוני שקלים חדשים)

מכירות	139
עלות המכירות	106
רווח גלמי	33
הוצאות הנהלה וכלליות	28
רווח הפעלה	5
הכנסות מימון	8
רווח לפני מס	13
מסים על הכנסה	6
רווח לאחר מס	7

שווי שוק מנופח

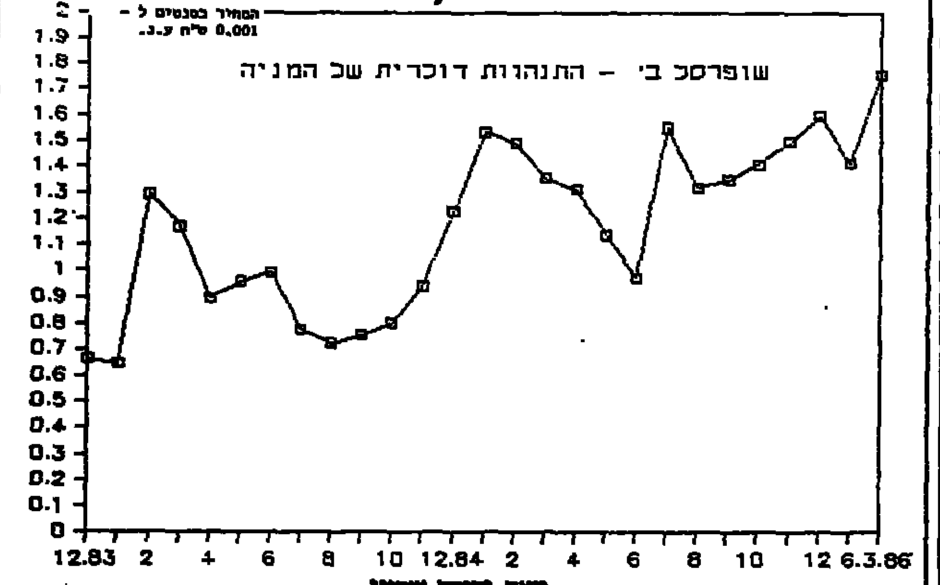

מאת יהודה שרוני

מניות שופרסל מהוות חלק בלתי נפרד מתיק ההשקעה של מרבית קרנות הנאמנות. קרנות בנק לאומי מרכזות בידיהן את המניות בנות 2 שקלים ע.נ., וקרנות דיסקונט מרכזות בידיהן את המניות בנות 10 שקלים ע.נ., כך שהתנהגות מניות החברה בבורסה נגזרת ממצב גיוס ההון בקרנות. ברגע שיש ביקושים לקרנות, המניות עולות.

בבורסה מעריכים כי שווי השוק של שופרסל — 35 מיליון דולר, לפיו נסחרות המניות כיום — הינו מנופח, מה גם שהתוצאות העיסקיות של החברה שפרסמו בשבוע שעבר היו מאכזבות.

השליטה בחברה נמצאת בידי בנק דיסקונט המחזיק באמצעות חברת קשרה ישראל ופי.אי.סי. ב־50.1 אחוז מהשליטה. קבוצת בנק לאומי היא בעלת המניות החיצונית הגדולה ביותר, והיא מחזיקה ב־26.45 אחוז מהשליטה בחברה.

מניות שופרסל ב' עלו במהלך 1985 ממחיר של 1 סנט בתחילת השנה למחיר של 1.6 סנט למניה בסופה. הגרף של "מיטב" מראה כי כיום עומד המחיר על 1.8 סנט למניה.

מחזור המכירות של אדגר ב־1985 8 מיליון דולר

מאת יהודה שרוני

מחזור המכירות של חברת הטכסטיל אדגר לשנת 1985/86 מסתכם ב־8 מיליון דולר, כך עולה מדו"ח שנשלח על ידי החברה לבורסה בסוף השבוע. החברה מציינת כי מחזור המכירות שלה יגדל השנה בשיעור ריאלי של 50 אחוז לעומת השנה הקודמת. הגידול יושג הודות להשקעה של מיליון מארק גרמני שהחברה ביצעה בהקמת מחלקת סריגה שתגדיל את כושר הייצור שלה.

אדגר היתה החברה האחרונה בשנתיים האחרונות שגייסה "הון" בבורסה במניות. החברה עוסקת בייצור בדים מכל הסוגים, ובשנה הבאה היא תתחיל לייצר לייצוא. השנה קיבלה החברה מעמד של מפעל מאושר, מה שיוריד את נטל המיסוי עליה. בבורסה מעריכים על פי אומדן רווח נקי של 10 אחוז ממחזור המכירות, שהחברה תסיים את השנה ברווח של 800 אלף דולר. באחרונה מורגשת פעילות ערה במניות החברה בבורסה, ושווי השוק שלה עומד כיום על 5.7 מיליון דולר. החברה אמורה לפרסם את מאזניה בשבועות הקרובים.

הורוביץ לא מתכוון לפרוש לפני ספטמבר

אלי הורביץ, נשיא התאחדות התעשיינים, ישמש בתפקידו זה עד ספטמבר, רק אז יפרוש מנשיאות התאחדות התעשיינים לטובת ממלא מקומו דב ל־אוטמן.

באחרונה הועלו סברות, כי הורביץ מבקש לפרוש מהתאחדות התעשיינים כבר בחודש מרס, אבל לאוטמן ביקש שהחלפת התפקידים תבוצע בחודש ספטמבר, באמצע הקדנציה של נשיא ההתאחדות — והורביץ הסכים.

עם זאת, אפשר שלוח זמנים זה לא יישמר אם ארנסט יפת, יו"ר דירקטוריון בל"ל, יפרוש מתפקידו ובמקומו ימונה הורביץ, שנחשב אחד המועמדים העיקריים לתפקיד. בשיחות בלתי רשמיות הביע הורביץ את נכונותו לקבל על עצמו את תפקיד יו"ר בל"ל.

העורך: נחמיה שטרסלר

עיריית תל־אביב – יפו
מינהל החינוך הנוער והתרבות

הודעה להורים

בית חינוך לטבע, סביבה וחברה

לקראת שנת הלימודים תשמ"ז מתוכננת פתיחתו של בית ספר חדש בקרית האוניברסיטה הישנה באבו כביר.
ביה"ס יהיה על־אזורי ויקלוט לקראת שנת הלימודים תשמ"ז תלמידים לכתות א'־ד' מכל חלקי העיר המגלים ענין בטבע, חי, צומח וסביבה.
בביה"ס יתקיים יום לימודים ארוך.
הורים המעוניינים להגיש מועמדות ילדיהם לביה"ס זה וכן לקבל מידע נוסף, יפנו החל מיום רביעי, א' אדר ב' תשמ"ו (12.3.86) למדור הרישום במינהל החינוך, בנין העיריה, חדר 145. טלפון: 438727, 438786.
הערה: פתיחת ביה"ס מותנית בקבלת אישורים מתאימים.

בית המשפט המחוזי בירושלים

הזמנות בדבר קיום צוואות וירושות ומינוי מנהלי עזבון

להוי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן צווים לקיום צוואה וירושה או למינוי מנהל עזבון או לשלושתם. כמפורט להלן. כל המתנגד לבקשות יגיש, תוך ארבעה עשר יום מפרסום הודעה זו, את טעמי התנגדותו שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

מס' התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
ירושות			
173/86	אליעזר כהן	28.11.85	שמחה כהן
180/86	סמסום מכלוף	6.8.85	מזל סמסום
181/86	אלדר יוחנן ירמיהו	27.1.86	אלדר חנה רות
184/86	שלמית סימון מיילס	26.9.81	דונלד מיילס
185/86	מטילדה בלאו	5.6.85	דן בלאו
186/86	אדה פינקלשטיין	27.11.84	פינקלשטיין משה מריאן
190/86	רפאל יהושע	26.4.57	אהרן יהושע
191/86	יוסף ושדי	14.12.85	ציפורה ושדי
198/86	שרה תרשיש	22.2.84	דוד תרשיש
199/86	מוריס תרשיש	8.6.84	דוד תרשיש
201/86	יוסף בן יוסי	7.2.86	אסתר בריטר
203/86	אנטון פוקס	20.5.71	שרה פוקס
205/86	חיה שוהלי	28.1.86	בנימין שוהלי
207/86	עמנואל לחוץ	2.1.86	חנה לחוץ
צוואות			
182/86	פיליס שוד (סימונוביץ)	20.10.85	ראלף שאראד
183/86	רבקה קסט	3.7.85	רחל קסטי
187/86	חוה לרבאום מילר	7.1.74	שמואל לרבאום
188/86	עדית בלוך	4.9.85	ד"ר אלפרד יחזאל בלוך
189/86	רוזה מוסבן	19.2.86	גרליה שיינין
192/86	חנה רופין	7.6.85	ליטל ידין
193/86	נביה ראוזיל רפאיל	8.9.84	בינה נביה ראוזיל
196/86	רבקה רחלי יאול	11.2.86	פנחס יאול
200/86	דוד צוקר	28.7.85	גולדי צוקר
204/86	חיים אורנשטיין	6.2.86	ד"ר שילם והצטיג
206/86	אלישבע גולדברג	11.1.86	שמעון גולדברג

4.3.86
בית המשפט המחוזי ירושלים
ד"ר אליהו צ' בן זמרה, רשם

מנהל כח אדם —
מסור מודעתך בהארץ
בהארץ תקבל יותר
לפרטים נוספים: תל־אביב: 03-622233-4 עדי סאמט
ירושלים: 02-226335-6 אמיר דורון
חיפה: 04-645333-4 אריה טל
04-662571-2

אבילר
מיכון משרדי 1983 בע"מ
משווק יחידי של מכונות כתיבה

תל־אביב: שוקן 12 תל־אביב 66063, 03-835252, 03-813080, טלקס 35301 LARGO IL
סניף ירושלים: לוינ הראל 6 ירושלים 94181, 02-247042
סניף חיפה: דרך יפו 56 חיפה 33412, 04-531269
משווק מורשה למכונות כתיבה IBM

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

לא התמלאו תנאי ההתפטרות

הערת אגב ששילב דן מרגלית בין הערותיו לדברים שאמרתי בכנסת בדיון מדיני על באום חוסיין ("הארץ" 1.3), הנגררת לרשימה שפרסם צבי זרחיה (5.2) ועניינן של השתיים: מכתב התפטרות על־תנאי שכתבתי בראשית יולי 1985, ולפיו אתפטר מחברותי בוועדת הכספים אם תשיג התכנית הכלכלית את יעדיה.

במכתב ההתפטרות על־תנאי התני־תי את התפטרותי גם בכך ש"אכן יקוים העיקרון של חלוקה צודקת של הנטל וייעשו קווי ההגנה הח־ברתיים שהממשלה הכריזה עליהם".

האם התקיימה החלוקה הצודקת של הנטל? שאלו את המובטלים בעיירות הפיתוח; האם הוגשמה ההתחייבות "לא לפגוע בחלשים"? שאלו את הגימלאים.

בעניין שחיקת השכר אמר שר האוצר בכנסת, ב־2 ביולי, כי הצע־דים שינקוט יביאו "לשחיקת השכר, על פני התקופה של שלושת החוד־שים, בשיעור נמוך שלא יעלה על 7—8 אחוזים מתשלום המשכורת האחרונה". ואילו מסמך פנימי של האוצר מן ה־17.1, קובע כי השכר נשחק בין יוני לאוקטובר — התקופה של שלושת החודשים — בברוטו ב־22 אחוזים, ובנטו — ב־14 אחוזים. מסקנות?

הממשלה, שהבטיחה להחזיר את השכר לרמה של 1980 ולא לפגוע בחלשים, שחקה את שכר המינימום עד כדי כך שערכו הריאלי בינואר היה נמוך ב־21 אחוזים מזה שנהג במשק בשנת 1980.

בלימת האינפלציה, שהיא תנאי הכרחי לכל התקדמות כלכלית, אינה מטרה בפני עצמה, והרס מפעלים ואבטלה אינם תרופה.

ח"כ יאיר צבן

הכנסת, ירושלים

מפגשים אינם מזיקים

ההתנגדות למפגשי נוער יהודי־ערבי הגיעה באחרונה עד התפרצו־יות וגרימת נזק פיסי ונפשי, כפי שהתבטאו בפנימיית "כיאר" בירו־שלים.

בדרך כלל, המיעוט הוא החושש מטמיעה בתרבות הרוב ולא להיפך. לכן אינני מבין את החששותיהם המוגזמים של המתנגדים למפגשים.

סקרים ומחקרים רבים מראים שנישואי תערובת בין יהודים לער־בים הם תופעה שולית שבשולית, ונולדים ממפגשים מקריים ופרטיים ולא ממפגשים יזומים. כדי להבין אותם יש לחזור לרקע האישי של בני הזוג.

ומדוע אותם יהודים המתנגדים למפגשים אינם עושים למניעת הטמיעה ונישואי התערובת בחו"ל?

יהודים או ערבים הבטוחים בד־תם לא יחששו ממפגשים עם תרבויות אחרות.

פאנוס מיכאיל

רכז חינוכי בתנועת נוער יהודית־ערבית "רעות"

רמלה

שאלות של אמינות במשפט עו"ד סיטון

צבי הראל הכתיר את מאמרו ("הארץ" 6.2) בכותרת "עו"ד סיטון אינו דרייפוס". הוא אכן אינו דריי־פוס, קודם כל מפני שיצא זכאי במשפט. הדמיון לדרייפוס הוא בסבל הממושך שנגרם לו.

לפרקליטות המדינה יש סיבות טובות להתגונן על כתב האישום שהגישה. נכון שיש חובה להעיד, אבל מערכת עשיית הצדק במדינה דמוקרטית חייבת להתבסס בעיקר על נכונותם של אנשים להעיד מרצונם החופשי — במיוחד כאשר הם באים להעיד מטעם ההגנה. הגשת כתב האישום נגד עו"ד סיטון כעד הגנה באשמת עדות שקר, בוודאי שלא תרמה דבר להגדלת המוטיבאציה של אנשים לבוא ול־העיד בבית משפט.

לא ברור לי כיצד הגיע הראל במאמרו למסקנה כאילו זוכה סיטון מחמת הספק. פסק הדין קובע במ־פורש כי עדותו של סיטון בעניין אי השתתפותו ב"תת הבוררות" היא אמינה בצורה מוחלטת. כך גם צוין במפורש בפסק דינה של השופטת דליה דורנר.

השופטת גם מבקרת קשות בפסק הדין את אמינותו של עד המדינה ומניעיו, שעל עדותו התבססה התביעה יותר מכל דבר אחר. גם עדי תביעה אחרים זכו לביקורת נוקבת בפסק הדין.

לא היתה שום שערוריה אמיתית או לא אמיתית אם לא היה מוגש כתב אישום כטענת הפרקליטות במאמר — ואם יש ספקות בעניין זה בא פסק הדין ואמר את שלו. לאחר פסק הדין מוטב למחליטים על הגשת כתב אישום להרהר במע־שיהם ובהחלטותיהם כדי שבעתיד לא תישנה פרשה מסוג זה.

אמנון ליפצין

ירושלים

*

ברצוני להתייחס לכתבה "עו"ד סיטון אינו דרייפוס" ("הארץ" 6.2) שאליה שורבב שמי ושעמדת עו"ד סיטון לא הוצגה בה כמקובל. להלן כמה עובדות שהכותב התעלם מהן:

1. החקירה המשטרתית שיזם אחד מסגני פרקליט מחוז ירושלים שהופיע כתובע בתיק שנוהל נגד חלק מבעלי מוטל כורש, התבססה על מכתב למשטרה שהוכן אותו תובע ושנחתם על ידי פרקליט מחוז ירושלים אז ובו מופיעות המלים הבאות:

"עו"ד דובר העיד שהיה בטוח תמיד ברבר נכונות הרישום שעשה וכי עו"ד סיטון הוא אשר דיווח לו על תוצאות תת הבוררות. אלא שלקראת המשפט, הופנתה תשומת לבו לכך שאולי טעה, ולא סיטון אלא עו"ד ש. לוי (בא כוח הנאשמים בבוררות) היה זה שמסר את הידיעה. אולם, "חשש" זה שהועלה על ידי דובר, הוסר לחלוטין כבר במשפט".

במשפט נגד סיטון, נאלצה התבי־עה להודות בכך, "שלא היה בסיס עובדתי לדברים הנ"ל כשהבוררות בפני עו"ד דובר כלל לא נוהלה בגלל "תת בוררות" בפני עו"ד סי־טון. סגן הפרקליט שחיבר את המכתב הנ"ל הובא כעד תביעה במשפט, ועדותו נמחקה כשלא המצ־יאו את המסמכים שעליהם התבססו.

2. בניגוד לנוהל הפרקליטות לא אושרה הגשת כתב האישום נגד סי־טון בדרגת פרקליט מחוז. רק לאחר הגשת כתב האישום, וכשהתיק כבר היה תלוי, נתבקשה פרקליטות מחוז המרכז להביע את דעתה על ביסוס האישום ולמרבה הצער לא נתקבלו מעולם לא העתק חוות דעתה ולא המלצותיה.

3. לפני הגשת כתב האישום הב־טיח הפרופ' זמיר, היועץ המשפטי לממשלה, לבדוק את המקרה ולש־מוע את עו"ד תוסיה־כהן שייצג את הנאשמים במשפט המוטל, ורק לאחר מכן להגיע למסקנה אם יש מקום להגשת כתב אישום. הבטחה זו לא קוימה. במקומה למד סיטון על הגשת המשפט נגדו מהעיתונות.

ארנולד שפאר

ירושלים

*

צבי הראל מעיר: השופטת דליה דורנר כותבת כי היא סירבה לקבוע שסיטון השתתף בתת־בוררות כגיר־סת התביעה, אך גם לא היתה מוכנה לקבוע שלא השתתף בה, ועדותו של סיטון עוררה ספק בדבר נכונות התרשמות. השופטת הודיעה לצד־דים בעל־פה, לפני שחילקה עותק מהכרעת־הדין, כי מפרשת הקיזוזים היא זיכתה את סיטון באופן פוז־יטיבי, ומפרשת תת הבוררות — מחמת הספק.

ולספקותיו של עו"ד שפאר: התלונה נגד סיטון למשטרה לא רק נחתמה על־ידי פרקליט מחוז י־רושלים אז, אלא הוגשה על־ידו. בהתאם לנוהלים אישר היועץ המש־פטי לממשלה את הגשת כתב האישום נגד עו"ד סיטון מפני שהמ־דובר בעורך־דין שהאשם בעבירה מהותית.

אל נעודד בדלנות בחינוך

גדעון סאמט כותב במאמרו "היורמים בצרות" ("הארץ" 31.1) על מציאות קשה במערכת החינוך. מדובר ב"זוהר אינטלקטואלי נחות" הנפלט מבתי הספר ועל התפתחות תרבות של לחץ חברתי נגד הישגיות.

סאמט מייחס את התופעה לתה־ליך הדמוקרטיזציה העובר על מערכת החינוך ומאשים את האינ־טגרציה באחריות לעשיית "הפשרות התחרות כדי שמירב התלמידים יגיעו לבחינות הבגרות". ולא היא. האינטגרציה לעצמה, אינה מביאה בעקבותיה ירידה בהישגים של התלמידים החזקים, והמאמר מסוג "היורמים בצרות", עלול לעודד הלכי רוח "בדלניים", הקיימים בציבור בלאו הכי.

סאמט מדבר בסוף מאמרו על "מכשלה לאומית שעלולה לגבות מאתנו מחיר יקר מאוד". המכשלה קיימת, אולם מי לידינו יתקע שזו לא תעמיק, אם תגבר הנטייה לבי־טול תהליכי האינטגרציה ובעקבו־תיו אף לחזרה להקמת מערכות חינוך אליטיסטיות?

פרופ' מרים שמידע

יו"ר הוועד המנהל של המכון לאינטגרציה

אוניברסיטת בר־אילן

קולנוע / רחל גורדין

אליסיה (מימין — נורמה אליאנדרו) וחברתה מיל־דות (צ'ונצ'ה וילאמאבה), ברגע של אמת, ב"הסיפור האמתי"

שאלה הורסת ובונה

"הסיפור האמתי", קולנוע גורדון, ת"א

לא חשוב איזו שאלה מתחיל אדם לשאול. אם שאלה זו נובעת ממקור אמתי, היא נעשית חומר דלק לתהליך בלתי־הפיך שסופו אינו ידוע. גיבורת הסרט הארגנטינאי "הסיפור האמתי" (השם במקור הוא "הגירסה הרשמית") היא מורה להיס־טוריה בגיל העמידה, הנרדפת יום אחד לשאול למוצאה של ילדתה המאומצת בת החמש. ככל שסביבתה דוחה את השאלה ומתחמקת מע־מה, כך הולכות ומתערערות בהדר־גה כל האמתות, שהרדיבו את עולמה עד אז. חיי הנישואין שלה, ה"אמת" שהיא מורה לתלמידיה, הבנתה את ההיסטוריה, את ארצה, את עצמה, את העולם — הכל כמגדל קלפים תחת נטל שאלה אחת. בחירתו של הבימאי הארגנטינאי, לואיס פואנזו, לחשוף מצב פוליטי וקיומי באמצעות הזווית הפרטית של המורה להיסטוריה מן המעמד הבינוני היתה, במקרה זה, בחירה נכונה. ו"הסיפור האמתי" הוא סרט חזק ואמתי, לא רק מן הצד הקולנועי.

גיבורת הסרט, אליסיה, אינה רוצה לצאת למסע של גילוי עצמי, תחת דגל האמת. היא חיה חיים בורגניים מוגנים ונוחים, יחד עם בעלה רוברטו, איש עסקים המקורב לחוגי השלטון, והיא מאושרת לטפל בגבי בת החמש, אותה הביא בעלה הביתה כתינוקת, לאחר שאפסה תקוותם להביא לעולם ילדים משלהם. השנה היא 1983, זוועות המשטר הצבאי של ה"חונטה" משנות השבעים מתחילות להיחשף. בפלאזה דה מאיו מפגינים קרובי משפחה של הנעד־רים, שנאספו בימי הדיקטטורה הצבאית, ומאז לא נודעו עקבותיהם. אך אליסיה עיוורת לכל זה. כמורה להיסטוריה היא מלמדת את "הגיר־סה הרשמית" של תולדות ארגנטינה במאה ה־19. כשתלמידיה טוענים, כי גירסה זו מסולפת, היא זוקפת זאת לחוצפתם, ומגיבה ביד קשה. יום אחד היא פוגשת בידידתה מילדות, שחזרה זה עתה מגלות בברזיל. תוך כדי שתיה וצחוקים הדדים, ברגע של אמת, מספרת לה זו, כי לפני שנשלחה לגלות עונתה ונכלאה בבית הכלא יחד עם אמהות, שתינוקותיהן נלקחו מהן ונמסרו לאימוץ למשפחות נאמנות למשטר, ש"אינן שואלות שאלות". הזרע הראשון של הספק נזרע.

במציאות של אליסיה נוצר קרע, שהיא מנסה לאחותו על ידי פניה לבעלה, לכומר, לבית החולים שבו קיבלו, כפי הנראה, את התינוקת. אך הקרע, במקום להתאחות, הולך ומתרחב, עד שהוא שומט כליל את הקרקע מתחת לרגליה. לטוב ולרע — אליסיה מחריבה את "בית הבובות" שלה כאחורית.

לואיס פואנזו, שביים וגם כתב את התסריט יחד עם אאידה בורטניק, מתקדם יחד עם הגיבורה שלו. המצלמה לא רק חוקרת את פני הדמויות בצילומים מקרוב. אלא גם מראה, כבדרך אגב, אירועים קטנים, בהם אנו מבחינים יחד עם אליסיה, כמו בזווית העין. הבימאי ופרט להבדיגו טיפין טיפין, בשלבים של התעוררות תודעתה הפוליטית של הגיבורה. אף כי הבימאי עסק במשך 20 שנה בעשיית סרטי פרסומת, הוא מצטיין בצילום מתאפק — הוא מביא למצלמה לרעוד, לעתים, כמו בסרטים תיעודיים. הצילומים במצלמה המוחזקת ביד, הבכך מעניק הרגשה של אותנטיות ומיידיות למתרחש. הוא גם משתמש ברעשים שונים, היוצרים רקע ריאליסטי. הוא יודע לעזוב את פניה של דמות, רגע לפני שהסצינה גולשת לסנטימנט־ליות ומשתמש היטב ברמיזה הצר־פים. זוועות החקירה של ידידת הגיבורה, למשל, זוועות הרבה יותר, כשהן מסופרות מפיה בקול חנוק בסאלון הבורגני, ולא באמצעות "פלשבק", במפורש לעיני הצופה.

המעורבות האישית של הבימאי והתסריטאית, וכן של שני השחקנים הראשיים, נורמה אליאנדרו והקטור אלטריו, ניכרת היטב בסרט. כל אחד מהם היה בגלות בעת הדיקטטורה בארגנטינה. הכאב שכל אחד מהם מבטא בדרכו, הוא עדיין כאב טרי. נורמה אליאנדרו מגלמת בעוצמה רבה את המהפכנית הנדחפת בעל כורחה משביעות־רצון־עצמית לער־מות־עצמי, שממנו אין חזרה. אך גם דמויות פחות מרכזיות, כמו האשה שהיא אולי סבתה של גבי, או בני משפחתו של הבעל, רוברטו, נוש־אים חותם ברור של אותנטיות. בז־כות הדמויות האמתיות שהם מייצ־גים לובש הסיפור, הפרטי כביכול, צורה של מטאפורה. הילדה האובדת נעשית סמל לנשמה יקר ופגיע, הנרמס ומבוזה בעולם שבו אנשים לא שואלים שאלות.

התיאטרון ישראל

הערב יום א' 9.3

התיאטרון הבימה

נשף הבדוגרים: 20.30

הפרידה: 20.30

עוולה — ביאגרוף: 20.30

התיאטרון הקאמרי

קסטנר: 20.30

קידוש — צוותא: 20.30

הפילהרמונית

קונצרט חגיגי

כל ההכנסות קודש לידידי בית התפוצות בישראל ולטובת ידידות תל־השומר

ג'פרי סיימון מנצח

קימבל וילר מצו־סופרן

משה מורביץ כנר

תל־אביב, היכל התרבות הערב — 8.30 ,9.3.86 בערב

קונצרט מיוחד

במסגרת "שבוע האמן הצעיר" בשיתוף קרן התרבות אמריקה־ישראל

מאיר מינסקי מנצח

הלל צורי צ'לן

בני קונייבסקי נגן כלי־נקישה

תל־אביב, היכל התרבות יום ד', 8.30 ,12.3.86 בערב

קונצרט למנויים מס' 6

זובין מהטה מנצח

שלמה מינץ כנר

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב

סדרה 1:	מוצ"ש,	15.3.86
סדרה 2:	יום א',	16.3.86
סדרה 3:	יום ב',	17.3.86
סדרה 4:	יום ג',	18.3.86
סדרה 5:	יום ד',	19.3.86
סדרה 6:	יום ה',	20.3.86

קונצרט למנויים מס' 6

זובין מהטה מנצח

אורי פיאנקה כנר

ירושלים בנייני האומה מוצ"ש 8.30 ,22.3.86 בערב

רסיטל

(מס' 2 בסדרת רסיטלים)

מרילין הורן מצו־סופרן

מרטין כץ פסנתר

בתכנית מיצירות: ארנה, ביזה, דה פאלה, הנדל, פרסל, רוסיני, שוברט

תל־אביב, היכל התרבות מוצ"ש 8.30 ,22.3.86 בערב

הארץ ממליץ

תל אביב

הסיפור האמתי (גורדון) — זוועות המשטר הצבאי של ה"חונ־טה" בארגנטינה בשנות השבעים, נחשפות דרך סיפורה האישי של מורה להיסטוריה, המגלה בהדרגה את האמת על עצמה ועל העולם בו היא חיה. משחק מצוין של כל המשתתפים, ובימוי טוב. בסרט פו־ליטי רב עוצמה.

מסע עסקים של אבא (פאר) — סרטו השני של הבימאי היוגוסלבי אמיר קוסטוריצה מציג את חייה של משפחה ביוגוסלביה של 1950, מתוך גישה פוליטית, אך גם מתוך רגישות אנושית וראייה הומוריסטית של פרטים. סרט יפה במשמעותו.

עד בוא הלילה (סינמה 2) — בני אדם אמתיים, המתמודדים עם בעיות אמתיות. בסרטו של איתן גרין, העוסק במשבר משפחתי. סרט יפה ברמה של יחסים בין הדמויות. מחזות מוצלח ברמה של מלודרמות גנגסטרים.

הכבוד של פריצי (ליבור) — קו־מדיה שחורה של ג'ון יוסטון ("הנץ ממלטה", "המלכה האפריקאית", "האוצר של סיירה מאדרה", "האיש שרצה להיות מלך"), על איש המאפיה הסיציליאנית בברוקלין, הנא־לץ לבחור בין אהבה ובין "כבוד המשפחה הסיציליאנית". ג'ק ניקול־סון מצוין.

אני אוהב אותך, כרמן (תכלת) — סיפור אהבה וקנאה כפייתית, המבו־סס על ספרו של פרוספר מרימה ועל האופרה של ביזה, נפרש דרך שני סיפורי עלילה: זה של המאהבים, וזה של רקדני הלהקה המבצעים את האופרה בסגנון הפלמנקו. חוויה חזו־תית של אנטוניו גאדס ולהקתו, בימוי מעולה של קרלוס סאורה.

הספינה שטה (אורלי) — גלריה של דמויות יוצאות דופן, בסרטו של פליני, העוסק במסע ביים שנועד ללוות למנוחה האחרונה את זמרת האופרה הגדולה של הדור. הדמויות מוצגות כאן כפסיפס צבעוני שיש בו רגעים מאגיים.

ירושלים

מסע עסקים של אבא (בנייני האומה) — ראה פאר ת"א.

חיפה

שושנת קהיר הסגולה (עממי) — וודי אלן, כבימאי ותסריטאי, בערבוב מציאות והדימיון, אגדה רומנטית מענגת ברמות בצורת המתאהבת באחת הגיבורות. היא יוצאת מן המסך כדי להוכיח שבקולנוע הכל אפשרי. מיה פארו, בתפקיד הראשי, מצוינת.

אני אוהב אותך, כרמן (רבינא) — ראה תכלת ת"א

טרטל את מכוניתך ב־"טרטל וקס"

הקדש למכוניתך 5 דקות מזמנך, היא שווה את זה.

חשוב שתדע כמה עובדות: לכן הרגע הראשון מכוניתך חשופה לתנאי האקלים. שמש, גשם, לחות, זיהומי תעשיה ופליטת עשן מכוניות גלוחמים בה ללא הרף.

גם מכונית חדשה זקוקה לטיפול יעיל כדי להגן על צבעה מפגעי האקלים. היום ברור שרק כתצרים המכילים וקס עובדים בשיטה.

טרטל את מכוניתך במוצר המתאים לה!

MINUTE WAX – וקס בן רגעו: תוך 15 דקות של הזזה ועיבוב ללא מאמץ, מכוניתך מוגנת ומבריקה: לצבע מטלי השתמש ב־METALLIC WAX

אנו ממליצים לנקות סימני דהיה בחומר ניקוי עדין (פוליש). אם צבע מכוניתך עלוב פנה לצבעי רכב ואחרי כן טרטל אותה באופן סדיר.

לרענון ולשמירת שכבת הוקס טפטף את מכוניתך אך ורק ב־ZIP WAX – השמפו המכיל וקס.

כמה פעמים בשנה כדאי לטרטל את המכונית

מכונית חדשה או צבע חדש יש לטרטל פעמיים בשנה. מכונית בת שנתיים עד ארבע שנים יש לטרטל מספר פעמים בשנה. מכונית מעל 5 שנים יש לטרטל מספר פעמים בשנה, אך לפחות פעם בשנה עשה פוליש טוב.

טרטל אותה: את מוצרי "טרטל וקס" אפשר להשיג ברשתות השיווק, בתחנות הדלק ובחנויות המתמחות לאביזרי רכב.

יבואן בלעדי: ב.ט.ב בע"מ, בית אלפא 15, ת"א טל. 03-338711-4

turtle wax טרטל וקס

סידרת מוצרים לטיפוח הרכב

מדריך הארץ

פרק יומי	משנה יומית
יחזקאל מ"ב	קנים וכלים א, ג
דף יומי	**הלכה יומית**
ראש השנה יט	תפלה קיג, כד

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים:

מ־8 בערב עד לשעה 8 בבקר בכתובת מד"א טל' 101.

מגן דוד אדום:

ירושלים 523133

תל־אביב 460111

חיפה 512233

גוש דן 781111

הרצליה 052-541333

נתניה 923333

רחובות 054-51333

בת־ים 5511111

חולון 803133

לוד־רמלה 08-221822

באר שבע 057-74767

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:

בימים א'–ה' — 20.00–8.00

בימי ו' — 15.00–8.00

טלפונים: 03-433500, 03-433500

ער"ן — עזרה ראשונה נפשית

24 שעות ביממה:

ירושלים 227171

תל־אביב 03-261111

חיפה 04-672222/3

נתניה 053-35316

באר־שבע 057-418111

מרכז רפואי באר יעקב 08-223958

מרכז סיוע לקרבנות אונס (24 שעות ביממה)

תל־אביב טל' 234819

ירושלים טל' 02-245554

חיפה טל' 04-382611

מרכז סיוע למוכי לחץ

במקום "מעגליה"

א ו־ה 11.00–13.00

ב ו־ד 16.00–18.00

טל: 220031

רח' מאפו 13 תל־אביב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

תל־אביב, ריפוי שיניים (המרכזי) טל: 294869, 285822—03

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בטלפון בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03-284649

פתוחה בימים א'–ה' בין 21.00 עד 23.00 ובימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00

שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00

חיפה, רח' הנמל 26, קומה ג', טל': 04—523—566. שעות הקבלה: כל יום מ־20.00—23.00.

ש"ר — שירות רפואי נייד

(24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום — 668585, 669531. מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד

תל־אביב, מוקד יום — 218820, 218898 מוקד לילה — 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד

יד בית — אוזן קשבת לילד ולהורים תל אביב — לילה 226027 24 ש' ביממה. להורים, בימים ב', ה' מ־17.00–20.00.

חיפה והגליל — 229488 מ־20.00–11.00

תורנות בתי־חולים

תל אביב

רוקח — (ילדים)

איכילוב — (פנימית, כירורגית)

ירושלים

הדסה ע"כ — (ילדים, עיניים, א.א.ג)

שערי צדק — (פנימית־גינקולוגית, כירורגית, אורתופדית)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב

יפו אר"ל 52 טל' תוקפה 378405

לב העיר אחד העם 69 613862

ירושלים

גיבנה הארי 12 633676

חיפה

יפה אבן סינא 7 672288

חולון

אהרון המיין 52 689153

בת ים

קופ"ח עין יהב 2 884854

בלפור בלפור 98 585448

פתח תקוה

הירקון ספטמבר 24 910946

רחובות

כללית בני משה 452381

נתניה

קופ"ח כללית ברודצקי 51 91125

הקריות

הרמן סכנת מהירעין קרית מוצקין 715136

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, מתבגרת, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ו' ד' — 17.00–20.00. בוגרשוב 66 ת"א, טל' 281228.

חיפה: ימים א' ו־ד' 16.00–19.00 רח' הנשרים 14 טל' 61520

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה

17.30 תבל ומלואה — המרגריטות הלוהטים

18.30 (ע) קיצור החדשות

18.32 (ע) העמק המוהים — סדרה

19.00 (ע) יומן השבוע

20.00 כותרות מבט

20.02 עד פופ — מגאזין לפופ ולבידור

21.00 מבט לחדשות ומוסף "שער ראשון"

21.45 ענוג הוא הלילה — דראמה אנגלית

22.40 מה השאלה — שאלות מעניני דיומא

23.20 מוסיקה: הזמרת ויקטוריה דה לוס־אנחלס (סופראנו) במבחר שירי־עם בספרדית ובלאדינו

23.50 פסוקו של יום והחדשות

טלוויזיה לימודית

08.15 תלמוד

08.40 מסך לספרות — הנמלים והצרצר

09.00 אנגלית ו'

09.20 השעה שלנו — דירה להשכיר

10.10 אנגלית ד'

10.30 פרפר נוסר

11.00 חשבון ה' — כפל במספרים

11.15 צרפתית

11.30 בטנראמה ה'–י' — כריכת הכפרץ

12.00 ספרות (עליסודי)

13.00 אנגלית י'

14.00 תהילה לדוד מלך (ב) — דראמה

14.25 מולם והעלם — אלבגדה, דוד וחים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר

07.07 מקף טוב

07.30 שחרית מוסיקאלית

09.30 קונצרט בוקר

12.05 אמנים באולפן

13.00 קונצרט צהרים

15.05 בין הברים

16.00 קונצרט מנחה

18.30 מוסיקה ליום ראשון

20.05 ערב טוב — פרסל: סוויטה לתזמורת וליצנב (א. שרטאום/ג. פקה) סמרטיני: קונצ'רטו במה מאגזר לחלילית סופראן. תוספות כלי־קשת וקונ־טינואו (מ. מורי/סינט ברסון/א. בראון)

20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי — בשתת־פות ל. מוהה + מ. שמיר — סופראן. א. מורנר — אבוב/ב. בדואר + ר. פרנקל — כינורות/ר. קס + ב. הרטמן — ויולות/ב. הרן — צ'לו/א. וולקוב — פסנתר — שופנה: רומנסות אופ. 94 מס' 2+1 לאבוב ופסנתר. שומאן: סונאטה במה מינור אופ. 105 לכינור ופסנתר; מנדלסון: 6 דואטים אופ. 63 ברקטרה וחמישיה במה מאגזר

22.30 סהרות מוסיקאליות בארץ — הלי־טורגיה של הכנסיה האורתודוכסית

23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק

מכשנית

15.00 האוניברסיטה הפתוחה הדקיקים מכ־נה בגישה צמיחה הכבודה

16.00 רחוב סומסום

16.30 תיבה 2

17.00 ערב חדש

רשת א'

15.30 עולם הנרע

16.05 השבוע שלי — עם יוסף לפיד

17.20 האוניברסיטה הפתוחה — "לאטיות והצבאלים באמריקה"

18.06 מנחת ערב — חדי דתי ומסורת

19.05 מושבת ישראל

19.30 שידורים לעולים

22.05 תפוח ועץ

רשת ב'

18.06 מסיבת עיתונאים

18.45 היום בספורט

19.00 היום הזה

19.35 עם ישראל — עניינים יהודיים בעולם

20.05 אומר בשבוחין

22.05 תוצאות כלי נשיפה — "כבקשתך"

23.05 צלצול שלישי — שבועון לאמנויות

רשת ג'

19.05 מצעד הפזמונים הלועזיים

22.05 אדום עתיק — שירים שלא מ לום

00.10 פניני ג'אז

גלי־צה"ל

17.30 כוונת — ענייני צבא וביטחון

17.50 יומן ספורט

18.05 רדיו ספורט

19 רדיו רדיו

20.05 רחוק מן העין — שירי עמים

21.00 מבט לחדשות

21.30 אוניברסיטה משודרת

22.05 על הרגש ועל הביצועא

23.05 מבחר להב: עם המוזר המוסיקלי אפרים סידון

שידורים קבועים

רשת א'	רשת ב'	רשת ג'	גלי צה"ל
07.30 הד שירים — מוסיקים ישנים	08.05 סער לשלום	06.11 בחירה לאושר	06.10 צלילי בוקר
08.05 זמנה — עם בני הנגל	09.05 ביקור בית	07.07 שיר בבוקר בבוקר	06.30 אוניברסיטה משודרת
09.08 השיר לא תם	10.10 כל צבעי הרשת	09.05 מה כבר תפקד	07.07 שבע אפס שבע
09.30 מבט	12.10 גל פתוח — חדשות ומשמנים	10.05 אבן הים הניטבן	08.05 ביקורת ישראל
10.30 הדיר כל	13.00 בתוכי היום	11.05 שקה עם מלואני זוקה	09.05 גבון לעכשיו
11.10 שידור חבר לבתה"ס	14.06 יש עניין	12.05 רק מוסיקה	11.05 טעם של פעם
11.30 השכלה דעת לכל	15.05 שמסי השרשת	13.05 רק בינר הול	12.05 להיות לתאוגן
12.05 מגשי המחו	16.05 שירים ושעורים	14.06 לי ולך — שיר ושרבה	13.05 בסגנון ישראלי
15.00 שידורים באנגלית	17.10 יומן כלכלה	15.05 תווים, שירים ושמונים	15.05 מה יש
15.30 שידורים בצרפתית		16.05 מוסיקה לעניין	16.05 אלבע אותי השדרים
14.00 לכת לבן ולכל המתעניין		17.05 שוקו שם	17.00 יומן גלי־צה"ל
		17.30 על מטמיים העמים	

לוח בתי קולנוע

תל־אביב

אורלי — הספינה שטה 4.30, 7.00, 9.30

אלנבי — מלכודת קטלנית 5.00, 7.30, 9.30

אסתר — סוניה הארוכה 4.30, 7.15, 9.30

בית לסין — דירה 11.15

בן יהודה — טום בוי 4.30, 7.15, 9.30

גורדון — הסיפור האמיתי (בכורה ארצית) 4.30, 7.15, 9.30

גת — פעמיים במשך החיים 4.30, 7.15, 9.30

דקל — לילות לבנים 7.00, 9.30

הדייב אין — קומנדו 7.15, 9.30; אשה ללא גבר 12.00

חוד — משאלת מוות 3 4.30, 7.15, 9.30

רב חן: חן 1 — שנת הדרקון 4.15, 7.00, 9.40

חן 2 — גלגלי תהילה 5.00, 7.20, 9.45

חן 3 — סיפורה של מארי 5.00, 7.20, 9.45

חן 4 — ב"ס לאסידים מתחילים 10.30, 1.30, 4.45, 7.20, 9.40

חן 5 — רומן על בטוח 1.30, 10.30, 4.45, 7.00, 9.40

ליבור — הכבוד של פריצי 4.30, 7.00, 9.30

לב 1 — מטרה 1.30, 4.50, 7.15, 9.30

לב 2 — בנוי וקלייד 2.00, 5.00, 7.30, 9.40

מוגרבי — סילברדו 4.30, 7.00, 9.30

מוזיאון ת"א — סהרורים 4.30, 7.15, 9.30

מקסים — קומנדו 4.30, 7.15, 9.30

מרכז התרבות הישראלית — החווה הישראלית (בעברית) 10, 5, 10 (באנגלית) 9, 12, 2, 6, 8 (בגרמנית) 7, מכסוי השירים 9.50

סטודיו — להב משונן 4.30, 7.15, 9.30

סינמה 1 — רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30

סינמה 2 — בחזרה לעתיד 4.30, 7.15, 9.30

סינמטק ישראלי — הצבת העייף 7.00 הצגה על פי ביתון 9.30

פאר — מסע עסקים של אבא 4.15, 7.00, 9.30

פריז — הבורת האבים 12.00, 2.00, 4.00, 7.30, 9.30, בלש בבקשתך 11.30

צוותא — התונה בירושלים 8.00; 8.15 במקום הלום + בגוע 8.45

צפון — ראן 6.15, 9.30

צפונ — הבאגב 4.30, 7.15, 9.30

תכלת — אני אוהב אותך כרמן 4.30, 7.15, 9.30

תמוז (המוזרים) רמת אביב — אמריאוס 6.30 התמונה הבבלי 9.30

תל־אביב — להיות ולכות בלוס אנג'לס 4.30, 7.15, 9.30

ירושלים

אדיסון — משאלת מוות 3 4.30, 7.00, 9.00

אור גיל — פעמיים במשך החיים 4.30, 7.00, 9.00

אורנע — שוטר עם כבוד 4.30, 7.00, 9.00

בית אגרון — רככו 4.00 מוסקה 5.45 ב.א.ג.ב 8.00 בית החיות 10.00 כלבי הקש 12.00

בנייני האומה — מסע עסקים של אבא 6.45, 9.15

הבירה — לילות לבנים 4.15, 6.45, 9.15

כפיר — רוקי 4 4.30, 7.00, 9.00

מיטשל — ראן 6.00, 9.00

סינמטק — יער האינורבר 7.00 חייו ויצירתו של הצגל קונסטבטין בראנקוזי (באולם הקטן) 7.00 חוקר המכשף (באולם הקטן) 9.00 אתה חי רק פעם אחת 9.30

עדן — להב משונן 4.30, 7.00, 9.00

סמדר — בחר כי 7.00, 9.15

רון — המאהב 4.30, 7.00, 9.00

רמת־גן גבעתיים

ארמון — כי מטחר מהשכן מטל 1.30, 7.15, 9.30

אורדע — הבאגב 7.15, 9.30

ארמון — תפילה למוות 5.00, 7.15, 9.30

הדר — רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30

לילי — הכבוד של פריצי 7.00, 9.30

רב בן — רמת גן

גן 1 — פעמיים במשך החיים 5.00, 7.30, 9.40

גן 2 — סיפורה של מארי 5.00, 7.30, 9.40

גן 3 — שנת הדרקון 4.15, 6.50, 9.30

גן 4 — להב משונן 5.00, 7.20, 9.45

רמת גן — בשם כל בני ביתי 7.00, 9.30

שביב — ג'ירושן נגטה הלילוד 7.15, 9.30

נצרת עילית

מתנס בקוביץ — הכבוד של פריצי 8.30

רחובות

בית העם — הופעה

הדר — שנת הדרקון 6.30, 9.00

חן — קומנדו 7.15, 9.15

חדרה

חדרה — קומנדו 7.00, 9.15

חוף — רומן על בטוח 4.15, 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב — גנבים מתוף לתוף 7.30 לבות בער תשוקה 9.30

חיפה והסביבה

אורה — המאהב 4.30, 7.00, 9.15

אורלי — שנת הדרקון 6.30, 9.15

אמפיתיאטרון — מלכודת קטלנית 4.30, 7.00, 9.15

ארמון — סוניה הארוכה 4.00, 6.45, 9.00

חן — שלוק, אבל בזהירות 4.30, 6.45, 9.00

סינמטק — העבבייש הים המוזהב ספינת החלומות 9.00

קסמי — שושנת קהיר הסגולה 7.00, 9.00

מאמון — המפתח 4.30, 7.00, 9.15

פאר — הרבה ולא כלום 4.00, 6.30, 9.00

קרן אור המוחרש — קאוס 6.00, 9.00

רב גת

רב גת 1 — אני אוהב אותך כרמן 4.30, 7.00, 9.15

רב גת 2 — לילות לבנים 3.45, 6.30, 9.15

רון — רוקי 4 4.30, 6.45, 9.00

שביט — ראן 6.00, 9.00

קריות (חיפה)

אורות — בחזרה לעתיד 7.00, 9.15

בית העם — רוקי 4 7.00, 9.15

היכל — מלכודת קטלנית 9.15

כוכב — שושנת קהיר הסגולה 7.00, 9.15

שביט — תפילה למוות 7.00, 9.15

סטוד — לילות לבנים 6.45, 9.15

כפר סבא

חן — בודדי 7.00, 9.15

עמל — הנגנים 5.00 רוקי 4 7.00, 9.15

נתניה

סטודיו — קומנדו 5.00, 7.00, 9.15

שרון — סילברדו 4.30, 7.00, 9.30

חולון

ארמון — גלגלי 5.00, 7.15, 9.30

מגדל — הרבה ולא כלום 7.00, 9.30

מתנס קרית שרת — הלורד הקטן 2.30 גנוז מתוף לתוף 4.30 אגם הברבורים 7.30, 9.30

סבוי — משאלת מוות 3 4.30, 7.15, 9.30

רינה — הכבוד של פריצי 7.15, 9.30

בת־ים

אורנים — קומנדו 4.30, 7.15, 9.30

עצמאות — רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30

הרצליה

דוד — מטרה 4.30, 7.15, 9.30

היכל — המאהב 4.30, 7.15, 9.30

תפארת — בלשש אחד 7.15, 9.15